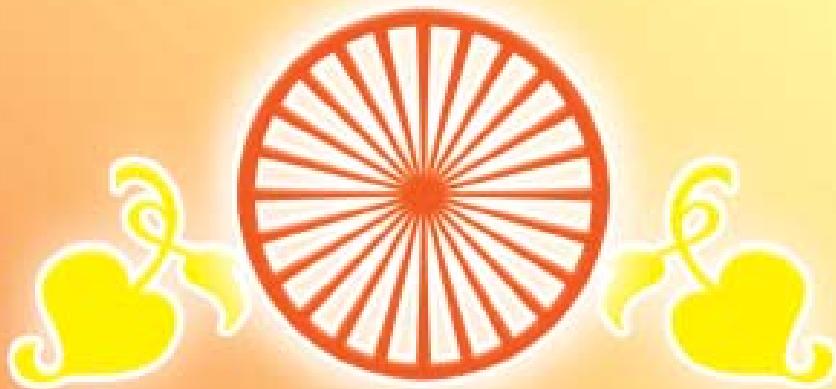

බ්‍රෝක්සාය විඛිනා ඩී.

සුම්පූර්ණ නිවත් මග

(සප්ත විදුල්ධි)

කම්කාදාතු

ප්‍රජා තාවල ධම්මාන්තන ස්වාමීන් වහන්සේ

සුජිත්‍රී නිවන් මග

(සපේත විශුද්ධී)

සමපාදක
පූර්ෂ නාවල ධම්මානනද ස්වාමීන් වහන්සේ

ප්‍රථම මුද්‍රණය : වෙසක්/2551 (2007 මැයි)

Copyright © Sri Saddharma Sansadaya, Dhammarama Yogashramaya - 2007

ප්‍රකාශනය
හ්‍රි සද්ධර්ම සංස්දිය
ඒම්මාරාම යෝගාගුමය

විෂයීම්:- 072 - 4102400
වෙබ් අඩවිය: www.sadaham.net

දරමදනය
පින්වත් ජානකී මෙනෙවිය,
ලපේක්ෂා පියරංගිකා මෙනෙවිය,
රත්නායක උපාසක මහත්මා,
ගොතුව් නව නගරයේ උපාසක-෋පාසිකා පිරිස
වේතිකා උපාසිකා මාතාව,
මල්ලිකා උපාසිකා මාතාව

--*--

පිටු සැකසීම හා මුද්‍රණය
e-Artefacts Technologies
305/5, Hansagiri Road, Gampaha.
Tel: 072-4102400, 077-3021777
Web: www.eartefacts.com

ශ්‍රී සද්ධරම සංසදයෙන් ප්‍රකාශිත වෙනත් ධරුම ගුන්ථ

- අමාදම්පැස පහළ වීම - පූජ්‍ය නාවල දම්මානඳු ස්වාමීන් වහන්සේ.
- අසිරිමත් දනය - පූජ්‍ය නාවල දම්මානඳු ස්වාමීන් වහන්සේ.
- බාතුමනසිකාර භාවනාව - පූජ්‍ය දිජ්පිටිගොඩ සේවාන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ.
- නවසීවලික භාවනාව - පූජ්‍ය දිජ්පිටිගොඩ සේවාන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ.
- බුද්ධානුස්සති භාවනාව - පූජ්‍ය දිජ්පිටිගොඩ සේවාන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ.

නැවත මුද්‍රණය සඳහා, සියලු විමසීම,

ශ්‍රී සද්ධරම සංසදය
දම්මාරාම යෝගාග්‍රමය
Tel:- 072-4102400
E-mail:- info@sadaham.net
Web:- www.sadaham.net

පෙරවදන

සාගරය ගැහුරු වූයේ අනුපිළිවෙළිනි. බුද්ධස්සුනත් ගැහුරු වන්නේ අනුපිළිවෙළිනි. මහසයුර දශවිධ රත්නයනට ආකරයකි. රත්නාකරය යනුවෙන් මහසයුර හඳුන්වනුයේ එහෙයිනි. සමබුද්ධස්සුන ද රත්නාකරයකි. සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්ම තමැති රත්නයන්ට ආකරයක් වැනි බැවිනි. රත්නාකරයක් වැනි වූ සමබුද්ධස්සුනෙහි මාරුග-ලිල, නිවන තෙක් ගැහුර, නුවණීන් දැක ගැනීමට බැස ගත යුත්තේ අනුපිළිවෙළිනි. සීලයෙන් සමාධියට, සමාධියෙන් ප්‍රයුවට, ප්‍රයුවෙන් විමුක්තියට, විමුක්තියෙන් විමුක්තියුනදරුණනයටත් තුවණීන් පැමිණිය යුතු වන බැවිනි.

සත්තවිසුද්ධියෙන් බුද්ධස්සුනෙහි අනුපිළිවෙළ විවරණය වෙයි. සීලවිසුද්ධියෙන් බුද්ධස්සුනෙහි ආදිකලාභය නම් වූ ශීලයික්ෂාව ද, විත්තවිසුද්ධියෙන් මධ්‍යකලාභය නම් වූ සමාධියික්ෂාව ද, ඉතිරි විසුද්ධි පසෙන් ම පර්යවසාන-කලාභය නම් ප්‍රයුයික්ෂාව ද සහිත. යථෝත්ත ශීක්ෂාතුයෙන් ම නිරවාණාවලෝධයට ප්‍රත්‍යාග වන සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්මයේ අනුපිළිවෙළන් වැශේති.

අනවරාගු සංසාරයෙන් එතෙර වී ගාන්ත නිවන් සුව සාක්ෂාත් කිරීම පිණිස සැමදෙනා විසින් සත්තවිසුද්ධිය වැඩිය යුතු ම ය. ත්‍රිපිටකයෙහි සහ අර්ථකථාවන්හි ඇතිතාක් කරුණු එක්කොට සංකේත්ප වූත් සරල වූත් අරථ විවරණය කරමින් සුපිරිසිදු නිවන් මග යන නමින් මේ දහම් පොත සම්පාදනය වී ඇති ආකාරය අතිශයින් ප්‍රජාසනීය සි. නිවන් මග තත්ත්වකාරයෙන් විවරණය කරන විසුද්ධිමග්ග අර්ථකථාව මේ සඳහා විශේෂයෙන් ගුරුතැන තබා ගෙන ඇතු. පිටකතුයාගත සත්තවිසුද්ධි සංඛ්‍යාත නිවන් මග සරවාකාරයෙන් හෙළි කරනුයේ විසුද්ධිමග්ගය ම බැවිනි.

ශ්‍රද්ධාවත් ප්‍රයුවත් යොද ඉතාමත් නිවැරදි ව මේ දහම් පොත සම්පාදනය කළ පූජා නාවල ධම්මානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට රත්නතුය සතු අසීමිත සූචිය මහාගුණානුහාව බලයෙන් තව තවත් ධර්මයුනයත් හාවනායුනයත් විංගත් ගතවර්ෂාධික කාලයක් ආයුරාරෝග්‍යාදී ශ්‍රී සම්පත් ද අත්වේවා.!

“සබැබේ සත්තා හවන්තු සුඩිතත්තා”

මෙයට මෙතැති,

නා උයනේ අරියඩම් ස්ථාවිර.
නා උයන අරණ්‍ය සේනාසනය,
පන්සියගම,
මැල්සිරපුර.

භැඳින්වීම

දූෂණලසේලප්පහවා - නිබ්බානමහාසමුද්දපරියන්තා,
අටියඩිගමග්ගසලිලා - ජ්‍යෙනවචනනදී විරං වහනු.

තුන්ලෝකාගු වූ ගාන්තිතායක අප බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාල ශ්‍රී සද්ධරමය අනුපිළිවෙළින් නිවත කරා ගැඹුරට යන්නකි. ඒ බව පැහැදිලි වන උතුම් දේශනාවකි, ම්‍යෙකයිමනිකායේ මූලපණ්ණාසකයෙහි සඳහන් 'රථවිනීත' සූත්‍රය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මාරසපුතු වූ ධර්මසේනාපති සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේගේත් ධර්මකලික හික්ෂාන් අතරින් අගතැන් පත් මන්තානිපුත්තපුණ්ණ මහරහතන් වහන්සේගේත් ධර්ම සාකච්ඡාවකි, මෙම සූත්‍රයෙන් ඉදිරිපත් කෙරෙන්නේ. සිලවිසුද්ධියෙන් ඇරෙහින යෝගාවචර ප්‍රතිපදව අනුපිළිවෙළින් විත්තවිසුද්ධි, දිට්ධිවිසුද්ධි, කඩ්බාවිතරණවිසුද්ධි, මග්ගාමග්ගකුණදස්සනවිසුද්ධි, පටිපදකුණදස්සනවිසුද්ධි, කුණදස්සනවිසුද්ධි යන සප්ත විශුද්ධින් සම්පූර්ණ වීමෙන් තිර්වාණයාතුව සාක්ෂාත් කිරීම දක්වා පිළිවෙළින් සම්පූර්ණ වී සන්තානය විශුද්ධියට පත් වන ආකාරය එම සූත්‍රයෙහි සඳහන් ව තිබේ. සප්ත විශුද්ධින් පිළිබඳ සංක්ෂිප්ත සඳහනක් පමණි 'රථවිනීත' සූත්‍රයෙහි දක්වෙන්නේ. සප්ත විශුද්ධින් පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක පැහැදිලි කිරීමක් දක්නට ලැබෙන්නේ මහාඅටියකථාවාරය බුද්ධසේස්ජ ස්වාමීන්දයන් වහන්සේ විසින් සංග්‍රහ කරන ලද 'විසුද්ධිමග්ග' ග්‍රන්ථයෙහි ය. 'විසුද්ධිමග්ග' ග්‍රන්ථය වනාහි සූත්තානුලෝම ගණයට අයත් අටියකථාවන් අතර විශිෂ්ට ග්‍රන්ථ රත්තයකි. මූලමහත් ත්‍රිපිටකයෙහි භා අටියකථාවන්හි සාරය විසුද්ධිමග්ගයෙහි සංග්‍රහ වී ඇතැයි පවසතොත් එය අතිශයෙක්තියක් නො වනු ඇතැයි සිතම්. සම්පූර්ණ ත්‍රිපිටකය ම අධ්‍යායනය කිරීමට අපහසු යෝගාවචරයන් විසින් අඩු ම තරමින් 'විසුද්ධිමග්ග' ග්‍රන්ථය හෝ ඉගෙනීමට වැයම් කළ යුතු ය. ශිල - සමාධි - ප්‍රයු යන ත්‍රිපික්ෂාවන් අනු ව සප්ත විශුද්ධින් අනුපිළිවෙළින් විවරණය කෙරෙමින් ශ්‍රීමත් බුද්ධසේස්ජ ස්වාමීන්දයන් වහන්සේ විසින්

විසුද්ධිමග්ගයෙහි ධර්ම කරුණු පෙළගස්වා ඇත්තේ බබලන මිණුරුවන් පෙළක් පෙළගස්වන පරිදීදෙනි. විසුද්ධිමග්ගය වනාහි භාවනා උපදෙස් ලබා දෙන ගුරුවරුන්ට ගුරු - අත්පොතකි. එසේ ම නිවන් අවබෝධ කරනු රිසියෙන් භාවනා කරන යෝගාවචරයන්ට නිවැරදි මග පෙන්වන මහාර්ස උපදේශ ගුන්ථයකි. ධර්මක්‍රීඩා සඳහම් ආකරයකි. එහි වටිනාකම අවබෝධ කර නො ගත් පෙර - අපර දෙදිග ඇතුම් විවාරකයන් විසුද්ධිමග්ගය පිළිබඳ තොයෙක් සඳහස් විවෙචන ඉදිරිපත් කරමින් නිවන් මග අහුරා ගත්තත් බුරුමයෙහි වැඩ වසන අග්ගමහාකම්මටයානාවරිය අතිපූර්ණීය පා-අවුක් (ආචිණ්ණ) සෙයාබෝ මාහිමිපාණන් වහන්සේ බඳු බහුග්‍රැත යෝගාවචරයන් වහන්සේලා විසුද්ධිමග්ගය ඇසුරින් නිවන් මග විවර කර ගෙන ලොවුතුරු මිහිර අත් විදිති. විසුද්ධිමග්ගය වනාහි එදත් අදත් කවදත් සඳහම් මිහිර හඳුනන තුවණුති සත්පුරුෂයන්ගේ ගුද්ධා-ඛුද්ධි වචවන උතුම් ගුන්ථ රත්තයකි.

විසුද්ධිමග්ග ගුන්ථය කියවා කරුණු දින ගැනීමට අවස්ථාවක් නො ලබන සැදුහැති උපාසක-෋පාසිකාවන්ගේ ගුද්ධා-ඛුද්ධි වර්ධනය පිණිස සජ්ත විශුද්ධින් පිළිබඳ ව කෙටියෙන් හඳුන්වා දෙමින් අප විසින් සකස් කරන්නට යොදුණු දහම් ලිපි පෙළ පසු ව එක්තැන් කරමින් 'සුපිරිසිදු නිවන් මග' නම් මෙම කුඩා ධර්ම ගුන්ථය සංග්‍රහ කරන ලදී. මෙම ගුන්ථයෙන් ඉදිරිපත් කෙරෙන්නේ සජ්ත විශුද්ධින් පිළිබඳ මූලික හැඳින්වීමක් පමණක් බැවින් වැඩි දුරටත් විස්තර දින ගනු කැමති සත්පුරුෂයෝ විසුද්ධිමග්ග (විශුද්ධි මාර්ගය) ගුන්ථය පරිශීලනය කරන්වා!

මහාඅටියකථාවාරය බුද්ධසේෂ්‍ය ස්වාමීනුයන් වහන්සේ විසින් සජ්ත විශුද්ධින් මැනවින් විවරණය කෙරෙමින් විසුද්ධිමග්ග ගුන්ථය සම්පාදනය කරනු ලැබූ නිසා ය, ඒ ඇසුරින් අපට ද මෙබඳ ධර්ම ගුන්ථයක් සම්පාදනය කළ හැකි වූයේ. එනිසා පළමු ව මහාඅටියකථාවාරය බුද්ධසේෂ්‍ය ස්වාමීනුයන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාර පූර්වක ප්‍රණාමය පුද් කර සිටිමි.

අපගේ පරම පූජනීය උපාධ්‍යායන් වහන්සේ වූ අපවත් වී වදුල ශ්‍රී කල්‍යාණි යෝගාගුම සංස්ථා සමුත්පාදක ආර්යවිලාසවංසාලංකාර සද්ධරුමවාගීග්වරාචාරය පටිපත්තිසේර්හන ගණපාමොක්බාවරිය රාමක්කුදු මහාතිකායේ මහෝපාධ්‍යාය රාජකීය පණ්ඩිත අතිපූජනීය කඩවලැදුවේ ශ්‍රී ජ්‍යෙනවංසාහිඛාන මාහිම්පාණන් වහන්සේට ප්‍රාරුථිය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්විදුමට මෙම ධර්මදානමය කුසලය ද හේතු වාසනා වේවා!

අපගේ වත්මන් ගොරවණීය උපාධ්‍යායන් වහන්සේ වන ශ්‍රී කල්‍යාණි යෝගාගුම සංස්ථාවේ මහෝපාධ්‍යාය, බුත්තල - බුදුගල්ලෙණ අරණ්‍ය සේනාසනාධිපති අතිගරු පූජනීය මාවතගම ගුණානන්දුහිඛාන මාහිම්පාණන් වහන්සේට ද මෙම ධර්මදානමය කුසල බලයෙන් විංගත් ගතවර්ෂාධික කාලයක් ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් වර්ධනය වේවා! ප්‍රාරුථිය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්විදුමට මෙම ධර්මදානමය කුසලය ද හේතු වාසනා වේවා!

මෙබදු ධර්ම සංග්‍රහයන් සැකසීමට අවශ්‍ය කෙරෙන ධර්මයුනය දියුණු කර ගැනීම සඳහා මහත් වූ කරුණාවෙන් මාහට අනුග්‍රහ කරන්නා වූ ගිලන් ව සිටිමින් පවා අපගේ දහම් ගැටළ විසදා දෙමින් දුරවබෝධ සියුම් දහම් කරුණු ඉතා පැහැදිලි ලෙස තේරුම් කර දෙන්නා වූ ද මහාඅවියකථාචාරය බුද්ධසේෂ්‍ය ස්වාමීන්දයන් වහන්සේගේ පූනරාගමනයක් බදු වූ ගිල - ගැන - සති - ප්‍රයු ආදි උතුම් ගුණයන්ගෙන් ගොජමාන ව මහාසංසරාජයන් වහන්සේනමක් බදු ව සසුනුගිර බබළවන්නා වූ වත්මන් ශ්‍රී කල්‍යාණි යෝගාගුම සංස්ථාධිපති මහාධරුමකි මහාකම්මවියානාවරිය ත්‍රිපිටකධරාචාරය අතිපූජනීය නා උයනේ අරියධම්මාහිඛාන මාහිම්පාණන් වහන්සේට මෙම ධර්මදානමය කුසල බලයෙන් විංගත් ගතවර්ෂාධික කාලයක් ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් වර්ධනය වේවා! ප්‍රාරුථිය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්විදුමට මෙම මෙම ධර්මදානමය කුසලය ද හේතු වාසනා වේවා!

විවිධාකාරයෙන් මාහට උපකාර කරන පොල්ගස්ධිවිට විපස්සනා භාවනා මධ්‍යස්ථානයෙහි අනුගාසක අතිගරු පූජනීය

මිතලාවේ විනීත ස්වාමීන් වහන්සේට ද දනුවකන්ද සිර මංගල යෝගාගුමාධිවාසී අතිගරු පූජනීය ගලගෙදරගම බෝධිධම්ම ස්වාමීන් වහන්සේට ද පොල්ගස්සිවිට විපස්සනා භාවනා මධ්‍යස්ථානවාසී පූජ්‍ය පිළියන්දල අත්‍යලසිර ස්වාමීන් වහන්සේට ද බුත්තල, බුදුගල්ලෙනු අරණ්‍ය සේනාසනවාසී පූජ්‍ය නාවෙලගම අමිතදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේට ද මෙම ධර්මදනමය කුසල බලයෙන් ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් මෙන් ම ප්‍රාරුථීය බෝධියකින් අමා නිවන් සුවය ද සැලස්වා!

හැඳු වැඩු මවුපිය දෙදෙනා වහන්සේටත් සිවුපසයෙන් උපස්ථාන කරන දායකකාරකාදී සැමුටත් පරිගණක මුදුණු කටයුතු සිදු කළ ප්‍රණ්‍ය ශ්‍රී තුෂ්‍ණත්ත තරුණ උපාසක මහතාටත් මුදුණාලයේ කාර්යමණ්ඩලයටත් ධර්මදනය සිදු කරන දායක පින්වතුන්ටත් සදේශකලෝකයාටත් මෙම ධර්මදනමය කුසල බලයෙන් ආයුරාරෝග්‍ය සම්පත් මෙන් ම අමා නිවන් සුවය ද නො පමා ව සැලස්වා!

සායු ! සායු !! සායු !!!

මෙයට,
සසුන් ලදී,

පූජ්‍ය නාවල ධමමානනු හිමි.
ධමමාරාම යෝගාගුමය,

(වෙසක් - 2551)

පටුන

1. සිලවිසුද්ධි	- 11
2. විත්තවිසුද්ධි	- 13
3. දිවයීවිසුද්ධි	- 17
4. කඩ්පාවිතරණවිසුද්ධි	- 21
5. මග්ගාගමග්ගකුණදස්සනවිසුද්ධි	- 23
I. වත්තාලීසාකාර විපස්සනා භාවනාව	- 25
II. රුපසත්තක ක්‍රමය	- 32
III. අරුපසත්තක ක්‍රමය	- 39
IV. විදරුණනා උපක්ලේග	- 46
6. පටිපදකුණදස්සනවිසුද්ධි	- 49
7. කුණදස්සනවිසුද්ධි	- 62
8. මාර්ග-ඡැල ලැබීම සඳහා සපුරා ගත යුතු බෝධිපාක්ෂික ධර්ම	- 69
9. සජ්ත විශුද්ධීන් ඇති කර ගත් ආරයුගාවකයන් වහන්සේලා	- 73

නමෝ තස්ස හගවතෝ අරහතෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!
හාගාවත් වූ අරහත් වූ සම්මාසම්බුද්ධජාණන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා !!!

සුපිරිසිල නිවන් මග (සංස්ක්‍රිත විශ්වාසී)

තුන්ලෝකාගු වූ හාගාවත් බුද්ධජාණන් වහන්සේ විසින් නිරවාණගාමීනී ප්‍රතිපදව පිළිබඳ ව දේශනා කරනු ලැබූ තවත් කුමයකි, ‘සංස්ක්‍රිත විශ්වාසී’ නමින් හැඳින්වෙන්නේ. මහාඅවියකථාවාරය බුද්ධසේස්ජ ස්වාමීණ්‍යන් වහන්සේ විසින් සම්පාදිත ‘විසුද්ධීමග්ග’ ග්‍රන්ථයෙහි නිවන් මග විස්තර කර ඇත්තේ ද මත්කයිමනිකායේ ‘රජවිනීත’ සූත්‍රයෙහි සඳහන් වන මෙම සංස්ක්‍රිත විශ්වාසී අනුසාරයෙනි. පරම විශ්වාසීය වූ නිරවාණය සාක්ෂාත් කිරීම සඳහා ශිලාදී ප්‍රතිපත්ති පිරිසිදු ලෙස සම්පූර්ණ කර ගැනීම මෙහි විශ්වාසී නාමයෙන් දක්වා ඇත. එම විශ්වාසී හත නම්,

1. සිලවිසුද්ධී
2. විත්තවිසුද්ධී
3. දිට්ධීවිසුද්ධී
4. කඩ්ඩාවිතරණවිසුද්ධී
5. මග්ගාමග්ගක්කුණදස්සනවිසුද්ධී
6. පටිපදක්කුණදස්සනවිසුද්ධී
7. කුණදස්සනවිසුද්ධී

1. සිලවිසුද්ධී

ගඟස්ථ හා ප්‍රව්‍යීත යෝගාවචරයන්ගේ කාය, වාග්, සංචාරයේ පිරිසිදු බව සිලවිසුද්ධීය යි. ‘පක්ක්වසිල’, ‘අවියාඩිගුපේසලසිල’, ‘නවාඩිගුපේසලසිල’, ‘ගහවියිදසසිල’ යන මෙවා ගඟස්ථ යෝගාවචරයන්ට අයත් ශිල ප්‍රතිපදවෝ ය. ‘සාමණේරදසසිල’, ‘ලපසම්පදසිල’ යන මෙවා ප්‍රව්‍යීත යෝගාවචරයන් වහන්සේලාගේ ශිල ප්‍රතිපදවෝ ය. තමා රක්නා

ශිලය කඩ නො කොට නිවත් අවබෝධ කිරීම පිණිස පිරිසිදු වරක ගැනීම ශිලවිසුද්ධිය යි. ප්‍රමාදයකින් ශිලය අපිරිසිදු වී නම් වහා ශිලය ප්‍රකාශිතිමත් කර ගෙන 'ආයතිසංවරයෙහි' පිහිටිය යුතු ය.

ගෘහස්ථ්‍ර ග්‍රාවකයන්ගේ පක්ද්වසීලාදී ශිලයන් ද ප්‍රව්‍රූත්තයන් වහන්සේලාගේ සාමෙන්ර, උපසම්පද ශිලයන් ද විශුද්ධ වූ ශිලයක් බවට පත් වන්නේ එම ශිලය අංග අටකින් සමන්විත වීමෙනි. ඒවා නම්,

1. අඛන්ඩ	- සමාදන් වූ ශිලයෙහි මුලින් හා අගින් ගික්ෂාපද නො බේදීම.
2. අව්‍යුත්ස්ද	- සමාදන් වූ ශිලයෙහි මැදින් ගික්ෂාපද නො බේදීම.
3. අසබල	- සමාදන් වූ ශිලයෙහි පිළිවෙළින් ගික්ෂාපද දෙක-තුනක් නො බේදීම.
4. අකම්මාස	- සමාදන් වූ ශිලයෙහි තැනීන් තැන ගික්ෂාපද නො බේදීම.
5. භුත්ස්ස	- තෘප්ත්‍යාදසහාවයෙන් තොර ව (ඒනම්, ලෙඛකික ලාභයන් ලැබීමේ අභේක්ෂාවෙන් තොර ව) ශිලය ආරක්ෂා කිරීම.
6. වික්ද්‍යුත්පසත්ප	- තුවණැකි උතුමන්ගේ ප්‍රශ්නසාවට ලක් වන සේ පිරිසිදු ව ශිලය ආරක්ෂා කිරීම.
7. අපරාමධය	- තෘප්ත්‍යා, දැඟ්ටී ආදියෙන් වැරදි ලෙස ගුහණය කර නො ගෙන පිරිසිදු ව ශිලය ආරක්ෂා කිරීම.
8. සමාධිසංවත්තනික	- උපවාර, අර්පණා සමාධීන් ලැබීමට සුදුසු වන සේ ශිලය ආරක්ෂා කිරීම.

මෙම අංග අටෙන් සමන්විත වන ගෘහස්ථ්‍ර මෙන් ම ප්‍රව්‍රූත්ත යෝගාවවරයන් වහන්සේලාගේ සුපිරිගුද්ධ ශිලය වනාහි ශිලවිසුද්ධිය යි.

2. විත්තවිසුද්ධී

උපවාර සමාධි සහිත වූ අෂ්ට සමාපත්ති ඇති කර ගැනීම 'විත්තවිසුද්ධී' නම් වේ. සිත අලුරු කරන, කිලිටි කරන පක්ෂව-නීවරණ ආදි උපක්ලේශ දුරු කරමින් සිත පිරිසිදු කර ගෙන සමාධිය ඇති කර ගැනීම විත්තවිසුද්ධීය යි. එය අවම වශයෙන් උපවාර සමාධිය ලෙස ද මධ්‍යම වශයෙන් උපවාර සහිත අෂ්ට සමාපත්ති ලෙස ද දැක්විය හැකි ය. මෙම විත්තවිසුද්ධීය ඇති කර ගැනීමට උපකාරී වන භාවනා ක්‍රම (කර්මස්ථාන) 40 ක් විසුද්ධීමග්ගෙයෙහි විස්තර සහිත ව දක්වා ඇත. ඒවා නම්,

● දිස කසිණ

1. පයිවී - කසිණ	6. පිත - කසිණ
2. ආපෝ - කසිණ	7. ලෙංහිත - කසිණ
3. තේජෝ - කසිණ	8. ඔදුත - කසිණ
4. වායෝ - කසිණ	9. ආලෝක - කසිණ
5. නීල - කසිණ	10. ආකාස - කසිණ

● දිස අසුහ

1. උද්ධුමාතක-අසුහය	- හිසේ සිට දෙපතුල දක්වා ඉදිමි ගිය මළ සිරුර ය.
2. විනිලක-අසුහය	- බොහෝ සෙයින් නිල් පැහැති (ප්‍රකාති ගරීර වරණය වෙනස් වූ) මළ සිරුර ය.
3. විප්‍රබ්‍රක-අසුහය	- ගරීරයේ සිදුරුවලින් සැරව වැශිරෙන මළ සිරුර ය.
4. විච්ඡේදක-අසුහය	- කඳ මැදින් දෙකඩ වූ මළ සිරුර ය.
5. වික්බායිතක-අසුහය	- සතුන් විසින් තැනීන් තැන කඩා කනු ලැබූ මළ සිරුර ය.
6. වික්බිත්තක-අසුහය	- තැන තැන විසිරි ගිය අවයව ඇති මළ සිරුර ය.
7. හතවික්බිත්තක-අසුහය	- කාකපාදකාරයෙන් පෙති පෙති ගසා වෙන් කිරීමෙන් අවයව විසිරි ගිය මළ සිරුර ය.

8. ලෝහිතක-අසුහය - ලේ වැකුණු මළ සිරුර ය.
9. පුලවක-අසුහය - පණුවන්ගෙන් පිරිගත් මළ සිරුර ය.
10. අටිධික-අසුහය - එක ඇට කැබැල්ලක් හෝ ඇටසැකිල්ල ම අටිධික අසුහය යි.

මෙම කරමස්ථාන දහය ම අයන් වන්නේ බාහිර මළ සිරුරක් නිමිත්ත වශයෙන් ගෙන භාවනා කළ යුතු ‘අටික්ද්කුණක-අසුහ’ ගණයට යි. මෙම ‘අසුහ නිමිති’ අරමුණු කර ගෙන භාවනා කිරීමෙන් ප්‍රථමධාන සමාධිය ඇති කර ගත හැකි ය.

● දිය අනුස්සති

1. බුද්ධානුස්සති - බුදුගුණ සිහි කිරීම.
2. ධම්මානුස්සති - දාහමුගුණ සිහි කිරීම.
3. සඩ්සානුස්සති - සගගුණ සිහි කිරීම.
4. සිලානුස්සති - තමන් රකින සිලයෙහි පිරිසිදු බව මෙනෙහි කිරීම.
5. වාගානුස්සති - තමා තුළ පවතින පරිත්‍යාගයීලි බවහි අනුසස් සිහි කිරීම.
6. දේවතානුස්සති - දෙවියන් සාක්ෂාත්ස්ථානයෙහි තබා ගෙන තමා තුළ පවතින ගුද්ධා ආදි ඉනුදිය ධර්මයන්ගේ අනුසස් සිහි කිරීම.
7. උපසමානුස්සති - නිර්වාණ බාතුවෙහි ගුණ සිහිපත් කිරීම.
8. කායගතාසති - තම සිරුරෙහි තිබෙන දෙනිස් කුණුපයන්ගේ පිළිකුල් බව සිහි කිරීම.
9. මරණානුස්සති - ජීවිතයෙහි අනියත බවත් මරණයෙහි නියත බවත් සිහි කිරීම.
10. ආනාපානසති - ආශ්චර්ය-ප්‍රශ්චර්ය දෙක අනු ව සිහිය පිහිටුවා ගැනීම.

● සතර බුහුම විභාර

1. මෙත්තා - සියලු සත්ත්වයන් කෙරෙහි වෙටර රහිත, කොර්ඩ රහිත බව ඇති කර ගනීමින් මෙමතිය පැතිරවීම.
2. කරුණා - සියලු සත්ත්වයන් කෙරෙහි දුක් රහිත බව කැමති වෙමින් කරුණාව පැතිරවීම.

3. මුදිතා - සියලු සත්ත්වයන් පිළිබඳ ඔවුන්ගේ සැපතෙහි රීජ්‍යා නො කරමින් අවංක ව ම සතුටුවීම් වශයෙන් මුදිතාව පැනිරවීම.
4. උපේක්ඛා - සියලු සත්ත්වයන් කෙරෙහි ඇලිමක් හෝ ගැටීමක් නැති ව හිතවත් අහිතවත් සියලු දෙනා කෙරෙහි මැදහත් ව බැලීම් වශයෙන් සැම දෙනා ම කරමය ස්වකිය කොට ඇති බව මෙනෙහි කිරීම.

● සතර අරුප

1. ආකාසානක්ද්වායතනය

- අනන්ත වූ ආකාශ ප්‍රයුෂ්ථිය අනු ව මෙනෙහි කරමින් ඇති කර ගන්නා ප්‍රථම අරුප සමාපත්තිය.

2. වික්‍යුණක්ද්වායතනය

- අනන්ත වූ ආකාශය අරමුණු කෙරෙන සිත හෙවත් ප්‍රථම අරුප-වික්‍යුණය අනන්ත වශයෙන් මෙනෙහි කිරීම.

3. ආකික්ද්වක්ද්කුයතනය

- ප්‍රථම අරුප - වික්‍යුණය (ආකාසානක්ද්වායතන - සිත) මෙනෙහි නො කරමින් එම වික්‍යුණය නැති බව මෙනෙහි කිරීම.

4. නේවසක්ද්කුනාසක්ද්කුයතනය

- සංයුවක් ඇත්තේත්ත් නැති නැත්තේත්ත් නැති තරමට සියුම් වූ ද තෘතිය අරුප වික්‍යුණය (ආකික්ද්වක්ද්කුයතනය) ගාන්ත, ප්‍රණීත වශයෙන් මෙනෙහි කිරීමෙන් ලැබෙන ඉතා සියුම් වූ සමාපත්තිය.

❖ ඉහත දැක්වූ කරමස්ථාන සියල්ලේ එකතුව 38 කි.

39. ආහාරේ පටික්කුලසක්ද්කුව

- 'කබලිකාරාභාරය' (අනුහව කරන ආහාරය) පිළිකුල් වශයෙන් තුවණීන් සිත කිරීම.

40. බාතුමනසිකාරය

- ගිරයෙහි පවතින පයිවී, ආපේර්, තේපේර්, වායේ යන බාතුන් අනු ව තුවණීන් මෙනෙහි කිරීම.

මෙම සතලිස් කරමස්ථාන අතුරෙන් කායගතාසතිය හා ආනාපානසතිය හැර සෙසු අනුස්සති අට ද ආහාරයෙහි පිළිකුල්සංයුත ද බාතුමනසිකාරය ද යන කරමස්ථාන දහය, උපවාර සමාධිය (ප්‍රථමධ්‍යානයට ඉතා ආසන්න සමාධිමත් බවක්) පමණක් ලබා දේයි. අර්පණා ද්‍යාන (රුපාවචර, අරුපාවචර සමාධි) මෙම දහයෙන් තො ලැබේ. පය්චී-කසිණය ආදි සෙසු කරමස්ථාන තිහ අර්පණා ද්‍යාන ද ලබා දේයි.

අර්පණා (රුපාවචර, අරුපාවචර) සමාධි ලබා දෙන කරමස්ථාන තිහ අතරින් දස කසිණ හා ආනාපානසති යන කරමස්ථාන එකොලසෙන් රුපාවචර ද්‍යාන සතර ලැබේ. දස අසුහ හා කායගතාසති යන කරමස්ථාන එකොලසෙන් ප්‍රථමධ්‍යානය ලැබේ. මූල් බුහුම විහාර තුන වන මෙත්තා - කරුණා - මුදිතා යන කරමස්ථානයන්ගෙන් ප්‍රථම - ද්විතීය - ත්‍යාතීයධ්‍යාන තුන පමණක් ලැබේ. උපේක්ඩා බුහුම විහාරය හා අරුපාවචර සමාපත්ති හතර, වතුරුපධ්‍යානය පමණක් ලබා දේ. (අරුපාවචර සමාපත්ති හතර, ද්‍යානානාංග වශයෙන් සලකන කළේහ රුපාවචර වතුරුපධ්‍යානයේ අංගවලින් යුතු වන බැවින් මෙසේ දක්වන ලදී.) මෙහි දී රුපාවචර ද්‍යාන පිළිබඳ ව දක්වන ලද්දේ 'වතුප්ත්ක' නය ක්‍රමයට ය.

3. දිවයීවිසුද්ධි

මූලින් සමථය වචා අනතුරු ව විද්‍රෝහනාවට යොමු වන යෝගාවචරයාට ඉහත සඳහන් කරමස්ථාන අතුරින් වරිතානුකුල කරමස්ථානයක් පාදක කර ගෙන උපචාර - අර්පණා සමාධීන් ලබා ගෙන අනතුරු ව විද්‍රෝහනාවට යොමු විය හැකි ය. එය 'සමථපූර්වාඩිගම විද්‍රෝහනා' කුමය සි. එසේන් නැති නම් උපචාර - අර්පණා සමාධීන් සමථ වශයෙන් දියුණු නො කොට, සතර සතිපටියානයට අනුගත වන ලෙස මනා සිහි - නුවණින් යුතු වෙමින් රුප හා නාම ධර්මයන් පරිග්‍රහ කරමින් (නුවණින් සමමරුහනය කරමින්) ද යෝගාවචරයාට විද්‍රෝහනාවට යොමු විය හැකි ය. එය 'ඉද්ධ විද්‍රෝහනා' කුමය සි. (මෙහි දී පූර්වයෙන් සමථ වශයෙන් සමාධීය දියුණු නො කළ ද ස්කන්ධ - ධාතු - ආයතන - - පටිච්චසමුප්පාද ධර්ම විද්‍රෝහනා නුවණින් සමමරුහනය කරන යෝගාවචරයා තුළ නීවරණ ධර්ම සත්සිදි යාම නිසා සමාධීමත් බවක් ඇති වේ.) මෙලෙස විද්‍රෝහනා භූමියට අවතිරණ වන යෝගාවචරයා විසින් ප්‍රථමයෙන් ම සපුරා ගත යුත්තේ දිවයීවිසුද්ධිය සි. පාථග්‍රනයන් විසින් 'සත්ත්වයා' - 'පුද්ගලයා' - 'මම' - 'ආත්මය' වශයෙන් වරදවා ග්‍රහණය කර ගෙන තිබෙන්නේ විසිඅටක් වූ රුප ධර්ම සහ තෙපනස් නාම ධර්ම (දෙපනස් වෙතසික සහ වික්‍රේතියන්) පමණි. මෙම නාම-රුප ධර්ම තුළ පරමාර්ථ වශයෙන් සත්ත්වයෙක්, පුද්ගලයෙක් හෝ ආත්මයක් ඇතැළැ සි කියා වරදවා ගැනීම වැරදි දාජ්ටීයකි. එම වැරදි දාජ්ටීය දුරු කර ගනීමින්, තමා තුළ පවතින නාම-රුප ධර්ම නුවණින් වෙන් කර ගෙන එම නාම-රුප ධර්ම තුළ 'සත්ත්ව' - 'පුද්ගල' - 'ආත්ම' - 'මම' වශයෙන් ගත හැකි කිසිවක් නැති බව මනා නුවණින් වටහා ගෙන, 'සත්ත්ව' දාජ්ටීය ඉක්මවා යමින් නාම-රුප පිළිබඳ ව යථාවබෝධය ඇති කර ගැනීම දිවයීවිසුද්ධිය සි.

නාම-රුප ධර්මයන්ගේ යථාස්ථාවය නුවණින් සැලකීමෙහි යෙදෙන යෝගාවචරයා අටවිසි රුප සහ තෙපනස් නාම ධර්මයන්ගේත් ලක්ණ, රස, පවුලුපටියාන, පද්ධටියාන යන කරුණු පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

- 1. ලක්ඛණ** - 'පච්චත්තලක්ඛණ' හෙවත් නාම-රුප ධර්මයන්ගේ ස්වභාව-ලක්ෂණ අවබෝධ කර ගැනීම. උදහරණයක් ලෙස පයිවීධාතුව ගත් කළේහි එහි තද - මොලොක් - රඩ් - සිනිදු - බර - සැහැල්ලු වශයෙන් ලක්ෂණ හයක් ඇත. එම ස්වභාවයන් පයිවීධාතුවේ 'පච්චත්තලක්ඛණ' හෙවත් ස්වභාව ලක්ෂණයේ ය.
- 2. රස** - නාම-රුප ධර්මයන්ගේ කංත්‍යයන් අවබෝධ කර ගැනීම.
- 3. පච්චාපටියාන** - නාම-රුප ධර්ම සිතට වැටහෙන ආකාරය තුවණීන් සැලකීම.
- 4. පද්ධියාන** - නාම-රුප ධර්මයන්ට ආසන්න කරුණ අවබෝධ කර ගැනීම.

මෙලෙස නාම-රුප ධර්ම තුවණීන් වෙන් කර ගෙන දැකින යෝගාවචරයාට එම නාම-රුප ධර්ම වනාහි සත්ත්ව, පුද්ගල, ආත්ම නො වන පුදෙක් හේතු-එල ධර්මමාත්‍රයක් ම බව අවබෝධ වේ. නාමයන් - රුපයන් එකිනෙකින් වෙන් කර ගෙන තුවණීන් දැකින යෝගාවචරයා එම නාම-රුප ධර්ම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගනු ලබන්නේ කොරාගේ (පිළාගේ) සහ අන්ධයාගේ උපමාවට අනු ව ය. ඒ මෙසේ ඩි. එනම්, දැසි නො පෙනෙන අන්ධයෙක් සහ ඇවිද යා නො හැකි කොරේක් ඔවුනොවුන් කතිතා කර ගෙන ඔවුනොවුන්ගේ උපකාරයෙන් අවශ්‍ය තැනට ගියහ. ඇවිද යා නො හැකි කොරාව තම පිට මත හිඳුවා ගත් අන්ධයා, තමාගේ දැසි නො පෙනුණු ද කොරාගේ මග පෙන්වීම අනු ව නිවැරදි ලෙස ගමන් කළේ ය. මෙම උපමාව අනු ව රුප ධර්ම අන්ධයා බඳු ය. අරමුණු දැන ගැනීමේ හැකියාවක් රුපයට නැත. නාම ධර්ම (විත්ත, වෙළතසික ධර්ම) කොරා බඳු ය. නාම ධර්මයන්ට අරමුණු දැන ගත හැකි වුව ද ගමනාදී ඉරියවු පැවැත්වීම කළ නො හැක. නාම ධර්මයන්ගේ මෙහෙයුවීම මත රුපය ඉරියවු පැවැත්වීමාදිය සිදු කරන්නේ කොරාගේ මෙහෙයුවීම අනු ව අන්ධයා ගමන්

කරන්නාක් මෙනි. මෙලස රුප්පනය වන (වහා වෙනස් වන) ලක්ෂණයෙන් යුතු දේ රුපය වශයෙනුත් අරමුණට නැමෙන ලක්ෂණයෙන් යුතු විත්ත, වෛතසික ධර්ම නාමය වශයෙනුත් පැහැදිලි ලෙස තුවකීන් වෙන් කර ගැනීමෙන් (නාම-රුප ධර්ම තුළ සත්ත්ව, පුද්ගල, ආත්ම වශයෙන් ගත හැකි කිසිවක් නැති බව වටහා ගැනීමෙන්) වැරදි දූෂ්චරි බැහැර වී ගොස් දිවධිවිසුද්ධිය ඇති වේ. රථයක අවයව වෙන් කළ කළහි පරමාර්ථ වශයෙන් රථයක් දක්නට නො ලැබෙන අතර රථයේ කොටස් සියල්ල මත ගැලපු කළහි පමණක් 'රථය' යන ව්‍යවහාරය යෙදේ. එලෙසින් ම නාමරුපපරිවිෂේෂකුණය ඇති කර ගත් යෝගාවචරයාට නාම-රුප ධර්ම තුළ පරමාර්ථ වශයෙන් සත්ත්වයෙකු නැති බව මැත්තවින් අවබෝධ වේ.

(1) “යථාති අඩිගසම්භාරා
හෝති සද්ධේද් රථෝ ඉති,
එච්චං බන්ධේසු සන්තේසු
හෝති සත්තෝති සම්මුති.”

නානාවිධ අවයව සමූහයක් එකට ගැලපු කළහි 'රථය' ය යන ව්‍යවහාරය (සම්මුතිය - ප්‍රයුෂ්තිය) යෙදෙන්නේ යම් සේ ද එසේ ම ස්කන්ධයන් ඇති කළහි 'සත්ත්වයා' යන ව්‍යවහාරය යෙදේ.

(2) “දුක්බමෙවහි සමහෝති
දුක්බං තිවියති වේති ව,
නාක්කුතු දුක්බා සමහෝති
නාක්කුතු දුක්බා නිරුප්කෘති.”

මෙහි හටගන්නේ දුකක් ම ය. (සත්ත්වයෙක් නො වේ!) පවතින්නේන්ත් නැති ව යන්නේන්ත් දුකක් ම ය. දුක හැර අන් කිසිවක් මෙහි පහළ නො වේ. දුක හැර අන් කිසිවක් මෙහි නිරුද්ධ නො වේ.

(නිකුත්තීසංයුත්තයේ - ව්‍යෝග සූත්‍රය)

මෙලෙස නාම-රුප ධර්මයන්ගේ යථාස්වහාවය තුවකින් වටහා ගත් යෝගාවවරයා කුළ ගාශ්වත දෂ්ඨටිය ('සද්ධනික ආත්මයක් ඇතැයි' සියා වරදවා ගත් දෂ්ඨටිය) මෙන් ම උච්චෙෂ්ද දෂ්ඨටිය ('සත්ත්වයා මරණින් මතු විනාශ වී යන්නේ ය' සියා වරදවා ගත් දෂ්ඨටිය) බලු වැරදි දෂ්ඨටි පහල නො වේ. (මෙහි දී වැරදි දෂ්ඨටින් දුරු වී යන්නේ සමුච්චේෂ්ද වශයෙන් නොව තදබිග වශයෙනි.) මෙලෙස ගාශ්වත, උච්චෙෂ්ද, සත්ත්ව, ආත්මාදී වැරදි දෂ්ඨටින්ගෙන් සිත මුදවා ගතිමින් නාම-රුප ධර්මයන්ගේ යථාස්වහාවය (ලොකික වශයෙන්) අවබෝධ කර ගෙන දෂ්ඨටිය පිරිසිදු කර ගැනීම දිවිධීවිසුද්ධිය සි.

දිවිධීවිසුද්ධිය ඇති කර ගැනීමෙන් 'නාමරුපපරිවිශේෂණය' (නාම - රුප පිළිබඳ ව මූලික වශයෙන් අවබෝධ කර ගැනීමේ තුවකි) සම්පූර්ණ වීම සිදු වන අතර මෙය 'නාමරුපවත්තාන' - 'සඩ්බාරපරිවිශේෂණ' යන නමවලින් ද භැඳින්වේ. දිවිධීවිසුද්ධිය අයත් වත්තෙන් 'ක්‍රිතපරික්‍රිත' නොවන් නාම-රුප ධර්ම පිළිබඳ ස්වහාව-ලක්ෂණ (පච්චත්තලක්ඛණ) වටහා ගැනීමේ අවබෝධයට ය.

4. කඩ්බාවිතරණවිසුද්ධීය

දිටියිවිසුද්ධීය සම්පූර්ණ කරගත් යෝගාවචරයා විසින් කුත්පරික්ෂෑකුවේ මීලග අදියර වන කඩ්බාවිතරණවිසුද්ධීය සම්පූර්ණ කර ගැනීමට වැයම් කළ යුතු ය. නාම-රුප ධර්මයන් හටගැනීම සඳහා මූල් වන හේතු-ප්‍රත්‍යායන් පිළිබඳ ව මතා ව අවබෝධ කර ගනීමින් අතිත - වර්තමාන - අනාගත යන කාලතුය පිළිබඳ සැක දුරු කර ගැනීම කඩ්බාවිතරණවිසුද්ධීය යි. නාම-රුප ධර්මයන් 'සත්ත්ව' - 'පුද්ගල' - 'ආත්ම' වශයෙන් වරදවා ගත් පාථ්‍රීතනයා තුළ, 'මම අතිතයේ සිටියෙම් ද? තැතහොත් නො සිටියෙම් ද? මම මරණින් මතු අනාගතයෙහි වන්නේම් ද? තැතහොත් නො වන්නේම් ද? දැන් සිටින්නේත් පෙර සිටි මම ද තැතහොත් අනෙකක් ද? මරණින් මතු සත්ත්වයෙක් සිටියි ද?' යනාදි වශයෙන් සත්ත්වයා පිළිබඳ ව නොයෙක් ආකාර වූ සැක පවතී. තමා තුළ සත්ත්වයෙකු හෝ පුද්ගලයෙකු හෝ ආත්මයක් වශයෙන් ගත හැකි පැවැත්මක් තැති බවත් ඇත්තේ භුදේක් ම නාම-රුප දෙකෙහි හේතු - එල පැවැත්ම පමණක් බවත් මැනවීන් අවබෝධ කර ගෙන දිටියිවිසුද්ධීය ඇති කර ගත් යෝගාවචරයා එම නාම - රුප ධර්මයන් හටගැනීමට හේතු වූ ප්‍රත්‍යායන් පිළිබඳ ව අනතුරු ව නුවණින් විමසා බැලිය යුතු ය.

නාම-රුප ධර්මයන්ගේ හේතු-එල සම්බන්ධතාව වටහා ගත යුත්තේ පරිව්වසමුජ්පාදයට අනු ව ය. අවිද්‍යාව නිසා සංස්කාර (කුසලාකුසල කර්ම) ද සංස්කාර නිසා වික්ෂෑණය (පටසන්ධි) ද වික්ෂෑණය නිසා නාම - රුප ද නාම - රුප නිසා සලායනන ද සලායනන නිසා ස්පර්ශය ද සපර්ශය නිසා විදීම ද විදීම නිසා තණ්හාව ද තණ්හාව නිසා උපාදනය ද උපාදනය නිසා හවය (කර්ම) ද හවය නිසා උපත ද උපත නිසා ජරාමරණ ද ඇති වන බව පරිව්වසමුජ්පාදයට අනු ව නුවණින් විමසන යෝගාවචරයාට අතිත හේතුන් නිසා වර්තමාන එල ද වර්තමාන හේතුන්ගේ අභාවයෙන් අනාගත එල නිරැද්ධ වන බවත් මතා ව අවබෝධ වේ. මෙම අවබෝධය ඇති කර ගත්

යෝගාවචරයාට නාම-රුප ධර්මයන් පිළිබඳ අතිත - අනාගත - වර්තමාන යන කාලනුය ගැන සැක දුරු වී යයි. බුද්ධාදී අට තැන් පිළිබඳ සැක ද (තාචකාලික ව) සංසිදිමට පත් වේ. සංස්කාරයන්ගේ අතිතය - දුක්ඛ - අනාත්ම යන ත්‍රිලක්ෂණය පිළිබඳ ව ද සැකයක් ඇති තො වේ. මෙහි දී නාම-රුප ධර්ම පිළිබඳ සැක දුරු වී යන්නේ සමුච්චේද වශයෙන් තොව තද්ධිග වශයෙනි. මෙසේ පක්ෂ-ලපාදනස්කන්ධ (නාම-රුප) පිළිබඳ ව පටිච්චසමුෂ්පාදයට අනු ව නුවණින් දකිනින් අතිත - වර්තමාන - අනාගත - ආධ්‍යාත්මික - බාහිර ධර්ම පිළිබඳ ව හේතු ප්‍රත්‍යාගයන් මැත්තවින් අවබෝධ කර ගතිනින් සැක දුරු කර ගැනීම කඩ්බාවිතරණවිසුද්ධිය යි. එය 'යථාභුතක්ෂණ', 'සම්මාදස්සන' යන නම්වලින් ද හැඳින්වෙන අතර මෙම යුතාය ද 'ක්ෂ්තපරික්ෂ්ත' හෙවත් නාම-රුප ධර්ම පිළිබඳ ස්වභාව-ලක්ෂණ (පටිච්චන්තලක්ඛණ) වටහා ගැනීමේ අවබෝධයට ඇයන් වේ.

කඩ්බාවිතරණවිසුද්ධිය සම්පූර්ණ කර ගත් යෝගාවචරයාට 'වුල්ලසේතාපන්න' නමින් පූරාණ ආචාරයවරයන් විසින් හඳුන්වනු ලැබ ඇත. මෙම අවස්ථාවට පත් යෝගාවචරය කළුරිය කරන්නේ තම් ඒකාත්තයෙන් ම සුගතිගාමී වේ. එමෙන් ම මෙම යෝගාවචරය මෙතැන් පටන් ඉදිරියට නව මහාචිරුණනායුන උපද්‍රවා ගැනීමටත් එසේ ම ප්‍රමාණවත් හේතුන් ඇති කල්හි මාරුග-එල ලැබීමටත් සුදුසුකම් ලබයි.

5. මග්ගාමග්ගකුණදස්සනවිසුද්ධිය

කඩ්බාවිතරණවිසුද්ධිය සම්පූර්ණ කර ගත් යෝගාවචරයා අනතුරු ව විද්‍රේශනා භාවනාව දියුණු කර ගෙන යාමේ දී සිතට අරමුණු වන ආලෝකය, ප්‍රීතිය බලු තත්ත්වයන් නිසා 'මාරුග-එල ලැබුවෙම්'යි කියා මුළා විය හැකි ය. එසේ මුළා නො වී සැබැ ලෙස ම මාරුග - එල ලැබෙන පරිදි විද්‍රේශනා භාවනාව ඉදිරියට සම්පූර්ණ කර ගෙන යාම සඳහා නිවැරදි මග කුමක් දීයි කියා අවබෝධ කර ගැනීම, මග්ගාමග්ගකුණදස්සනවිසුද්ධිය යි. සඩ්බාරපරිවිෂේෂකුණයෙන් දිවිධීවිසුද්ධියත් පවත්වයපරිග්ගහකුණයෙන් කඩ්බාවිතරණවිසුද්ධියත් ඇති කර ගත් යෝගාවචරයා විසින් 'කුත්තපරික්කු' හෙවත් සංස්කාර ධර්මයන්ගේ ස්වභාව ලක්ෂණ පිළිබඳ සම්පූර්ණ ඇති කර ගන්නා ලද්දේ වෙයි. 'කුත්තපරික්කුව' සම්පූර්ණ කර ගත් යෝගාවචරයාට මාරුගය භා අමාරුගය (මග - නො මග) පිළිබඳ යුතාය ඇති වන්නේ අනතුරු ව තීරණපරික්කුවට' එලැකීමෙනි. ලෙඛකික 'පරික්කු' තුනක් තිබේ. ('පරික්කු' යනු පිරසිදු අවබෝධ කිරීම, සම්පූර්ණ ලෙස අවබෝධ කර ගැනීම යන අර්ථය යි.)

1. කුත්තපරික්කු :- නාම-රුප ධර්මයන්ගේ ස්වභාව-ලක්ෂණ (පවත්තලක්ඛන) අවබෝධ කර ගැනීමේ යුතාය. එනම්, 'රුප්පත හෙවත් වහා වෙනස් වනසුලු බව රුපයේ ලක්ෂණය යි. අරමුණෙනි රස විදිම වේදනාවන්ගේ ලක්ෂණය යි' යනාදී වශයෙනි. සඩ්බාරපරිවිෂේෂකුණයේ (නාමරුපපරිවිෂේෂකුණයේ) පටන් පවත්වයපරිග්ගහකුණය දක්වා අයත් වන්නේ 'කුත්තපරික්කු' භුමියට යි.

2. තීරණපරික්කු :- නාම-රුප ධර්මයන්ගේ තීලක්ෂණය (සාමක්කුලක්ඛන) අවබෝධ කර ගැනීමේ යුතාය. එනම්, 'රුපය අනිතාය ය - වේදනා අනිතාය ය' යනාදී වශයෙනි. කලාපසම්මසනකුණයේ (නයවිපස්සනා) පටන් උදායබාධයානුපසස්සනාකුණය දක්වා අයත් වන්නේ 'තීරණපරික්කු' භුමියට යි.

3. පහානපරික්‍රේකුද :- නාම-රුප ධර්මයන් පිළිබඳ නිත්‍යසංයුතිය ආදිය දුරු කිරීම් වශයෙන් ඇති වන විද්‍රෝහනායුතා. භවිගානුපස්සනාකුණයේ පටන් ඉහළට (ලෝකෝත්තර මාර්ගයුතා ලැබීම තෙක්) ‘පහානපරික්‍රේකුද’ භූමිය සි. මෙයට උදයබාධයකුණයේ උපරිම අර්ථය ද ඇතුළත් බව ඇතැම් ආචාර්යවරු අදහස් දක්වති.

මග්‍රාමග්‍රකුණදස්සනවිසුද්ධිය ඇති කර ගැනීම සඳහා යෝගාවච්චයා විසින් ‘කලාපසම්මසන’ හෙවත් ‘නයවිපස්සනා’ ක්‍රමයට විද්‍රෝහනා වැඩීම ආරම්භ කළ යුතු ය. මෙහි දී ‘කලාපසම්මසන’ හෙවත් ‘නයවිපස්සනා’ භාවනා ක්‍රමය ලෙස හැඳින්වෙන්නේ අනීත - වර්තමාන - අනාගත යන තුන් කාලයට අයත් විවිධ ආකාරයේ සංස්කාර ධර්මයන් සමස්තයක් වශයෙන් ගෙන එම සංසකාරයන්ගේ අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම ලක්ෂණ වටහා ගැනීම සි. එනම් රුප - වේදනා - සක්‍රීයා - සඩ්ඩු - වික්‍රීයානා යන ස්කන්ධ පස,

1. අනීත	7. සියුම් (සුබුම)
2. අනාගත	8. පහත් (හින)
3. වර්තමාන	9. උසස් (පණිත)
4. ආඩ්‍යාත්මික (අජ්‍යාත්ත)	10. දුර
5. බාහිර (බහිද්ධා)	11. අග
6. රඟ (මිළාරික)	

යන එකාලොස් ආකාරය අනු ව අරමුණු කර ගෙන සංස්කාර ධර්ම අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම වශයෙන් විද්‍රෝහනාවට නැංවීම ‘කලාපසම්මසන’ ක්‍රමය හෙවත් ‘නයවිපස්සනාව’ සි. එම අවබෝධයෙහි පිහිටා තව දුරටත් පරිව්වසමුප්පාදයට අනු ව හා ස්කන්ධ වශයෙන් අරමුණු කරමින් සංස්කාර ධර්මයන් අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම වශයෙන් විද්‍රෝහනාවට නංවා බැලිය යුතු ය.

අනතුරු ව පක්ෂ්ව-ශ්‍රාද්‍යනස්කන්ධයන්ගේ සාමාන්‍ය-ලක්ෂණ වන අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම යන ත්‍රිලක්ෂණය

මැනවින් අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා මහාචත්තාලීසාකාර විපස්සනා භාවනා කුමය භාවිත කළ හැකි බව විසුද්ධීමග්ග ග්‍රන්ථයෙහි සඳහන් වේ. වත්තාලීසාකාර විපස්සනා භාවනාව යනු අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම යන ලක්ෂණ තුන සත්‍යීය ආකාරයකින් විස්තර වශයෙන් නුවණින් දැකීම යි. පක්ෂ-ලෑපාදනස්කන්දයන්හි මෙම ආදිනව සත්‍යීය ම දක්නට ලැබේ.

වත්තාලීසාකාර විපස්සනා භාවනාව

1. අනිච්චතෝ - අනිත්‍ය වශයෙන් දැකීම:-

රුප - වේදනා - සක්ෂ්‍ය - සඩ්බාර - වික්ෂ්‍යණ යන පක්ෂ-ලෑපාදනස්කන්ද වනාහි වහා හටගෙන බැඳී යන බැවින් ද ස්ථීර ව නො පවත්නා බැවින් ද අනිත්‍ය ය.

2. දුක්ඛතෝ - දුක් වශයෙන් දැකීම:-

නාම (වේදනා, සක්ෂ්‍ය, සඩ්බාර, වික්ෂ්‍යණ), රුප (පය්ලී, ආපෝ, තේරෝ, වායෝ) ධර්මයන් නිරන්තරයෙන් ඇති ව නැති වෙමින් සත්ත්වයා පෙළන බැවින් ද දුකට ම හේතු වී පවතින බැවින් ද දුක් ය.

3. රෝගතෝ - රෝගයක් වශයෙන් දැකීම:-

පක්ෂ-ලෑපාදනස්කන්ද වනාහි නොයෙක් ප්‍රත්‍යායන්ගෙන් සන්සිඳුවා ගත යුතු රෝගයක් බඳු නිසා ද රෝගයන්ට වස්තුවක් බැවින් ද රෝගයක් බඳු ය.

4. ගණ්ඩතෝ - ගණ්ඩ (පිළිකාවක්) වශයෙන් දැකීම:-

වේදනා ගෙන දෙන බැවින් ද කෙලෙස් නමැති සැරව වැශිරෙන බැවින් ද හටගැනීම - දිරීම - බැඳීම සහිත බැවින් ද පක්ෂ-ලෑපාදනස්කන්ද ගණ්ඩක් බඳු ය.

5. සල්ලතෝ - උලක් වශයෙන් දැකීම:-

අැතුළත විදින (෋ලක්) බඳු ව පිඩා ගෙන දෙන බැවින් ද බැහැර කිරීම දුෂ්කර බැවින් ද පක්ෂ-ලෑපාදනස්කන්ද උලක් බඳු ය.

6. අසතෝ - විපතක් හා පාපයක් වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද වනාහි ආදිනව බහුල බැවින් ගරහා කළ යුත්තකි. එමෙන් ම අයහපත, තපුර, පරිහානිය කැඳවන බැවින් ද විපත්වලට හා පාපයට තෝතැන්නක් ව පවතින බැවින් ද 'අස' ය.

7. ආබාධතෝ - ආබාධයක් වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද වනාහි අනුන් විසින් රක බලාගත යුතු රෝගියෙකු මෙන් තමන්ට අවසර ව පවතින බැවින් ද රෝගාබාධයන්ට වස්තුවක් බැවින් ද ආබාධයක් බලු ය.

8. පරතෝ - අනුන් සතු දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද වනාහි තමාගේ වසරයෙහි නො පවතින බැවින් ද තමාට යටහත් ව නො පවතින බැවින් ද 'පර' ය.

9. පලෝකතෝ - පලුදු වන දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

ව්‍යාධි - ජරා - මරණ ආදියෙන් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද බිඳී යන බැවින් 'පලෝක' ය.

10. ර්තිතෝ - ව්‍යසන වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද වනාහි අනේකවිධ විපත් - ව්‍යසන ගෙන දෙන බැවින් 'ර්ති' ය.

11. උපද්දවතෝ - උපද්ව වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

මහත් වූ අනර්ථ සිදු කරන බැවින් ද සියලු උපද්වයන්ට වස්තු වන බැවින් ද පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්දයෝ 'උපද්වයෝ' ය.

12. හයතෝ - හය වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

සියලු හිතින්ට ආකරයක් බැවින් ද සියලු දුක්වල නිරෝධය වන නිවනට ප්‍රතිපක්ෂ බැවින් ද පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'හය' ය.

13. උපසග්ගතෝ - අන්තරායක්, දේශයක් වශයෙන් නුවණීන් දැකීම:-

නොයෙක් අනර්ථයන් ලුහුබඳින නිසා ද දේශයන්ගෙන් ගහණ බැවින් ද පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්දයෝ 'උපසග්ගතෝ' ය.

14. වලතෝ - සැලෙන දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම:-

ඡරා - ව්‍යාධි - මරණයන්ගෙන් මෙන් ම ලාභ - අලාභාදි ලෝක ධර්මවලින් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද නිතර සැලෙන, වෙනස් වන බැවින් 'වල' ය.

15. පහඩගතෝ - බිඳෙන දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම:-

බාහිර උපකුම ආදියෙන් හා ස්වභාවයෙන් ම බිඳෙනසුල බැවින් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'පහඩගු' ය.

16. අද්ධුවතෝ - අස්ථිර දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම:-

වෙනස් වීමේ සියලු අවස්ථාවන්ට පත් වන බැවින් ද ස්ථිර හාවයක් නැති බැවින් ද පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'අද්ධුව' ය.

17. අත්තාණතෝ - අනාරක්ෂිත දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද වනාහි සත්ත්වයන්ට ජාති - ඡරා - මරණ ආදි සසර දුකින් රැක ගැනීමට සමත් නො වේ. පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද පවතින තෙක් සත්ත්වයන්ට කෙශ්ම හාවයක්, නිර්හයහාවයක් නොමැති බැවින් ස්කන්ධයෝ 'අත්තාණ' වෙත්.

18. අලේණතෝ - ආරක්ෂිත ස්ථානයක් නො වේ ය'ය නුවණීන් දැකීම:-

අැලීමට නුසුදුසු බැවින් ද ආරක්ෂාවක් සොයන සත්ත්වයන්ට ආරක්ෂිත ස්ථානයක් නො වන බැවින් ද ස්කන්ධයෝ 'අලේණ' වෙත්.

19. අසරණතෝ - පිහිටක් නැති දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම:-

ස්කන්ධයන් ඇසුරු කරන්නා වූ සත්ත්වයන්ට එයින් කිසි පිහිටක් නැති බැවින් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'අසරණ' ය.

20. රිත්තතොයේ - හිස් දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

සත්ත්වයන් විසින් වරදවා සලකනු ලබන්නා වූ නිත්‍ය - සුහ - සුඛ - ආත්මහාවයන්ගෙන් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද හිස් බැවින් 'රිත්ත' ය.

21. තුච්චතොයේ - තුච්ච වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

සාරත්වයෙන් අල්ප බැවින් ස්කන්ධයෝ 'තුච්ච' වෙත්.

22. සුක්කතොයේ - ගුනා වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

ස්වාමී - නිවාසී - කාරක - මේදක ආදි වශයෙන් කිහිවෙක් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද තුළ නැති බැවින් 'ගුනා' ය.

23. අනත්තතොයේ - අනාත්ම වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

'තමා' ය, 'ආත්මය' ය වශයෙන් ස්වාමීත්වයකින් ගත යුතු කිහිවක් නැති බැවින් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'අනාත්ම' ය.

24. ආදිනවතොයේ - ආදිනව (දෙස්) දැකීම් වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ධයන්ගේ පැවැත්ම දුක් සහිත බැවින් ද දිලිඳු භාවයෙන් යුත්ත බැවින් ද ආදිනව සහිත ය.

25. විපරිණාමධම්මතොයේ - පෙරලෙන ස්වභාවයෙන් යුතු දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

ජරාවට පත් වීම වශයෙන් ද මරණයට පත් වීම වශයෙන් ද ස්කන්ධයන් වහා පෙරලෙන ස්වභාවයෙන් යුතු ය.

26. අසාරකතොයේ - සාරයක් නැති දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

දුර්වල ගසක එලය මෙන් පහසුවෙන් බිඳී යන බැවින් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'අසාරක' ය.

27. අසමුලතොයේ - ව්‍යසනයන්ට හා පාපයන්ට මූල් වූ දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද වනාහි සියලු ව්‍යසනයන්ට හා පාපයන්ට මූල් වන බැවින් 'අසමුල' ය.

28. වධකතෝ - වධකයන් වශයෙන් නුවණින් දැකීම්:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද වනාහි මිතුරු විලාශයෙන් පැමිණෙන සතුරෝකු මෙන් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද කෙරෙහි විශ්වාසය තැබුවන්ට එම ස්කන්ධයන් විසින් ම ජරා - මරණාදියෙන් නසා දමන බැවින් ස්කන්ධයෝ 'වධකයෝ' ය.

29. විහවතෝ - විනාශයක් ලෙස නුවණින් දැකීම්:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද වනාහි සත්ත්වයන්ට අනිවෘද්ධියක් නොව විනාශය ම ගෙන දෙන දෙන නිසා 'විහව' ය.

30. සාසවතෝ - ආසුවයන්ට හිත වූ දේ වශයෙන් නුවණින් දැකීම්:-

ආසුව (කෙලස්) හටගැනීමට පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ධයන්ගේ පැවැත්ම හේතු වන බැවින් 'සාසව' ය.

31. සඩ්බතතෝ - හේතුන් නිසා හටගත් දේ වශයෙන් නුවණින් දැකීම්:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද හේතු - ප්‍රතායයන්ගෙන් හටගත් පැවැත්මක් බැවින් 'සඩ්බත' ය.

32. මාරාමිසතෝ - මාරයාගේ ගොදුරු වශයෙන් නුවණින් දැකීම්:-

පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද වනාහි මරණය නම් වූ මරුගේ (මච්චමාර) හා කෙලස් නැමති මරුගේ ගොදුරු බැවින් 'මාරාමිස' ය.

33. ජාතිධම්මතෝ - ඉපදීම ස්වභාවය කොට ඇති දේ වශයෙන් නුවණින් දැකීම්:-

ජාතිය හෙවත් උපත යනු පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ධයන්ගේ හටගැනීම ඩි. හටගැනීම (෋පත) ස්වභාවය කොට ඇති බැවින් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'ජාතිධම්ම' ය.

34. ජරාධම්මතෝ - දිරීම ස්වභාවය කොට ඇති දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

ජරාව හෙවත් දිරීම - මහලු වීම පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්දයන්ට අයන් ධර්මතාවකි. නිරතුරු ව වෙනස් වන පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද ක්‍රමයෙන් ජරා - ජීරණ තත්ත්වයට පත්වන බැවින් 'ජරාධම්ම' ය.

35. ව්‍යාධිධම්මතෝ - ව්‍යාධිය ස්වභාවය කොට ඇති දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

ව්‍යාධි - ලෙඩි - දුක් - පිඩා සියල්ල හටගන්නේ පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද ඇති බැවිනි. එබැවින් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'ව්‍යාධිධම්ම' ය.

36. මරණධම්මතෝ - මරණය ස්වභාවය කොට ඇති දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

ක්ෂේණික ව සිදු වන බිඳී යාම මෙන් ම ජීවිතය නිරුද්ධ විමේ 'සම්මුති-මරණය' පවතින්නේ ද පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද ඇති බැවිනි. එබැවින් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'මරණධම්ම' ය.

37. සෝකධම්මතෝ - ගෝකයට හේතු වන දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

ගෝකයට හේතු වන සැම දේ ම හටගන්නේ පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද ඇති බැවිනි. පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද තැති තම් ගෝකයට කරුණක් ද තැති. එබැවින් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'සෝකධම්ම' ය.

38. පරිදේවධම්මතෝ - හඩන්නට හේතු වන දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

හඩන්නට, වැළපෙන්නට සිදු වන යුත්වයසන, හෝගවයසන ආදි කටුක අත්දැකීම්වලට සත්ත්වයන්ට මූහුණ පැමට සිදු වන්නේ පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද ඇති බැවිනි. එබැවින් පක්ද්ව-ලපාදනස්කන්ද 'පරිදේවධම්ම' ය.

39. උපායාසධම්මතෝ - දැඩි ලෙස සිත, කය ද්වන දේ වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

දැඩි කායික මානසික, පීඩාවන්ට සත්ත්වයන්ට මූහුණ පැමුව සිදු වන්නේ පක්ද්ච-උපාදනස්කන්ද පවතින නිසා ය. එබැවින් පක්ද්ච-උපාදනස්කන්ද වනාහි 'උපායාසධම්ම' ය.

40. සංකිලේසිකධම්මතෝ - කෙලෙසීමට හේතු වන ධර්මතාවක් වශයෙන් නුවණීන් දැකීම්:-

පක්ද්ච-උපාදනස්කන්ද වනාහි තංශේණා, දෂ්ඨ්චි, දුශ්චරිත ආදි කෙලෙසීම්වලට විෂය වන කෙළුත්‍ය බැවින් 'සංකිලේසිකධම්ම' ය.

මෙම ආදිනව හතළිහෙන් අනිච්ච, පලෝක, වල, පහඩිගු, අද්ධුව, විපරිණාමධම්ම, අසාරක, විහව, සඩ්ඩත, මරණධම්ම යන දහය 'අනිත්‍ය' ලක්ෂණය ප්‍රකට කරයි. එම දසාකාරය අනු ව පක්ද්ච-උපාදනස්කන්ද විද්‍රුගනාවට නංවන විට අනිච්චවානුපස්සනාව පනස් ආකාර වේ. තව ද පර, රිත්ත, තුච්ච, සුක්ෂ්ද්‍රු, අනත්ත යන ආදිනව පහ 'අනාත්ම' ලක්ෂණය ප්‍රකට කරයි. එම පස් ආකාරය අනු ව පක්ද්ච-උපාදනස්කන්ද විද්‍රුගනාවට නංවන විට අනත්තානුපස්සනාව විසිපස් ආකාර වේ. දුක්ඛ, රෝග ආදි වූ සෙසු ආදිනව විසිපහ තුළින් ප්‍රකට කෙරෙන්නේ 'දුක්ඛ' ලක්ෂණය යි. එම විසිපස් ආකාරය අනු ව පක්ද්ච-උපාදනස්කන්ද විද්‍රුගනාවට නංවන විට දුක්ඛබානුපස්සනාව එකසිය විසිපස් ආකාර වේ. මෙලෙස ආකාර දෙසියයකින් (**50 + 25 + 125**) අනිත්‍යාදි වශයෙන් පක්ද්ච-උපාදනස්කන්ද විද්‍රුගනා නුවණීන් සම්මරුගනය කරන විට 'නයවිපස්සනා' නමින් භැඳින්වෙන, පක්ද්ච-උපාදනස්කන්ද ත්‍රිලක්ෂණයට නංවා බැලීමේ විද්‍රුගනා භාවනාව සිතෙහි තහවුරු වේ.

අනතුරු ව තව දුරටත් නාම - රුප ධර්ම විද්‍රුගනා කිරීමට 'රුපසත්තක' හා 'අරුපසත්තක' යන ක්‍රමය ද භාවිත කළ භැංකි ය.

රුපසන්තක ක්‍රමය

(රුපය විද්‍රෝහනාවට නංවන ආකාර 7)

1. ආදානනික්බේපන - ‘ଆදාන’ යනු ප්‍රතිසන්ධිය සි. ‘නික්බේපන’ යනු මරණය සි. මේ දෙක අතර ගෙවී යන ආයු කාලය එක් ජීවිතයකි. උපරිම වශයෙන් ගත් කල්හි එය වර්ෂ සියලු සංස්කාර ධර්ම අනිත්‍ය ය. භටගේන බිඳී යන බැවින් ද වෙනස් වන (විපරිණාම) බැවින් ද නිත්‍ය බවට විරැද්‍ය බැවින් ද අනිත්‍ය ය. එසේ භටගත් අනිත්‍ය වූ සංස්කාර ධර්ම ජරාවට පත් ව ඒකාන්තයෙන් ම බිඳී යයි. එබැවින් මෙම සංස්කාර ධර්ම වනාහි සත්ත්වයන් නිරන්තරයෙන් පෙළන බැවින් ද ඒකාන්ත දුක් බැවින් ද දුකට වස්තුවක් වන බැවින් ද සැපයට විරැද්‍ය බැවින් ද දුක ය. නිරතරු ව වෙනස් වන සංස්කාර ධර්ම නො දිරන ලෙස නො බිඳෙන ලෙස පවත්වා ගැනීමට සත්ත්වයන් කැමති වුවත් එය එසේ කළ නො භැක. සංස්කාර ධර්ම තමාගේ වසරයෙහි පවත්වා ගත නො භැකි බැවින් ද අස්වාමික බැවින් ද මමත්වයෙන් හිස් (ශ්‍රුන්‍ය) බැවින් ද ආත්මිය අදහසට විරැද්‍ය බැවින් ද අනාත්ම ය. මෙසේ ප්‍රතිසන්ධියේ පටන් මරණය දැක්වා පවතින රුප සියල්ල අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම වශයෙන් නුවණින් දකිමින් විද්‍රෝහනා කිරීම ‘ଆදානනික්බේපන’ ක්‍රමය සි.

2. වයෝවුද්ධත්ථඩ්‍රිගම - කාලානුරුප ව සිදු වන රුපයේ විපරිණාමය පරිච්ඡේදවලට වෙන් කර ගෙන විද්‍රෝහනා කිරීම ය, මෙයින් අදහස් කරනු ලබන්නේ.

වර්ෂ සියයක් ජීවත් වන කෙනෙකුගේ පළමු වර්ෂ තිස්තුන ‘ප්‍රථම වයස’ ලෙසත් දෙවැනි වර්ෂ තිස්හතර ‘මධ්‍යම වයස’ ලෙසත් ඉතිරි වර්ෂ තිස්තුන ‘ප්‍රථම වයස’ ලෙසත් වෙන් කර ගෙන මෙලෙස රුපය විද්‍රෝහනාවට තැබැවිය යුතු ය. එනම්, ‘ප්‍රථම වයසෙහි පැවති රුපය මධ්‍යම වයසට නො පැමිණ ප්‍රථම වයසෙහි දී ම නිරැද්‍ය වෙයි. එබැවින් ප්‍රථම වයසෙහි පවතින රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය. මධ්‍යම වයසෙහි පවතින රුපය ප්‍රථම වයසට නො පැමිණ මධ්‍යම වයසෙහි පවතින දී ම නිරැද්‍ය වෙයි. එබැවින් මධ්‍යම වයසෙහි පවතින

රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය. පශ්ච්චීම වයසේහි පවතින රුපය මරණින් ඔබට ගමන් කිරීමක් නැත. එබැවින් එම රුපය ද අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය,' යනුවෙති. අනතුරු ව එම වර්ෂ සියය වර්ෂ දහයේ පරිච්ඡේද දහයකට බෙදා ගනීමින්,

1. පළමු වසර දහය - මන්ද දශකය (ලදරු කාලය)
2. දෙවැනි වසර දහය - ක්විඩා දශකය (කෙලි-සේල්ලමින් ගෙවන කාලය)
3. තෙවැනි වසර දහය - වර්ණ දශකය (සොඳුරු යොවන කාලය)
4. සිවුවැනි වසර දහය - බල දශකය (කාය බලයෙන් යුක්ත වන කාලය)
5. පස්වැනි වසර දහය - ප්‍රයු දශකය (නුවණ මූහුකුරා යන කාලය)
6. හයවැනි වසර දහය - හානි දශකය (ගරීර ගක්තිය පිරිහෙන කාලය)
7. හත්වැනි වසර දහය - 'පබ්හාර' දශකය (ගරීරය මදක් කුදා ගැසෙන කාලය)
8. අටවැනි වසර දහය - 'පවතික' දශකය (ගරීරය වඩාත් කුදා ගැසෙන කාලය)
9. නවවැනි වසර දහය - මෝමුහ දශකය (කළ දේ අමතක වන කාලය)
10. දසවැනි වසර දහය - සයන දශකය (සයනයේ ගත කරන අවසන් කාලය)

මෙලෙස කොටස් කර ගෙන අනතුරු ව මෙසේ රුපය විදුරශනාවට නැංවිය යුතු ය. එනම්, 'ප්‍රථම දශකයෙහි රුපය දෙවැනි දශකයට නො පැමිණ එහි ම නිරුද්ධ වෙයි. එබැවින් එම රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය..... නවවැනි දශකයෙහි පැවති රුපය දසවැනි දශකයට නො පැමිණ එහි ම නිරුද්ධ වෙයි. එබැවින් එම රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය. දසවැනි දශකයෙහි පැවති රුපය ර්ලග භවයට නො පැමිණ එහි ම නිරුද්ධ වෙයි. එබැවින් එම රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය,' යනුවෙති.

මෙසේ දැක වශයෙන් විද්‍රෝහනාවට නංවා අනතුරු ව වර්ෂ පහ බැගින් කොටස් විස්සකට බෙද ගෙන ඉහත දැක්වූ ආකාරයට රුපය විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය. එනම්, 'ප්‍රථම වර්ෂ පසෙහි පැවති රුපය දෙවැනි වර්ෂ පහට නො ගොස් එහි ම නිරුද්ධ වේ. එබැවින් එම රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය... විසිවැනි පස්වසෙහි පැවති රුපය මරණයෙන් ඔබ්බට ගමන් නො කොට එහි ම නිරුද්ධ වේ. එබැවින් රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය,' යනුවෙනි.

නැවත වර්ෂ සතර බැගින් විසිපස් කොටසක් වශයෙන් බෙද ගෙන ද වර්ෂ තුන බැගින් තෙතිස් කොටසකට බෙද ගෙන ද වර්ෂ දෙක බැගින් පනස් කොටසකට බෙද ගෙන ද වර්ෂය බැගින් සියක් කොටසකට බෙද ගෙන ද ඉහත දැක්වූ ලෙසින් රුපය විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය. අනතුරු ව එක් වර්ෂයක් සංතු තුනට බෙද ගෙන විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය. එනම්, 'වස්සාන සිවු මසෙහි පැවති රුපය හේමන්තයට නො පැමිණ එහි ම නිරුද්ධ වෙයි. එබැවින් රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය' යනුවෙනි. සෙසු සංතු දෙක පිළිබඳ වත් මෙසේ ම ය. අනතුරු ව දෙමස බැගින් වර්ෂය කොටස් හයකට බෙද ගෙන ද 'ප්‍රර' පක්ෂය - 'අව' පක්ෂය වශයෙන් මාසය කොටස් දෙකකට බෙද ගෙන ද රුපය විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය. අනතුරු ව එක් දිනක් සලකා ගෙන 'දහවල පැවති රුපය රාත්‍රියට නො පැමිණ එහි ම නිරුද්ධ වෙයි. එබැවින් රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය,' යනුවෙන් විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය. එමෙන් ම පෙරවරුව - මධ්‍යාහ්නය - සවස්වරුව - රාත්‍රී ප්‍රථම යාමය - රාත්‍රී මධ්‍යම යාමය - රාත්‍රී පශ්චිම යාමය වශයෙන් දිනය කොටස් හයකට බෙද ගෙන පෙර සේ ම රුපය විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය.

අනතුරු ව ඉදිරියට යාම, ආපසු හැරී ඒම, දිගා - අනුදිගා බැලීම ආදි ක්‍රියාවන් සලකා ගෙන 'ඉදිරියට යැමේ දී පැවති රුපය හැරී ආපසු ඒම දක්වා නො පැවතී එහි ම නිරුද්ධ වත්නේ ය. එබැවින් රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය,' යනුවෙන් විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය. සක්මන් කිරීමේ දී එක් පියවරක් තැබීම,

1. පය එසවීම
2. ඉදිරියට යැම
3. ඔබ්නොඛ වලනය කිරීම
4. පහත් කිරීම
5. බ්‍රේ තැබීම
6. තද කිරීම

වශයෙන් කොටස් හයකට බෙද ගෙන ඒ එක් එක් කොටසක දී පැවති රුපය අනෙක් කොටසට පත් නො වී එහි ම නිරුද්ධ වන බව වටහා ගනීමින් ‘රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය,’ යනුවෙන් විද්‍රෝහනාවට තැබූවිය යුතු ය. මෙසේ රුපය විද්‍රෝහනාවට නංවන යෝගාවචරයාට, රුපය වනාහි ක්ෂණයක් ක්ෂණයක් පාසා ගෙවීමට, ක්ෂය වීමට යන පහතේ වැටිය හා තෙල මෙන් වහා වෙනස් වී යන ධර්මතාවක් බව වැටහේ. මෙලස වයෝවුද්ධත්ථඩිගම කුමයෙන් දියෝගාවචරයාට රුපයේ අනිත්‍යතාව අවබෝධ කර ගැනීම පහසු වේ.

3. ‘ආභාරමය-රුප’ විද්‍රෝහනාවට තැබූවීම - ආභාරමය රුපයන්හි අනිත්‍යතාව කුසගිනි ඇති විට හා තැති විට වඩාත් ප්‍රකට ව පෙනේ. කුසගිනි ඇති විට හටගන්නා රුප දුර්වරණ ය; මලාතික ස්වරුපයෙන් යුතු ය. ආභාරයෙන් කුස පිරුණු විට හටගන්නා රුප මඟු පහසින් යුතු ය; ප්‍රණීත ය; වර්ණවත් ය. ‘කුසගිනි ඇති විට පවතින රුප කුස පිරුණු අවස්ථාව දක්වා නො පැවති එහි ම නිරුද්ධ වෙයි. කුස පිරුණු විට පවතින රුප කුසගිනි අවස්ථාව දක්වා නො පැවති එහි ම නිරුද්ධ වෙයි. එබැවින් රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම,’ ය යනුවෙන් විද්‍රෝහනාවට තැබූවිය යුතු ය.

4. ‘උතුමය - රුප’ විද්‍රෝහනාවට තැබූවීම - සංතුමය රුපයන්හි අනිත්‍යතාව ශිත - උෂ්ණ අවස්ථාවන්හි හටගන්නා රුපයන්ගෙන් වඩාත් ප්‍රකට වේ. උෂ්ණ කාලයෙහි හටගන්නා රුප මලාතික ය; දුර්වරණ ය. ශිත කාලයෙහි හටගන්නා රුප ප්‍රණීත ය; වර්ණවත් ය; මඟු පහසින් යුතු ය. ‘ශිත කාලයෙහි

පවතින රුප උණ්ණ කාලය දක්වා නො පැවතී එහි ම නිරුද්ධ වෙයි. උණ්ණ කාලයෙහි පවතින රුප ශිත කාලය දක්වා නො පැවතී එහි ම නිරුද්ධ වෙයි. එබැවින් රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය යනුවෙන් විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය.

5. 'කර්මජ රුප' විද්‍රෝහනාවට නැංවිම - කර්මජ (පුරාණ කර්මය නිසා භටගත්) රුප පිළිබඳ ව ප්‍රකට ව දැන ගත හැක්කේ සලායතන ද්වාර ගැන සැලකීමෙනි. ඒ ඒ ද්වාරයන්හි පවතින කර්මජ රුප කළාප මෙසේ ය.

අරුස (වක්බුද්ධාර) - රුප කළාප වර්ග නයකි.

1. වක්බුද්සක	- පයිවී, ආපේර්, තේරේර්, වායේර්, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා, ජීවිතින්දිය, වක්බුජපසාදු
2. කායදසක	- පයිවී, ආපේර්, තේරේර්, වායේර්, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා, ජීවිතින්දිය, කායප්පසාදු
3. භාවදසක	- පයිවී, ආපේර්, තේරේර්, වායේර්, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා, ජීවිතින්දිය, භාවරුප
4. උතුසමුටධාන	- පයිවී, ආපේර්, තේරේර්, වායේර්, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා
5. විත්තසමුටධාන	- පයිවී, ආපේර්, තේරේර්, වායේර්, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා
6. ආභාරසමුටධාන	- පයිවී, ආපේර්, තේරේර්, වායේර්, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා

සියලු ම රුප **(10x3) + (8x3) = 54**

කන (සේතද්ධාර), තාසය (සානද්ධාර), දිව (ජීවභාද්ධාර) යන ආයතනවල ද ඉහත දැක්වූ පරිදි ම රුප පනස්හතර බැඟින් ඇත. වෙනස වන්නේ 'වක්බුජපසාදු' - රුපය යෙදුණු තැන පිළිවෙළින් සේතප්පසාදු, සානජප්පසාදු, ජීවභජපසාදු යන රුප යෙදිය යුතු බව යි.

කය (කායද්වාර) - රුප කලාප වර්ග පහකි.

1. කායදසක	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා, ජීවිතිනිශ්චය, කායප්පසාදු
2. භාවදසක	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා, ජීවිතිනිශ්චය, භාවරුප
3. උතුසමුටධාන	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා
4. විත්තසමුටධාන	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා
5. ආහාරසමුටධාන	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා

සියලු ම රුප **(10x2) + (8x3) = 44**

හදයවතු (හඳයවස්තා-රුපය) - රුප කලාප වර්ග හයකි.

1. වක්‍රිදසක	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා, ජීවිතිනිශ්චය, හදයරුප
2. කායදසක	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා, ජීවිතිනිශ්චය, කායප්පසාදු
3. භාවදසක	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා, ජීවිතිනිශ්චය, භාවරුප
4. උතුසමුටධාන	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා
5. විත්තසමුටධාන	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිජා
6. ආහාරසමුටධාන	- පයිවී, ආපේර්, තේජේර්, වායෝ, වණ්ණ, ගන්ධ, රස, මිගා

සියලු ම රුප **(10x3) + (8x3) = 54**

යෝගාවචරයා විසින් ඒ ඒ ද්වාරයන්හි පූරාණ කරමය නිසා හටගත් රුප කලාප ද සෙසු උතු - විත්ත - ආහාර සමුටධාන රුප කලාප ද යන රුප සියල්ල පිළිබඳ ව නුවණින් සලකමින් එම රුප සියල්ල මෙසේ විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය. එනම්, 'අැසෙහි (වක්‍රිද්වාරයෙහි) හටගත් රුප කනට

(සොතද්වාරයට) නො පැමිණ එහි ම නිරුද්ධ වේ. එසේ ම කනෙහි රුප නාසයට ද නාසයේ රුප දිවට ද දිවෙහි රුප කයට ද කයෙහි රුප හඳුයවස්තු-රුපයට ද නො පැමිණ එහි ම නිරුද්ධ වේ. එබැවින් රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය,' යනුවෙනි.

6. විත්තජ - රුප' විද්‍රෝහනාවට නැංවීම - ඒ ඒ සිත්වල සහජාත භාවයෙන් හටගන්නා රුප ද ඇත. එම විත්තජ-රුපවල අනිත්‍යය සොම්නස් - දෙම්නස් අවස්ථාවල හටගන්නා රුපවලින් වඩාත් ප්‍රකට වේ. සිත සොම්නස් සහගත අවස්ථාවල හටගන්නා රුප මඟ්‍ය ය; ප්‍රණීතය ය; වර්ණවත් ය. සිත දෙම්නස් අවස්ථාවල හටගන්නා රුප දුරුවරණ ය; මලානික ය. 'සොම්නස් සහගත අවස්ථාවල දී හටගන්නා රුප දෙම්නස් සහගත අවස්ථාව දක්වා නො පැවතී එහි ම නිරුද්ධ වේ. දෙම්නස් සහගත අවස්ථාවල දී හටගන්නා රුප සොම්නස් සහගත අවස්ථාව දක්වා නො පැවතී එහි ම නිරුද්ධ වේ. එබැවින් රුපය අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය,' යනුවෙන් විද්‍රෝහනාවට නැංවීය යුතු ය.

7. 'ඩමමතා - රුප' විද්‍රෝහනාවට නැංවීම - මෙහි දී 'ඩමමතා - රුප' වශයෙන් සැලකෙන්නේ රන් - රිදි - මුතු - මැණික් ආදි වශයෙන් අනේක ප්‍රහේද වූ කල්පය හටගන්නා කාලයේ පටන් ලොව පහළ වන ඉනුද ප්‍රතිබඳ නො වූ රුප ය. 'ලතුජ - රුප' ගණයට අයත් වන එම රුප ප්‍රධාන වශයෙන් පයිචී, ආපෝ, තේජේ, වායෝ, වණීණ, ගන්ධ, රස, මිජා යන 'ගුද්ධාජ්ටක' රුප කළාපයන්ගෙන් සැකසී ඇත. ගබාද - රුපය ද ඇතුළත් වන කළාපවල රුප ගණන තවයකි. මෙම ඩමමතා - රුපවල අනිත්‍යය පහසුවෙන් වටහා ගැනීමට අගෝක ගස්වල කොළ උදාහරණයක් වශයෙන් සැලකිය හැකි ය. අගෝක ගස්වල හටගන්නා අංකුර මුලින් ම මද රතු පාට ය. දින කිහිපයකින් මෝරන ලා දුලු, තද රතු පැහැයෙන් යුතු ය. දින කිහිපයකින් නැවතත් ලා රතට හැරෙන එම දුලු තවත් දින කිහිපයකින් ලා කොළ පැහැයෙන් යුතු ලපටි පත්‍ර බවට පත් වේ. අනතුරු ව පත්‍ර මේරු කළ තද කොළ පැහැයට හැරේ. එසේ පවතින පත්‍ර

කලෙක දී ඉදි පඩුවන් පැහැ ගැන්වී නටුවෙන් ගිලිහි බිම පතිත වේ. මෙසේ ලා රතු පැහැ අංකුරවල පැවති රුප තද රතු පැහැ දුලු බවට තො පැමිණ එහි ම නිරැද්ද වේ. අවශේෂ අවස්ථාවල පැවති රුප ද අවසානයේ දී පත්‍රය ඉදි පඩුවන් පැහැ බවට පත් වීම දක්වා තො පැවති ඒ ඒ අවස්ථාවල ම නිරැද්ද වෙයි. එබැවින් බාහිර වශයෙන් පවතින රත් - රදී - මුතු මැණික් ආදි සියලු ධම්මතා රුප ද අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය.

මෙලෙසි, රුපය පිළිබඳ අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම යන ත්‍රිලක්ෂණය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා 'රුපසත්තක' ක්‍රමය භාවිත කළ හැකි අතර අනතුරු ව නාම ධර්මයන්ගේ ත්‍රිලක්ෂණය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා අරුපසත්තක ක්‍රමය භාවිත කළ හැකි ය.

අරුපසත්තක ක්‍රමය ('නාම' ධර්ම විද්‍රෝහනාවට නංවන ආකාර 7)

1. 'කළාප' ක්‍රමය - විත්ත, වෙළතසික ධර්මයන් සමුහ වශයෙන් ගෙන එම නාම ධර්ම අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම වශයෙන් විද්‍රෝහනාවට නැංවිම කළාප ක්‍රමය සි. රුපසත්තක භාවනා ක්‍රමයන්හි දක්වුණු ලෙස එම සත් ආකාරය අනු ව රුපය විද්‍රෝහනා කරන විත්ත, වෙළතසික ධර්ම සමුහය සමස්තයක් වශයෙන් තුවණින් සලකා ගෙන එම විත්ත, වෙළතසික ධර්ම අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය වශයෙන් මෙහි දී විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය. උදහරණයක් ලෙස, උපතේ පටන් මරණය දක්වා පවතින රුප මරණයෙන් ඔබිබට ගමන් කිරීමක් නැත. උපතත් මරණයත් අතර පවතින රුප සියල්ල ම අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය. මෙලෙස රුපය විද්‍රෝහනා කිරීමේ දී පහළ වන වේදනා - සක්ක්‍යා - සඩ්බාර - වික්ක්‍යාන යන නාම ස්කන්ධ හතරට අයත් නාම ධර්ම සියල්ල ම අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, වශයෙන් විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය. (මෙහි දී ඒ ඒ සිත් අනු ව පහළ වන වෙළතසික ධර්ම පිළිබඳ අවබෝධයක් යෝගාවච්චයා විසින් පළමුවෙන්

අැති කර ගෙන තිබිය යුතු අතර මෙහි ලා 'කලාප' යන්නේන් එස්ස, වේදනා, සංශෝධ්‍ය, වේතනා, විත්ත යන එස්සපක්ෂවමක නාම ධර්ම සමූහය අදහස් කරනු ලැබේ. රුපය විදුරශනා කිරීමේ දී ඇති වන මෙම නාම ධර්ම සමූහය විදුරශනාවට නැංවීම 'කලාප' කුමය යි.)

2. 'යමක' කුමය - රුපී හා අරුපී ධර්ම යුගල වශයෙන් ගෙන විදුරශනාවට නැංවීම 'යමක' කුමය යි. එනම්, පළමුවෙන් උපතේ පටන් මරණය දක්වා පවතින රුප අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් රුපය පිළිවෙළින් විදුරශනා කොට එස් රුපය විදුරශනා කළ සිත (විත්ත - ගෙවනසික ධර්ම) අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් අනෙක් සිතකින් විදුරශනාවට නැංවිය යුතු ය. මෙය 'යමක' කුමය යි. එලෙස ම 'වයෝවුද්ධත්වීගම'-රුප, ආහාරමය-රුප, උතුමය-රුප, කම්මිජ-රුප, විත්තජ-රුප, ධම්මතා-රුප අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් විදුරශනාවට නංවා එස් රුපය විදුරශනා කළ සිත ද අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් විදුරශනාවට නැංවිය යුතු ය.

3. 'බණික' (ක්ෂණ වශයෙන් බැඳීමේ) කුමය - උපතේ සිට මරණය දක්වා පවතින රුප අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් පළමුවෙන් රුපය විදුරශනාවට නංවා එස් රුපය විදුරශනා කළ (පළමු) සිත (විත්ත - ගෙවනසික ධර්ම) අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් අනෙක් සිතකින් විදුරශනාවට නැංවිය යුතු ය. ඒ (දෙවැනි) සිත ද අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය යනුවෙන් තවත් (තුන්වැනි) සිතකින් විදුරශනාවට නැංවිය යුතු ය. එම (තුන්වැනි) සිත ද අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් අනෙක් (සිවුවැනි) සිතකින් විදුරශනාවට නැංවිය යුතු ය. එම (සිවුවැනි) සිත ද අනිත්‍ය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් තවත් (පස්වැනි) සිතකින් විදුරශනාවට නැංවිය යුතු ය. මෙසේ රුපසත්තකයට අයත් සෙසු රුප ද විදුරශනාවට නංවමින් රුප විදුරශනා කළ සිත තවත් සිත් පරම්පරා (විත්ත වීමි) සතරකින් විදුරශනා කිරීම 'බණික' කුමය යි.

4. 'පටිපාටි' ක්‍රමය - උපතේ සිට මරණය දක්වා පවතින රුප අනිතය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් රුපය විද්‍රෝහනාවට නංවා එසේ රුපය විද්‍රෝහනා කළ (පළමු) සිත අනිතය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් අතෙක් (දෙවැනි) සිතකින් විද්‍රෝහනාවට තැබූය යුතු ය. ඒ දෙවැනි සිත තුන්වැනි සිතකින් විද්‍රෝහනාවට තැබූය යුතු ය. තුන්වැනි සිත යළි සිවුවැනි සිතකින් විද්‍රෝහනාවට තැබූය යුතු ය. මෙසේ පිළිවෙළින් දසවැනි සිත දක්වා විද්‍රෝහනාවට නංවා එම දසවැනි සිත ද අනිතය ය - දුක්ඛ ය - අනාත්ම ය, යනුවෙන් එකාලොස්වැනි සිතකින් විද්‍රෝහනාවට තැබූය යුතු ය. මෙසේ (සත් ආකාරයට ම) රුපය විද්‍රෝහනා කළ සිත තවත් සිත් පරම්පරා දහයකින් පිළිවෙළින් විද්‍රෝහනාවට තැබූම 'පටිපාටි' ක්‍රමය යි.

5. 'දිටියිල්ග්සාටන' ක්‍රමය - අංක 5, 6, 7 යටතේ දැක්වෙන අරුප විද්‍රෝහනාවන් වනාහි වෙන් වෙන් වූ විද්‍රෝහනා කුම නො වේ. රුප - අරුප ධර්ම විද්‍රෝහනා කිරීම තුළින් දෘශ්‍රී - මාන - තෘප්ත්‍රා දුරු කිරීම ය, ඉන් අදහස් වන්නේ.

රුප-අරුප ධර්මයන් විද්‍රෝහනාවට නංවන්නා වූ යෝගාවචරයාට එම ධර්ම සත්ත්වයෙකු නො වේ ය'යි වැටහේ. සත්ත්ව දෘශ්‍රීය දුරු වූ කළේහි සංස්කාර පිළිබඳ වූ වැරදි දෘශ්‍රීන් ද දුරු වේ.

තව ද 'මම විද්‍රෝහනා භාවනා වඩමි. මේ මාගේ විද්‍රෝහනාව ය', යනුවෙන් ගන්නා කළේහි එය වැරදි දෘශ්‍රීයකි. එහෙත් තියුණු ලෙස, නාම-රුප ධර්ම විද්‍රෝහනාවට නංවන්නා වූ යෝගාවචරයාට ප්‍රාදේක් සංස්කාර ධර්මයෝ ම සංස්කාර ධර්මයන් විද්‍රෝහනා කරති' සි කියා අවබෝධ වූ කළේහි දෘශ්‍රීය දුරු කරන ලදී' සි සැලකේ.(මෙයින් අදහස් කෙරෙනුයේ 'මම' ය කියා ගනු ලබන්නේත් සංස්කාර ධර්ම ම බවත් ඒ සංස්කාර විසින් නාම-රුප සංස්කාර ධර්ම විද්‍රෝහනාවට නංවන බවත් ය.)

6. මානසමුග්සාටන (මානය නැති කිරීමේ) ක්‍රමය - ආත්ම-දෘශ්‍රීය, සත්ත්ව දෘශ්‍රීය දුරු කළ සිතින් සංස්කාර ධර්ම විද්‍රෝහනාවට නංවන යෝගාවචරයාට මානය ඇති නො වේ. එහෙත් යම් යෝගාවචරයෙකු 'මම මැනවින් විද්‍රෝහනා වඩමි' සි

කියා සලකන්නේ නම් ඔහුගේ මානය දුරු වී තැත. සංස්කාර ධර්මයේ ම සංස්කාර ධර්මයන් විදුරශනා කරති' සි කියා අවබෝධ කර ගත් කළේහි මානය දුරු කරන ලද්දේ වෙයි.

7. නිකන්තිපරියාදන (අැල්ම දුරු කිරීමේ) ක්‍රමය - මානය දුරු කළ සිතින් සංස්කාර විදුරශනාවට නාවන යෝගාවචරයාට විදුරශනාව පිළිබඳ ව අැල්ම (තණ්හාව) ඇති නො වේ. එහෙත් යම් යෝගාවචරයෙකු 'මාගේ විදුරශනා වැඩීම භාඳ යැ' සි කියා සලකන්නේ නම් විදුරශනාව පිළිබඳ ඔහුගේ අැල්ම දුරු වී තැත. සංස්කාර ධර්මයේ ම සංස්කාර විදුරශනා කරති' සි කියා අවබෝධ කර ගත් කළේහි තෘප්ත්‍යාව දුරු කරන ලද්දේ වෙයි.

සංස්කාර ධර්ම අනාත්ම වශයෙන් විදුරශනා කිරීමේ දී (ආත්ම) දෘශ්‍යාත් සංස්කාර ධර්ම අනිත්‍ය වශයෙන් විදුරශනා කිරීමේ දී මානයන් සංස්කාර ධර්ම දුක් වශයෙන් විදුරශනා කිරීමේ දී තෘප්ත්‍යාවන් දුරු වී යන බව මෙහි දී සැලකිය හැකි ය.

මෙසේ අරුපසත්තක ක්‍රමය අනු ව නාම ධර්ම විදුරශනාවට තැබූවෙන් වේදනා - සක්‍යාදු - සඩ්බාර - වික්‍යාදුනා යන නාම ස්කන්ධයන්ගේ ත්‍රිලක්ෂණය අවබෝධ කර ගැනීම පහසු වේ.

නාම-රුප ධර්මයන්ගේ ත්‍රිලක්ෂණය වටහා ගත් යෝගාවචරයා විසින් අනතුරු ව පක්ෂ්ව-ස්කන්ධ ඇති වීම - තැති වීම (සමුදය-වය/ලදයබිඟ) වශයෙන් පනස් ආකාරයකින් සම්මර්ණය කරමින් ස්කන්ධයන්ගේ ඇති වීම - තැති වීම (ලදයබිඟ) පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමට වැයම් කළ යුතු ය.

I.) රුප - උපාදනස්කන්ධය:

'සමුදය' - ඇති වීම.

ශ්‍රී ශ්‍රී ශ්‍රී	1. 2. 3.
4. 5.	අවිද්‍යාව නිසා රුපය හටගනී. තණ්හාව නිසා රුපය හටගනී. කරමය නිසා රුපය හටගනී. ආහාර නිසා රුපය හටගනී. රුපය හටගන්නා ක්ෂණයෙහි හටගනීමේ (සමුදය) ලක්ෂණය	ප්‍රත්‍යාය වශයෙන් රුපයේ හටගැනීම නුවණීන් දැකීම. (පවිච්‍යතාව)
ශ්‍රී			ක්ෂණ වශයෙන් රුපයේ හටගැනීම නුවණීන් දැකීම. (බණතාව)

'වය' - තැකි වීම.

6. අවිද්‍යාව නිරුද්ධ වීමෙන් රුපය
තැකි වේ. 7. තණ්හාව නිරුද්ධ වීමෙන් රුපය
තැකි වේ. 8. කරුමය නිරුද්ධ වීමෙන් රුපය
තැකි වේ. 9. ආහාර නිරුද්ධ වීමෙන් රුපය
තැකි වේ. 10. රුපය බිඳී යන ක්ෂණයෙහි තැකි
වීමේ (වය) ලක්ෂණය දැකීම. | <div style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px; margin-right: 10px;">‘ප්‍රත්‍යාය’ වශයෙන් රුපයේ තැකි
වීම (වය) නුවණීන් දැකීම.</div> <div style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px; margin-right: 10px;">‘ක්ෂණ’ වශයෙන් රුපයේ තැකි
වීම නුවණීන් දැකීම.</div> |
|--|--|

II.) වේදනා - උපාදනස්කන්ධය:

‘සමුදය’ - ඇති වීම.

1. අවිද්‍යාව නිසා වේදනා හටගනී. 2. තණ්හාව නිසා වේදනා හටගනී. 3. කරුමය නිසා වේදනා හටගනී.	<div style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px; margin-right: 10px;">‘ප්‍රත්‍යාය’ වශයෙන් ‘සමුදය’
නුවණීන් දැකීම.</div>
4. ස්පර්ශය නිසා වේදනා හටගනී.	
5. වේදනා හටගන්නා ක්ෂණයෙහි
හටුනු මේ (සමුදය) ලක්ෂණය	<div style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px; margin-right: 10px;">‘ක්ෂණ’ වශයෙන් ‘සමුදය’
නුවණීන් දැකීම.</div>

‘වය’ - තැකි වීම.

6. අවිද්‍යාව නිරුද්ධ වීමෙන් වේදනා
තැකි වේ. 7. තණ්හාව නිරුද්ධ වීමෙන් වේදනා
තැකි වේ. 8. කරුමය නිරුද්ධ වීමෙන් වේදනා
තැකි වේ. 9. ස්පර්ශය නිරුද්ධ වීමෙන් වේදනා
තැකි වේ. 10. වේදනා බිඳී යන ක්ෂණයෙහි තැකි
වීමේ (වය) ලක්ෂණය දැකීම. | <div style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px; margin-right: 10px;">‘ප්‍රත්‍යාය’ වශයෙන් ‘වය’ නුවණීන්
දැකීම.</div> <div style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px; margin-right: 10px;">‘ක්ෂණ’ වශයෙන් ‘වය’ නුවණීන්
දැකීම.</div> |
|--|---|

III.) සක්සේකු - උපාදනස්කන්ධය:

'සමුදය' - අැති වීම.

නිශ්චිත තොරතුරු නොවෙන්න 1. අවිද්‍යාව නිසා සක්සේකු හටගනී. 2. තණ්හාව නිසා සක්සේකු හටගනී. 3. කරුමය නිසා සක්සේකු හටගනී.	නිශ්චිත තොරතුරු නොවෙන්න 4. ස්පර්යය නිසා සක්සේකු හටගනී.	නිශ්චිත තොරතුරු නොවෙන්න 5. සක්සේකු හටගන්නා ක්ෂේත්‍රයෙහි හටගැනීමේ (සමුදය) ලක්ෂණය	{ 'ප්‍රත්‍යාය' වශයෙන් 'සමුදය' නුවණින් දැකීම.

'වය' - නැති වීම.

නිශ්චිත තොරතුරු නොවෙන්න 6. අවිද්‍යාව නිරුද්ධ වීමෙන් සක්සේකු නැති වේ. 7. තණ්හාව නිරුද්ධ වීමෙන් සක්සේකු නැති වේ. 8. කරුමය නිරුද්ධ වීමෙන් සක්සේකු නැති වේ. 9. ස්පර්යය නිරුද්ධ වීමෙන් සක්සේකු නැති වේ.	නිශ්චිත තොරතුරු නොවෙන්න 10. සක්සේකු බිඳී යන ක්ෂේත්‍රයෙහි නැති වීමේ (වය) ලක්ෂණය	{ 'ප්‍රත්‍යාය' වශයෙන් 'වය' නුවණින් දැකීම.	
		නිශ්චිත තොරතුරු නොවෙන්න 10. සක්සේකු බිඳී යන ක්ෂේත්‍රයෙහි නැති වීමේ (වය) ලක්ෂණය දැකීම.	{ 'ක්ෂේත්‍ර' වශයෙන් 'වය' නුවණින් දැකීම.

IV.) සඩ්බාර - උපාදනස්කන්ධය:

'සමුදය' - අැති වීම.

නිශ්චිත තොරතුරු නොවෙන්න 1. අවිද්‍යාව නිසා සඩ්බාර හටගනී. 2. තණ්හාව නිසා සඩ්බාර හටගනී. 3. කරුමය නිසා සඩ්බාර හටගනී.	නිශ්චිත තොරතුරු නොවෙන්න 4. ස්පර්යය නිසා සඩ්බාර හටගනී.	නිශ්චිත තොරතුරු නොවෙන්න 5. සඩ්බාර හටගන්නා ක්ෂේත්‍රයෙහි හටගැනීමේ (සමුදය) ලක්ෂණය	{ 'ප්‍රත්‍යාය' වශයෙන් 'සමුදය' නුවණින් දැකීම.

'වය' - නැති වීම.

6. අවිද්‍යාව නිරුද්ධ වීමෙන් සඩ්බාර
නැති වේ.
7. තණ්හාව නිරුද්ධ වීමෙන් සඩ්බාර
නැති වේ.
8. කරුමය නිරුද්ධ වීමෙන් සඩ්බාර
නැති වේ.
9. ස්පර්යය නිරුද්ධ වීමෙන් සඩ්බාර
නැති වේ.
10. සඩ්බාර බිඳී යන ක්ෂණයෙහි නැති
වීමේ (වය) ලක්ෂණය දැකීම. | } 'ප්‍රත්‍යාය' වශයෙන් 'වය' නුවණීන්
දැකීම. |
|--|--|

V.) වික්ද්‍යාණ - උපාදනස්කන්ධය:

'සමුදය' - ඇති වීම.

නිසා
නිසා
නිසා
නිසා
වික්ද්‍යාණය
වික්ද්‍යාණය
වික්ද්‍යාණය
වික්ද්‍යාණය
වික්ද්‍යාණය	} 'ප්‍රත්‍යාය' වශයෙන් 'සමුදය'
නුවණීන් දැකීම.
භටගනී.
භටගනී.
භටගනී.
භටගනී.
භටගනී.	} 'ප්‍රත්‍යාය' වශයෙන් 'සමුදය'
නුවණීන් දැකීම.
නාම-රුප
භටගනී.	} 'ක්ෂණ' වශයෙන් 'සමුදය'
නුවණීන් දැකීම.
වික්ද්‍යාණය
ක්ෂණයෙහි භටගැනීමේ (සමුදය)
ලක්ෂණය දැකීම	} 'ක්ෂණ' වශයෙන් 'සමුදය'
නුවණීන් දැකීම.

'වය' - නැති වීම.

6. අවිද්‍යාව නිරුද්ධ වීමෙන්
වික්ද්‍යාණය නැති වේ.
7. තණ්හාව නිරුද්ධ වීමෙන්
වික්ද්‍යාණය නැති වේ.
8. කරුමය නිරුද්ධ වීමෙන්
වික්ද්‍යාණය නැති වේ.
9. නාම-රුප නිරුද්ධ වීමෙන්
වික්ද්‍යාණය නැති වේ.
10. වික්ද්‍යාණය බිඳී යන ක්ෂණයෙහි
නැති වීමේ (වය) ලක්ෂණය දැකීම. | } 'ප්‍රත්‍යාය' වශයෙන් 'වය' නුවණීන්
දැකීම. |
|---|--|

මෙම පත්‍රස් ආකාරය අනු ව ලදියබිබයක්ෂණය ඇති කර ගන්නා යෝගාවච්චයා, ප්‍රත්‍යාය වශයෙන් ද, ක්‍රිඩා වශයෙන් ද, ස්කත්‍රය පසේහි ඇති වීම හා නැති වීම පැහැදිලි ව දැක ගතී. මෙම පත්‍රස් ආකාරයෙන් ස්කත්‍රයන්ගේ ඇති වීම - නැති වීම දැකින යෝගාවච්චයා ලබා ඇත්තේ තරුණ (ආරම්භක) විද්‍රුෂ්‍යනාව යි. මෙලෙස (තරුණ) විද්‍රුෂ්‍යනාව ඇරුමු යෝගාවච්චයාට, දැක්වීම විද්‍රුෂ්‍යනා උපක්ලේඟ භට්‍යානීමට ඉඩ තිබේ. මෙම විද්‍රුෂ්‍යනා උපක්ලේඟයන් වනාහි ධර්මය අවබෝධ කළ ආර්යග්‍රාමකයන් වහන්සේට ද හාවනා ප්‍රතිපද්‍යව වරදවා ගත් තැනැත්තාට ද කමටහන අත්හළ කුසීත පුද්ගලයාට ද ඇති නොවේ. නිවැරදි ලෙස විද්‍රුෂ්‍යනා හාවනාව වඩන ආරම්භ කළ විරෝධ ඇති කුලපුත්‍රයාට ම මෙම විද්‍රුෂ්‍යනා උපක්ලේඟ ඇති වේ.

විද්‍රුෂ්‍යනා උපක්ලේඟ

1. ඔහාස - ආලෝකය (විද්‍රුෂ්‍යනාවේ බලයෙන් පස්ක්ව-නීවරණ යටපත් වීම නිසා බලවත් ආලෝකයක් සිතට අරමුණු වේ.)
2. කුණ - නුවණ (සංස්කාර ධර්මයන්ගේ යථාස්වහාවය වැටහෙන්නට පටන් ගැනීමෙන් පෙර නො පැවති බලවත් නුවණක් ඇති වේ.)
3. පිති - නිරාමිස ප්‍රීතිය (සංස්කාර ධර්මයන්ගේ යථාස්වහාවය පැහැදිලි ව අරමුණු වන විට පෙර නො වූ විරු නිරාමිස ප්‍රීතියක් ඇති වේ.)
4. පස්සද්ධි - සන්සිදිම (විද්‍රුෂ්‍යනාව නො කඩවා සිදු කරන විට පහළ වන බලවත් කුසල් සිත් හා ගොජන වෙතසික නිසා සිත හා නාම-කය සන්සිද්ධ. සැහැල්ලු වේ.)
5. සූඛ - සැපය (විද්‍රුෂ්‍යනාව නො කඩවා වැඩිම නිසා ප්‍රීතිය, සන්සිදිම අරමුණු වන විට පෙර අත් නො දුටු බලවත් සැපයක් සිතට දැන්.)
6. අධිමොක්ඛ - බලවත් ගුද්ධාව (සංස්කාර ධර්මයන්ගේ යථාස්වහාවය තමාගේ ම නුවණට අරමුණු වන විට තෙරුවන් පිළිබඳ ව පෙර නො තිබුණු බලවත් ගුද්ධාවක් ඇති වේ.)
7. පග්ගහ - විරෝධය (සංස්කාර ධර්මයන්ගේ යථාස්වහාවය නුවණින් දැකින විට සසර දුකින් මිදෙනු පිණිස නො කඩවා

භාවනා කර ගෙන යාමට පෙර නො තිබුණු බලවත් උදෙස්ගයක් මෙන් ම ලිහිල් නො වූත් දැඩි නො වූත් විරයයක් සිතෙහි ඇති වේ.)

- 8. උපවිධාන** - සිහිය (විද්‍රෝහනා සම්පූර්ණක්ත වූ සිහිය බලවත් ලෙස ඇති වන අතර අතිත - අනාගත - වර්තමාන කාලත්‍යට අයත් අවශ්‍ය සැම අරමුණක් ම විද්‍රෝහනා තුවණීන් මෙතෙහි කිරීමට තරම් සිහිය පිරිසිදු ව, අවල ව පවතී.)
- 9. උපේක්ෂාව** - මැදහත් බව [උපේක්ෂාව] (සංස්කාර ධර්මයන්ගේ ත්‍රිලක්ෂණය මතා ව වැටහෙන විට එම සංස්කාර ධර්ම පිළිබඳ මධ්‍යස්ථානී විම් වශයෙන් විද්‍රෝහනා උපේක්ෂාව ඇති වේ. එමෙන් ම මතෙක්ද්වාරයෙහි ආවර්ශන උපේක්ෂාව ද බලවත් වේ.)
- 10. නිකන්ති** - අැල්ම (මෙසේ ආලෝකය, යුනය, ප්‍රීතිය බඳු ගුණයන්ගෙන් යුත්ත ව විද්‍රෝහනාව දියුණු වන විට ඒ පිළිබඳ ව සියුම් වූ ඇල්මක් සිතෙහි ඇති වේ.)

'මාහට මින් පෙර මෙබදු ආලෝකයක්, යුනයක් ඇති වූයේ නැත. මෙබදු ප්‍රීතියක් සන්සිද්ධීමක් - සුවයක් - බලවත් ගුද්ධාවක් - විරයයක් - සතියක් - උපේක්ෂාවක් ඇති වූයේ නැත. එකාන්තයෙන් මාර්ගයට පත් වීමි; එලයට පත් වීමි' යනුවෙන් මෙම විද්‍රෝහනා උපක්ලේශයන්ට මූලා වන යෝගාවචරයා ලෝකෝත්තර මාර්ගය නො ලබා ම 'මම මාර්ගය ලැබුවෙමි' සිකියා ද ලෝකෝත්තර එලය නො ලබා ම 'මම එලය ලැබුවෙමි' සි කියා ද වරද්වා ගන්නට ඉඩ තිබේ. මෙසේ ලෝකෝත්තර ආය්සීමාර්ගය හා එලය නො ලබා ම මාර්ගය හා එලය ලබන ලදු' සි කියා මූලා වීමෙන් විද්‍රෝහනා මාර්ගයෙන් බැහැර වීම සිදු වේ. එවිට එම යෝගාවචරයා මූලකර්මස්ථානය අත්හැර එම උපක්ලේශයන් පිළිබඳ ඇල්මෙන් (තණ්හාවෙන්) යුතු ව අසුත් ගෙන හිදිනු ඇත. මෙහි ලා ආලෝකය ආදි මූල් උපක්ලේශ තවය උපක්ලේශ වස්තු විනා අකුසල ධර්ම නො වේ. එහෙත් විද්‍රෝහනාව කෙරෙහි ඇති වන ඇල්ම හෙවත් 'නිකන්තිය' උපක්ලේශ වස්තුවක් මෙන් ම උපක්ලේශයක් ද වේ. මෙම දැඩිවිධ උපක්ලේශ තණ්හා - දිටියි - මාන යන ග්‍රහණ තුනෙන් ගුණ වීමෙන් 'ග්‍රහණ' වශයෙන් තිස්-ආකාර වේ. දක්ෂ නො වූ යෝගාවචරයා මෙම ආලෝකය (යිහාස) ආදි උපක්ලේශ

හටගත් කල්හි එම ආලෝකය 'මම ය - මාගේ ය - මාගේ ආත්මය ය' යනුවෙන් වරදවා ගැනීමෙන් සැලිමට විශේෂභාවයට පත් වේ.

එහෙන් තුවණැති ද්‍රුක්ෂ යෝගාවවරයා ආලෝක ආදිය ඇති වූ කල්හි 'එම ආලෝකය ද අනිත්‍ය ය; හේතු - එල වශයෙන් හටගත් ධර්මතාවක් බැවින් එම ආලෝකය ද ක්ෂය වී යන්නේ ය; නැති වී යන්නේ ය; එහි ද නො ඇලිය යුතු වන්නේ ය; ආත්ම වශයෙන් නො ගත යුතු වන්නේ ය; පැවතී නිරුද්ධ වන බැවින් එම ආලෝකය අනිත්‍ය ය; හටගැනීම - බැඳීම වශයෙන් සත්ත්වයා පෙළන බැවින් දුකට අයත් ය; එනිසා ම එම ආලෝකය ද මම - මාගේ - මාගේ ආත්මය වශයෙන් ගත යුත්තක් නො වන්නේ ය' යනුවෙන් විද්‍රුෂ්‍යනාවට නංවා බලයි. එසේ ම යුතා - ප්‍රීති ආදි සෙසු ධර්මයන් ද මාර්ගය ලෙස වරදවා නො ගතී. මෙසේ මෙම තිස් ආකාර වූ උපක්ලේෂයන් දුරු කළ ද්‍රුක්ෂ යෝගාවවරයා ආලෝක ආදිය විද්‍රුෂ්‍යනා මාර්ගය නො වන බව වටහා ගෙන තිවැරදි ලෙස විද්‍රුෂ්‍යනායුතා ලැබෙන මාර්ගය විනිශ්චය කර ගැනීම මග්ගාමග්ගකුණදස්සනවිසුද්ධිය සි.

මග්ගාමග්ගකුණදස්සනවිසුද්ධිය අයත් වනුයේ ලෙගික පරික්කු තුනෙන් තීරණපරික්කුවට ය. 'තීරණපරික්කු' යනු සංස්කාර ධර්මයන්ගේ සාමාන්‍ය ලක්ෂණ (එනම්, අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම ලක්ෂණ දැකීමේ තුවණ ය.) මග්ගාමග්ගකුණදස්සනවිසුද්ධිය සම්පූර්ණ වන විට සම්මසනයා හා උදියඩ්බයකුණය සම්පූර්ණ වේ. මේ වන විට යෝගාවවරයා ආර්යසත්‍ය තුනක් පිළිබඳ ව ලෙගික විද්‍රුෂ්‍යනා තුවණීන් මතා ව වටහා ගෙන සිටියි. එනම් දිවිධිවිසුද්ධිය සම්පූර්ණ කර ගැනීමෙන් දුක්ඛ-සත්‍යය ද කඩ්බාවිතරණවිසුද්ධිය සම්පූර්ණ කර ගැනීමෙන් සමුද්‍ය-සත්‍යය ද මග්ගාමග්ගකුණදස්සනවිසුද්ධිය සම්පූර්ණ කර ගැනීමෙන් මාර්ග-සත්‍යය ද (ලෙගික වශයෙන්) මතා ව තුවණීන් වටහා ගැනීමට මෙතෙක් දුරට එම විසුද්ධින් සම්පූර්ණ කර ගත් යෝගාවවරයා සමත් ව සිටියි.

පටිපදකුණුණදස්සනවිසුද්ධී

මග්ගාමග්ගකුණදස්සනවිසුද්ධීය සම්පූර්ණ කර ගත් යෝගාවච්චයා සමඟ-විපස්සනා වැඩිමට ඇති වන බාධක මගහැර ගතිමින් මතා සිහිනුවණින් යුතු ව දිවා - රාත්‍රී දෙකෙහි ම විදරුණනා භාවනාවෙහි නියුත්ත වෙමින් පක්ෂ-ලජාදානස්කන්දය ත්‍රිලක්ෂණයට නංවා බලන විට නව මහාවිපස්සනාකුණ සම්පූර්ණ වේ. පටිපදකුණදස්සනවිසුද්ධීය නමින් හැඳින්වෙන්නේ මෙම විදරුණනායුන තවය ඇති කර ගැනීම පිළිබඳ ව යි.

1. උදයබ්බයානුපස්සනාකුණය
2. භඩ්ගානුපස්සනාකුණය
3. භයතුපටියානකුණය
4. ආදිනවානුපස්සනාකුණය
5. තිබ්බිදනුපස්සනාකුණය
6. මුක්දවිතුකම්යතාකුණය
7. පටිසඩ්බානුපස්සනාකුණය
8. සඩ්බාරුපේක්බාකුණය
9. සව්චානුලෝමිකකුණය

සේතාපන්න මාර්ග සිත සහ එල සිත ලැබෙන්නේ මෙම විදරුණනායුන බලවත් ලෙස අනුපිළිවෙළින් පහළ වීමෙනි. එනිසා වතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධ කර ගැනීමට උත්සාහවත් වන යෝගාවච්චයේ මෙම විදරුණනායුන පිළිබඳ ව ධර්මය තුළින් හදරා දැන ගෙන එම යුතා ලැබෙන පිළිවෙළට ම විදරුණනා භාවනාව ප්‍රගුණ කිරීමට වැයම් කරන්වා!

[6:1] උදයබ්බයානුපස්සනාකුණය

පටිපදකුණදස්සනවිසුද්ධීයට අයත් වන විදරුණනායුන ඇති කර ගැනීමට උත්සාහවත් වන යෝගාවච්චයා ඒ සඳහා නැවතත් උදයබ්බයකුණය දියුණු කර ගැනීම පිණිස වැයම් කළ යුතු ය. පළමු ව ඇති කර ගත් උදයබ්බයකුණය නැවත දියුණු කර ගැනීම පිණිස වැයම් කළ යුත්තේ ඇයි? ඉහත කී විදරුණනා - උපක්ලේශ ඇති වීමෙන් උදයබ්බයකුණය දුරටල ව ගිය

නිසා ය. දුර්වල ව ගිය උදයබිඛුණයෙන් සංස්කාර ධර්මයන්ගේ ත්‍රිලක්ෂණය මැනවින් සලකා ගැනීමට නුපුල්වන. එනිසා යෝගාවච්චයා ඉහත මග්ගාමග්ගකුණදස්සනවිසුද්ධිය යටතේ විස්තර කෙරුණු ආකාරයට රුප - වේදනා - සක්කු - සඩ්බාර - වික්කුණ යන පක්ෂ-උපාදනස්කන්ධයන්ගේ සමුදය (අැති වීම), වය (නැති වීම) ද්කිමින් උදයබිඛුණය නැවතත් බලවත් කර ගත යුතු ය.

සංස්කාර ධර්මයන්ගේ උදය (අැති වීම), වය (නැති වීම) පැහැදිලි ව මෙනෙහි නො කරන කළේහි ද සන්තතියෙන් වැසී යාම (නාම-රුප ධර්ම අඛණ්ඩ ව පවතින එක ම ප්‍රවාහයක් සේ පෙනීම) නිසා ද අනිත්‍ය ලක්ෂණය අවබෝධ නො වේ. සංස්කාර ධර්ම නිසා නිරතුරු ව ම පවතින පිඩාව මෙනෙහි නො කරන කළේහි ද නිතර සතර ඉරියවු වෙනස් කිරීම නිසා ද දුක්ඛ ලක්ෂණය ප්‍රකට නො වේ. වක්බූධාතු ආදි නොයෙක් දාතුන් වෙන් කොට මෙනෙහි නො කරන කළේහි ද සිනසංයුවෙන් (සන්තති, සමුහ, ආරම්මණ, කිවිව යන සින සතර) වැසී යාම නිසා ද අනාත්ම ලක්ෂණය අවබෝධ නො වේ.

සංස්කාර ධර්මයන්ගේ උදය (අැති වීම), වය (නැති වීම) නුවණීන් සම්මර්ණය කරන විට අනිත්‍ය ලක්ෂණය වසා ගෙන පැවති සන්තති සනය (එනම්, නාම-රුප ධර්ම අඛණ්ඩ ව පවතින එකම ප්‍රවාහයක් සේ පෙනෙන පරම්පරා සම්බන්ධය) සිතින් දුරු වී යයි. එවිට අනිත්‍ය ලක්ෂණය ඇති සැටියෙන් ම ප්‍රකට ව වැටහේ.

එක් ඉරියවුවක සිටින විට නාම-රුප ධර්ම නිසා ඇති වන පිඩාව ඉරියවුව වෙනස් කළ කළේහි නැති වී යයි. එබැවින් ඉරියාපථ හෙවත් ඉරියවුවල පැවත්ම දුක්ඛ ලක්ෂණය ආවරණය කරන්නකි. එහෙත් උදය-වය වශයෙන් සංස්කාර ධර්මයන්ගේ ඇති වීම - නැති වීම ද්කින යෝගාවච්චයාට ඉරියවු වෙනස් වීම සංඛ්‍යාත ඉරියාපථයෙන් දුක්ඛ ලක්ෂණය ආවරණය නො වේ. සංස්කාර (නාම-රුප) ධර්මයන්ගේ ඉපදීම්-විදීම් දෙක මැනැවින් ද්කින යෝගාවච්චයාට නිරතුරු ව ඇති වන සංස්කාරයන්ගේ පිඩාව පහසුවෙන් මනසිකාර කළ හැකි

වේ. එවිට දුක්ඛ ලක්ෂණය ඇති සැටියෙන් ම ප්‍රකට වේ.

ස්කන්ධයන්ගේ පැවැත්ම සැකසී තිබෙන්නේ පයිචිඩාතු ආදි නොයෙක් ධාතුන්ගේ සමවායෙනි. එම ධාතුන් වෙන් වශයෙන් නො දැකින තැනැත්තා ඒ සියල්ල සනසංජුවෙන් වරදවා ගෙන ස්කන්ධයන් වනාහි සත්ත්වයෙක, පුද්ගලයෙක, ආත්මයකැ'ය වරදවා ගනී. එහෙත් උදය-වය පිළිබඳ යුතාය ඇති කර ගත් යෝගාවවරයාගේ එම යුතාය යොමු වී පවතින්නේ නොයෙක් ධාතුන් විෂයෙහි ය. ඒ අනු ව ස්කන්ධයන් සැදී තිබෙන පයිචිඩාතු ආදි නොයෙක් ධාතුන්ගේ උදය-වය දැකින යෝගාවවරයාට සනසංජුව දුරු වී ගොස් අනාත්ම ලක්ෂණය ඇති සැටියෙන් ම ප්‍රකට වේ.

[6:2] හඩිගානුපස්සනාක්ෂණය

මෙලෙස පක්ෂ-ලපාදනස්කන්ධයන්ට අයත් නාම-රුප ධර්මයන් අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම වශයෙන් විද්‍රෝහනාවට නංවා බලන යෝගාවවරයාට විද්‍රෝහනා නුවණ තියුණු වී ගොස් සංස්කාර ධර්ම වහා හටගෙන බේදී යන අයුරු පෙනේ. සංස්කාරයන්ගේ උදය-වය හා ත්‍රිලක්ෂණය ඉතා ම ප්‍රකට ව වැටහෙන්නට වූ කළේහි සංස්කාරයන්ගේ හටගැනීම - ස්ථීතිය - පැවැත්ම - නිමිත්ත යන ආකාරයන් අරමුණු නො වී සංස්කාරයන්ගේ බේදීම, ක්ෂය වීම, නිරුද්ධ වීම ම යෝගාවවරයාගේ සිතට අරමුණු වීමට පටන් ගනී. මෙලෙස හේතු-ප්‍රත්‍යායන්ගෙන් හටගන්නා සංස්කාර වහා නිරුද්ධ වී, බේදී ක්ෂය වී යන ආකාරය දැකින යෝගාවවරයාට එම අවබෝධය තියුණු වූ අවස්ථාවේ දී හඩිගානුපස්සනා නම් විද්‍රෝහනායුතාය ඇති වේ.

එම හඩිගානුපස්සනාක්ෂණය තව දුරටත් බලවත් වීම සඳහා යෝගාවවරයා වර්තමානයට අයත් රුප - වේදනා - සක්ෂික්ෂා - සඩ්බාර - වික්ෂික්ෂා යන සංස්කාරයන්ගේ බේදී යාම විද්‍යුත් නුවණීන් බැලිය යුතු ය. එම ස්කන්ධයන්ගේ බේදීම දැකින්නා වූ විද්‍යුත් සිත ද බේදී යන අයුරු තවත් සිතකින් විද්‍රෝහනා කළ යුතු ය. අනතුරු ව තමාට ප්‍රත්‍යාක්ෂ වූ වර්තමාන ස්කන්ධයන්ගේ නිරෝධය (හඩිගය) සාක්ෂාත කොට ගනිමින් අනිතයේ පැවතී බේදී ගියා වූ ද අනාගතයෙහි හටගන්නා වූ ද

සියලු සංස්කාරයන්ගේ නිරෝධය විද්‍රෝහනා තුවණීන් දැක ගත යුතු ය.

මෙලෙස හඩිගානුපස්සනාකුණය ඇති කර ගැනීමෙන් සංස්කාර ධර්මයන්ගේ අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අතාත්ම යන ත්‍රිලක්ෂණය අවබෝධ වන විට යෝගාවචරයා සංස්කාර ධර්ම පිළිබඳ ව බලවත් ලෙස කළකිරේ. එම යෝගාවචරයාට සංස්කාරයන් පිළිබඳ ව 'නන්දි' හෙවත් සජ්‍යීතික තෘප්තියාව ඇති නො වේ. සංස්කාරයන් පිළිබඳ රාගය දුරු වෙමින් සිතෙහි විරාගය ඇති වේ. මෙලෙස හඩිගානුපස්සනා විද්‍රෝහනායුතය ඇති කර ගත් යෝගාවචරයා එම ලෙඛකික විද්‍රෝහනායුතයෙන් රාගය දුරු කරයි. තෘප්තියාව වැඩෙන්නට ඉඩ නො දෙයි. සංස්කාර ධර්මයන්ගේ බේදීම ම දැකින යෝගාවචරයාට හුදෙක් සංස්කාර ධර්මයන් ම හටගෙන බේදී යන බවත් මෙම පක්ෂ්ව-ලිපාදානස්කන්ද තුළ සත්ත්‍ය - පුද්ගල - ආත්ම වශයෙන් ගත යුතු කිසිවක් ම තැනි බවත් වඩාත් ප්‍රකට ව අවබෝධ වේ. එම අවබෝධය තුළින් යෝගාවචරයාගේ සිත නිවනට නැඹුරු වේ.

හඩිගානුපස්සනාව දියුණු වූ යෝගාවචරයාට සංස්කාර බේදී යනු පෙනෙන්නේ දුබල මැටි බදුනක් බේදී යන පරිද්දෙනි. එමෙන් ම සියුම් දුවිලි රසක් විසිරී යන පරිද්දෙනි. වර්ෂාව පවතින අවස්ථාවක ගං ඉවුරක සිටින මත්‍යාශයෙකුට වැසි බිඳු පතිත වීමෙන් ගග දිය මත්‍යාශ හටගන්නා දියඛුඛුල වහා බේදී යනු පෙනෙන්නේ යම් සේ ද හඩිගානුපස්සනාව දියුණු වූ යෝගාවචරයාට සංස්කාර ධර්ම බේදී යනු පෙනෙන්නේ ද එපරිද්දෙනි.

මෙම තත්ත්වයට හඩිගානුපස්සනාකුණය දියුණු වූ කළේහි එම යෝගාවචරයාට ආනිසංස ධර්ම අටක් ලැබේ.

1. 'සදත්තික පැවැත්මක් ඇතැළැ'යි යනුවෙන් වරදවා ගත්නා හව (ඁායෝගිය) දාන්තිය දුරු වේ.
2. ජීවිතයට තිබෙන ඇල්ම (ජීවිතාගාව) දුරු වේ.
3. සසර දුකින් මිදෙනු පිණිස නිරතුරු ව හාවනා කිරීමෙහි යෙදී සිටියි.
4. පිරිසිදු දිවිපැවැත්මෙන් (ආජ්‍යාවයෙන්) යුත්ත වෙයි.
5. බාහිර කටයුතු පිළිබඳ උත්සාහය දුරු වී යයි.

6. බිය දුරු වී යයි.
7. ඉවසීම හා යටහත් - සූච්‍ය බව ඇති වේ.
8. අරති - රති මැබලීමේ හැකියාව ඇති වේ.

[6:3] හයතුපටියානකුණය

සියලු සංස්කාර ධර්මයන්ගේ ක්ෂය වීම - විනාශ වීම - බිඳීම - නිරුද්ධ වීම විදරුණනා නුවණින් අරමුණු කරමින් හඩිගානුපස්සනාකුණය ඇති කර ගත් යෝගාවවරයාට එම හඩිගානුපස්සනාකුණය තව දුරටත් වඩන විට සියලු භව - ගති - දිති - සත්තාවාස යනාදි වශයෙන් ප්‍රහේද වූ සංස්කාර ධර්මයන් පිළිබඳ ව මහත් වූ බියක් ඇති වේ. සූච සේ ජීවත් වීමට කැමති බියජනක මනුෂ්‍යයෙකුට සිංහ - ව්‍යාසු - දිවි - වලස් - යක්ෂ - රාක්ෂ - නපුරු බලු - ගොන් - අලි - ඇතුන් - විෂසේශීර සරපයන් ආදි සත්ත්වයන් හා හෙණ පිපිරීම - සොහොන් - යුද බීමි - ගිනි අගුරු වළවල් ආදිය දුටු විට බියක් ඇති වන්නේ යම් සේ ද එලෙස ම සංස්කාරයන්ගේ ආදිනව දැකින යෝගාවවරයා සංස්කාර පිළිබඳ ව මහත් සේ බිය වෙයි. 'අතිතයෙහි පැවති සංස්කාර ද නිරුද්ධ ව ගියේ ය. වර්තමානයෙහි දැන් පවතින සංස්කාර ද ක්ෂණයකින් නිරුද්ධ වෙයි. අනාගතයෙහි හටගන්නා වූ සංස්කාර ද එසේ ම නිරුද්ධ වී යන්නේ ය' යනුවෙන් විදරුණනා නුවණින් දැකින යෝගාවවරයාට එම අවස්ථාවේ ද ඇති වන විදරුණනායුනය හයතුපටියානකුණය යි. මේ පිළිබඳ ව දැක්වෙන උපමාවක් මෙසේ යි. එක් ස්ත්‍රීයකගේ ප්‍රතුන් තිදෙනෙකු වැරදි කරන ලදු ව රුතු විසින් ඔවුන්ගේ හිස් සිද දැමීමට නියෝග කරන ලදී. ප්‍රතුන් සමගින් වධකස්ථානයට ගියා වූ එම ස්ත්‍රීය, රාජපුරුෂයන් විසින් තම වැඩිමහලු ප්‍රතුගේ හිස සිද දෙවැනි ප්‍රතුගේ ද හිස සිදීමට ආරම්භ කළ කළේහි තම කනිටු ප්‍රතු පිළිබඳ ඇල්ම අත්හැර දුම්මා ය. (කනිටු ප්‍රතු ද අනතුරු මොහොතෙහි මිය යන බැවිණි.) එපරද්දෙන් ම යෝගාවවරයා විසින් අතිත සංස්කාර බිඳී ගිය අයුරු නුවණින් දැකීම, එම ස්ත්‍රීය විසින් තම වැඩිමහලු ප්‍රතුගේ සිදින ලද හිස දැකීම බඳු ය. දෙවැනි ප්‍රතුගේ හිස සිදිනු ලබන අයුරු එම ස්ත්‍රීය විසින් දක ගනු ලබන්නේ යම් සේ ද එලෙසින් යෝගාවවරයා විසින් වර්තමාන සංස්කාර බිඳී යන

අයුරු විද්‍යුත් තුවණින් දැක ගනු ලැබේ. එම ස්ත්‍රීය, අනතුරු ව වධයට කැප වන තම කනිටු පුතු පිළිබඳ ඇල්ම අත්හැර දමත්නේ යම් සේ ද එලෙසින් යෝගාවච්චයා විසින් අනාගතයේ හටගන්නා වූ සංස්කාර ද බිඳී යන අයුරු විද්‍රෝහනා තුවණින් දැක අනාගතය පිළිබඳ ඇල්ම අත්හරිතු ලැබේ. මෙම අවබෝධය සහිත අවස්ථාව හයතුපටියානක්ෂණය සියලු.

හයතුපටියානක්ෂණය ඇති කර ගත් යෝගාවච්චයා සංස්කාරයන්ට බිය වන්නේ නපුරු සතෙකු, යක්ෂයෙකු දුටු කල තැති ගන්නා හිරුක පුද්ගලයෙකු මෙන් නොව පුදෙක් ආදිනව තුවණින් දැකීම් වශයෙන් පමණි. එනම්, 'අතිත සංස්කාර සියල්ල නිරුද්ධ විය. වර්තමාන සංස්කාර ද තැති ව යයි. අනාගත සංස්කාර ද එලෙස ම තැති ව යන්නේ ය' යනුවෙන් සංස්කාරයන්ගේ යථාස්ථාවය තීරණය කර ගැනීම ම මෙහි ලා සංස්කාරයන්ට බිය වීම යනුවෙන් අදහස් කෙරේ. තුවර දෙරවුව සම්පයෙහි තිබෙන ගිනිඅගුරු වළවල් තුනක් දැකින මිනිසේක්, 'මේවාට වැටෙන යමෙක් වේ ද ඔහු විනාශයට පත් වන්නේ ය' යනුවෙන් තීරණය කරයි. එපරිද්දෙන් ම සංස්කාරයන්ගේ බිඳීම දැකින යෝගාවච්චයා හවතුයට අයත් අතිත - වර්තමාන - අනාගත යන කාලතුයට සංග්‍රහ වන සියලු සංස්කාර බිඳී යන අයුරු තුවණින් දැකියි. එනිසා හෙතෙම තව දුරටත් සංස්කාර ප්‍රිය නො කරයි. සංස්කාර තැවත තැවතත් හටගැනීම පිළිබඳ ව බිය වෙයි. එය හයතුපටියානක්ෂණය සියලු.

[6:4] ආදිනවාතුපස්සනාක්ෂණය

විද්‍රෝහනා භාවනාව මැනවින් ප්‍රගුණ කරමින් ඉහත සඳහන් හයතුපටියානක්ෂණය ඇති කර ගත් යෝගාවච්චයාට සියලු හවයන්හි පිහිටක් රකවරණයක් තැති බව ප්‍රත්‍යාස්‍ය වේ. සියලු හවයන්ට අයත් කිසිදු සංස්කාරයක් නො පතන එම යෝගාවච්චයාට හවතුය පිළිබඳ ව වැටහෙන්නේ ගිනිදුල් නිවුණු ගිනිඅගුරු වළක් පරිද්දෙනි. තව ද එම යෝගාවච්චයාට සතර මහාභූතයන් උගු විෂසෙක්ර සර්පයන් සිවුදෙනෙකු ලෙසත් පක්ෂීවස්කන්ද වනාහි ඔසවා ගත් කඩු ඇති ව පුහුලැද එන වධකයන් පස්දෙනෙකු ලෙසත් ආධ්‍යාත්මික ආයතන හය පාල ගමක් ලෙසත් බාහිර ආයතන හය ගම් පහරන සොරුන් ලෙසත්

සප්ත-වික්දුණුවේයිනි, නව සත්තාවාස ආදිය එකොලොස් ගින්නෙන් ඇවේලී ඇති ලෙසත් වැටහේ. සියලු සංස්කාර ගබුවක් (පිළිකාවක්), රෝගයක්, උලක්, පීඩාවක් (විපතක්), ආබාධයක් ආදි වශයෙන් ආස්ථාද රහිත වූ මහත් ආදිනව රසක් ලෙස වැටහේ. එය සුව සේ ජීවත් වනු කැමති බියගුල් මිනිසේකු වණ්ඩ වන සතුන් සහිත රමණිය වනයකට පැමිණීම මෙනි. වණ්ඩ වන සතුන් සහිත රමණිය වනයකට පැමිණ බියගුල් මිනිසා බියෙන් තැනි ගෙන හාත්පස බලනුයේ වනයේ ආදිනව ම දකියි. එලෙස ම විද්‍රුෂ්‍යා වඩන යෝගාවචරයා ද හඩිගානුපස්සනාක්දුණුය ඇති කර ගෙන සංස්කාරයන්ගේ බිඳී යාම තුවණින් දකිමින් සියලු සංස්කාරයන් පිළිබඳ ව බිය වන කළේහ එම සංස්කාර පිළිබඳ ව නීරසාකාරයෙන් (ආස්ථාද රහිත ලෙසින්) විද්‍රුෂ්‍යා තුවණින් දැකීම, ආදිනවක්දුණුය යි. එය මෙසේ විස්තර වශයෙන් දැක්වෙයි.

“සංස්කාරයන්ගේ හටගැනීම බියක් ලෙස දැකීම හයතුපටියානක්දුණුය යි. එම බියට පිහිට වන කිසිවක් සංස්කාර තුළ තැනි බව වැටහීම ආදිනවක්දුණුය යි. එනිසා සංස්කාරයන් හට තො ගැනීම හෙවත් තුපදීම කෙශ්මයකැ’යි (නීරහයාවයකැ’යි) දැකීම ගාන්ත පදය වූ නිවන පිළිබඳ යුතුය යි.” මෙලෙස,

1. උප්පාද (හටගැනීම)
2. පවත්ති (කෙලෙසුන්ගේ හා සංස්කාරයන්ගේ පැවැත්ම)
3. නිමිත්ත (ආකාරය)
4. ආයුහන (කර්ම රස් වීම)
5. පටිසන්ධි (තැවත හවයෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලැබීම)

යන සංස්කාරයන් පිළිබඳ වූ මෙම කරුණු බියක් වශයෙන් ද ඒ සියල්ල තැනි වීම, අභාවයට-නිරෝධයට යාම සැපක් වශයෙන් ද අවබෝධ කර ගත් යෝගාවචරයා විසින් ආදිනවක්දුණුය පිළිබඳ ව හා සන්නිපදක්දුණුය (එනම් ගාන්ත පදය වූ නිවන පිළිබඳ තුවණ) පිළිබඳ ව දස ආකාරයකින් කුසලතාව ඇති කර ගැනීමෙන් ආදිනවක්දුණුය ලබන ලද්දේ වෙයි.

මෙලෙස ආදිනවකුණය ඇති කර ගත් යෝගාවච්‍රයා නොයෙක් දෂ්ඨීන් නිසා සැලෙන්නේ තැත. තව ද එම යෝගාවච්‍රයා විසින් සංස්කාර ධර්මයන්ගේ හටගැනීම, පැවැත්ම, නිමිත්ත, කරුම රස් වීම හා තැවත ප්‍රතිසන්ධිය දැකින්නේ මෙලෙස ය. එනම්, සුව සේ ජ්‍යෙෂ්ඨ වනු කැමති බිජුල් මත්‍යායෙකු තපුරු සතුන් සහිත වනයකට පැමිණි කලෙක මෙන් ද දිවියන් සහිත ග්‍යාවකට පැමිණි කලෙක මෙන් ද ක්‍රිඩුලන්-රකුසන් අරක්ගත් තදියකට පැමිණි කලෙක මෙන් ද කඩු ගත් සතුරන් පිරිසකට මැදි වූ කලෙක මෙන් ද විෂ සහිත බොජුනක් ලැබුණු කලෙක මෙන් ද සෞරුන් රක සිටින මාරුගයක් මෙන් ද දැල්වෙන ගිනිඅගුරු වළක් මෙන් ද සටනෙහි යෝදුණු සෙබලන් සහිත යුද්ධීමක් මෙන් ද වශයෙනි. මෙසේ විදුරගෙනා වඩන තුවණුති යෝගාවච්‍රයා හවතුයෙහි කෙළම හුමියක් නො දැකිමින් සියලු සංස්කාර ආදිනව රසක් ලෙස අවබෝධ කර ගනී. සංස්කාර නිරෝධය හෙවත් නිවන ම පරම සැපයක් ලෙස දැකියි.

[6:5] නිබ්ඩනුපස්සනාකුණය (කළකිරීමේ තුවණ)

විදුරගෙනා තුවණ මුහුකුරවා ගැනීමෙන් ආදිනවාතුපස්සනාකුණය ඇති කර ගත් යෝගාවච්‍රයා සියලු සංස්කාරයන්ගේ ආදිනව අවබෝධ කර ගැනීම නිසා හවතුයෙහි ම කළකිරීමි. හවතුය පිළිබඳ ව සතුට නො වෙයි. එය නිබ්ඩනුපස්සනාකුණය යි. රතින් කළ කුඩාවක සිර කොට සිටින සිංහයා එහි විසිමට සතුට නො වෙයි. සිංහයා කැමති වන්නේ වනයෙහි නිදහස් සිටීමට යි. එලෙස ම සංස්කාරයන්ගේ ආදිනව අවබෝධ කර ගත් යෝගාවච්‍රයා හවතුයෙහි සිර වී සිටීමට කැමති නො වෙයි. එම යෝගාවච්‍රයා සතුට වන්නේ සියලු සංස්කාරයන්ගෙන් වහා මිදි නිර්වාණ අභය පුරුයට, කෙළම හුමියට පත් වීමට යි. එනිසා මෙලෙස නිබ්ඩනුපස්සනාකුණය ඇති කර ගත් යෝගාවච්‍රයා සංස්කාර නිරෝධයෙහි හෙවත් නිවනෙහි ඇති සැනසිල්ල දැකිමින් නිරන්තරයෙන් සමඟ - විදුරගෙනා හාවනාවෙහි ම සිත් අලවා වාසය කරයි.

[6:6] මූක්ද්විතකම්සතාක්දුණය (සංස්කාරයන්ගේ මිදෙනු කැමති නුවණ)

ඉහත සඳහන් භයතුපටියානක්දුණය, ආදීනවානුපස්සනාක්දුණය යන යුතු තුන ම අර්ථ වශයෙන් එකක් ම ය. සියලු සංස්කාර මහත් වූ හයක් ලෙස දැකීම භයතුපටියානක්දුණය යි. සංස්කාරයන්ගේ මහත් වූ ආදීනව වැටහීම ආදීනවානුපස්සනාක්දුණය යි. සංස්කාර පිළිබඳ ව කළකිරීම නිබුද්ධුපස්සනාක්දුණය යි. එම සංස්කාරයන් පිළිබඳ නිබුද්ධුපස්සනාක්දුණය හෙවත් කළකිරීමේ නුවණ ඇති කර ගත් යෝගාවචරයා හවතුයට අයත් සියලු සංස්කාරයන්ගේ මිදෙන්නට නිදහස් වන්නට එකාන්තයෙන් ම කැමති වෙයි. ඒ පිළිබඳ ව උපමාවකින් දක්වන්නේ තම්, ඒ මෙසේ යි. එනම්, දැලට කොටු වූ මත්ස්‍යයෙකු, සර්පයෙකුගේ මුවට හසු වූ මැවියෙකු, කුඩාවක දමන ලද වලිකුකුලෙකු, උගුලකට හසු වූ මුවෙකු, අහිකුණීකයෙකුට හසු වූ සර්පයෙකු, මධ්‍යිනි එරුණු ඇතෙකු, ගුරුලෙකුට හසු වූ තාග රාජයෙකු, සතුරන්ට මැදි වූ මනුෂ්‍යයෙකු එම උවදුරෙන් මිදෙන්නට කැමති වන්නේ යම් සේ ද එපරිදේදනි. මෙසේ විද්‍රෝහනා වචන යෝගාවචරයා සංස්කාරයන්ගේ ආදීනව අවබෝධ කර ගෙන කළකිරීම නිසා සියලු සංස්කාරවලින් නිදහස් වීමට බලවත් සේ කැමති වෙයි. සංස්කාරවලින් මේදි සංස්කාර නිරෝධය හෙවත් නිවනට පත් වනු කැමති වෙයි. මෙය මූක්ද්විතකම්සතාක්දුණය යි.

[6:7] පටිසඩ්බ්‍රානුපස්සනාක්දුණය

සියලු සංස්කාරයන්ගේ ආදීනව දැක සියලු සංස්කාරයන් කෙරෙන් මිදෙනු කැමති යෝගාවචරයා සංස්කාරයන් වෙතින් මේදිම සඳහා එම සංස්කාර නැවත ත්‍රිලක්ෂණයට නංවා බැලිය යුතු ය. සංස්කාර ධර්මයන්ගේ නිරන්තර ඇති වීම - නැති වීම හෙවත් අනිත්‍යය දැකීමෙන් නිත්‍යසංයුත්වෙන් සිත මිදෙයි. සංස්කාරයන් නිසා නිරන්තරයෙන් පවතින පිබාව හෙවත් දුක්ඛ ලක්ෂණය දැකීමෙන් සුබසංයුත්වෙන් සිත මිදෙයි. සංස්කාරයන්ගේ පිළිකුල් බව හෙවත් අසුහ ලක්ෂණය දැකීමෙන් සුහසංයුත්වෙන් සිත මිදෙයි. සංස්කාරයන් තුළ මමත්වයෙන් ගත යුතු කිසිවක්

නැති බව හෙටත් අනාත්ම ලක්ෂණය දැකීමෙන් ආත්මසංයුවෙන් සිත මිදෙයි. මෙලෙස නිත්‍ය - සුඛ - සුහ - ආත්ම යන විපරීත සංයුවලින් සිත මූදවා ගෙන පැහැදිලි ලෙස ම සංස්කාර ධර්මයන්ගේ අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අසුහ - අනාත්ම ලක්ෂණ විස්තර වශයෙන් බලවත් විද්‍රෝහනා තුවණින් අවබෝධ කර ගැනීම පටිසඩ්බ්‍රානුපස්සනාක්ෂණය යි.

[6:8] සඩ්බ්‍රාපේක්බාක්ෂණය

පටිසඩ්බ්‍රානුපස්සනාක්ෂණයෙන් සංස්කාර ධර්මයන්ගේ අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම - අසුහ ලක්ෂණ පැහැදිලි ව අවබෝධ කර ගත් යෝගාචාරයා ඒ අතරින් අවබෝධ කර ගැනීමට දුෂ්කර වූ ද සුක්ෂම වූ ද අනාත්ම ලක්ෂණය වෙත විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු ය. සඩ්බ්‍රාපේක්බාක්ෂණය ඇති කර ගැනීම සඳහා යෝගාචාරයා සංස්කාර ධර්මයන්ගේ ඉත්‍යතාව හෙටත් අනාත්ම ලක්ෂණය පැහැදිලි ලෙස ම අවබෝධ කර ගත යුතු ය. ඒ සඳහා උපකාරී වන ක්‍රම රාශියක් විසුද්ධීමග්‍රයෙහි සඳහන් වේ. ඒ සැම ක්‍රමයකින් ම අවබෝධ කර ගත යුතු වන්නේ රුප - චේදනා - සක්ෂ්‍ය - සඩ්බ්‍රා - වික්ෂ්‍යණ යන ස්කන්ධ පස තුළ නිත්‍ය - සුඛ - සුහ - ආත්ම සාර වූ කිසිවක් නැත ය, යනුවෙති. යෝගාචාරයා විසින් විශේෂයෙන් ම ස්කන්ධ පස තුළ මමත්වයෙන්, ආත්මසංයුවෙන් ගත යුතු කිසිවක් නැති බව විද්‍රෝහනා තුවණින් අවබෝධ කර ගත යුතු ය. මෙලෙස සංස්කාර ධර්මයන්ගේ යථාස්ථාවය ක්‍රමයෙන් අවබෝධ වෙත් ම සංස්කාර පිළිබඳ බිය හා ඇල්ම දුරු වී ගොස් සංස්කාර පිළිබඳ මධ්‍යස්ථා හාවයක් සිතෙහි ඇති වේ. ඒ පිළිබඳ ව විසුද්ධීමග්‍රයෙහි දක්වෙන උපමාව මෙසේ යි. එක් පුරුෂයෙකුට ඉතා ජ්‍යිය-මනාප බේරිදක් වූ අතර ඔහු එම බේරිදගෙන් වෙන් ව මොහොතක් හෝ ගත කිරීමට නො කැමති වෙයි. ඒ තරමට ම හාරයාව ඔහුට ජ්‍යිය බැවිති. එහෙත් ඔහුගේ බේරිද පසු කළෙක වෙනත් පුරුෂයෙකු සමගින් සබඳතා පවත්වනු දැක එම පුරුෂයා බලවත් දෙමිනසට පත් විය. තම බේරිද ගැන කළකිරුණු එම පුරුෂයා ඇයට අත්හැර දමා ඇයගෙන් තිදහස් විය. බේරිදගෙන් තිදහස් වූ එම පුරුෂයා පෙර

තම බිරිද ව සිටි ස්ත්‍රීය දැන් අතා පුරුෂයෙකු සමග සිටිනු දැකීමෙන් දුකට දේමිනසට පත් නො වෙයි. එම ස්ත්‍රීය පිළිබඳ මමත්වයක් දැන් තැනි බැවිනි. එලෙස ම සියලු සංස්කාරයන් කෙරෙන් මිදෙනු කැමති යෝගාචචරයා පටිසඩ්බානුපස්සනාකුණයෙන් සංස්කාරයන්ගේ ත්‍රිලක්ෂණය විද්‍රුෂණා නුවණින් විමසනුයේ 'මම ය, මාගේ ය' යනුවෙන් ගත යුතු කිසිවක් නො දැක බිය හා ඇල්ම දුරු කොට සියලු සංස්කාරයන් පිළිබඳ ව උදාසීන වෙයි. මධ්‍යස්ථාන වෙයි.

පටිසඩ්බානුපස්සනාකුණයෙන් සංස්කාර ධර්මයන්ගේ ආදිනව පැහැදිලි ව දැක ගත් යෝගාචචරයා සංස්කාර නිරෝධය (නිවන) ගාන්තිපදය සේ දකියි. අනතුරු ව සඩ්බාරුපේක්බාකුණය ලැබ සංස්කාර ධර්මයන්ගේ පැවැත්ම පිළිබඳ බිය හා ඇල්ම දුරු කොට සංස්කාර පිළිබඳ ව උපේක්ෂාවට පත් යෝගාචචරයාගේ සිත ගාන්තිපදය වන සංස්කාර නිරෝධය දෙසට යොමු වෙයි. මෙහි දී ඇලීම් - ගැටීම් වශයෙන් සංස්කාර උපාදනය කර ගැනීම පිළිබඳ ව උපේක්ෂාවට පත් යෝගාචචරයාගේ සිත අනිචච්ඡානුපස්සනා - දුක්බානුපස්සනා - අනත්තානුපස්සනා යන ත්‍රිච්චානුපස්සනාවන් මූල් කර ගෙන ත්‍රිච්ච විමෝශමුබයන්ට යොමු වේ. මෙලෙස සඩ්බාරුපේක්බාකුණය ඇති කර ගැනීමෙන් විද්‍රුෂණා හාවනා ප්‍රතිපදව ලෙඛකික වශයෙන් මුදුන් පත් වීම 'ස්ත්‍රීපත්තවිපස්සනා' (විද්‍රුෂණාවේ මුදුන් පැමිණීම), නමින් ද 'වුටියානගාමීනිවිපස්සනා' (ලෝකෝත්තර මාර්ගයට යොමු කරවන විද්‍රුෂණාව) නමින් ද භැඳින් වේ.

ලෝකෝත්තර මාර්ගය 'විමෝශ්' නමින් භැඳින්වෙන්නේ කෙලෙසුන්ගෙන් හා ලෝකයෙන් නික්මීම යන අර්ථයෙනි. එය 'අනිමිත්ත-විමෝශ', 'අප්පණිත්ත-විමෝශ', 'සුක්කුත්ත-විමෝශ' වශයෙන් තෙවැදුරුම් වන අතර එසේ නම ලබන්නේ එම විමෝශයන්ට මූල් වන ත්‍රිච්ච අනුපස්සනාවන් නිසා ය. එනම්, අනිචච්ඡානුපස්සනා විද්‍රුෂණාවෙන් (අනිත්‍ය වශයෙන් දැකීමෙන්) සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍ය ලක්ෂණය ප්‍රකට වන කළුහි තිත්‍යසංයු, තිත්‍ය නිමිති දුරු වී යයි. එනිසා අනිචච්ඡානුපස්සනාව තුළින් නිත්‍ය නිමිති දුරු කෙරෙමින් ලබන

ලෝකෝත්තර මාරුගය ‘අනිමිත්තවීමෝක්ෂ’ නම් වේ. දුක්ඛානුපස්සනා විද්‍රූහනාවෙන් (දුක් වශයෙන් දැකීමෙන්) සංස්කාරයන්ගේ දුක්බ ලක්ෂණය ප්‍රකට වන කළේහි සංස්කාර පිළිබඳ ප්‍රාර්ථනා දුරු වී යයි. එසේ දුක්ඛානුපස්සනාව තුළින් සංස්කාර පිළිබඳ ප්‍රාර්ථනා (ප්‍රණීධි), දුරු කෙරෙමින් ලබන ලෝකෝත්තර මාරුගය ‘අප්පණීහිතවීමෝක්ෂ’ නම් වේ. අනත්තානුපස්සනා විද්‍රූහනාවෙන් (අනාත්ම වශයෙන් දැකීමෙන්) සංස්කාරයන් සත්ත්ව - පුද්ගල - ආත්මභාවයන්ගෙන් ගුනාය බව දැකියි. එසේ අනත්තානුපස්සනාව තුළින් සංස්කාර ධර්ම සත්ත්ව - පුද්ගල - ආත්මභාවයන්ගෙන් ගුනාය ය'යි දැකීමින් ලබන ලෝකෝත්තර මාරුගය ‘සුක්ෂ්මතවීමෝක්ෂ’ නම් වේ. මෙලෙස ඒ ඒ යෝගාවවරයාට ලෝකෝත්තර මාරුගය ලැබේමේ දී අනිච්චානුපස්සනාව හෝ දුක්ඛානුපස්සනාව හෝ අනත්තානුපස්සනාව මුල් වන අතර එසේ මුල් වන අනුපස්සනාව අනු ව ලෝකෝත්තර මාරුගය අනිමිත්තවීමෝක්ෂ - අප්පණීහිතවීමෝක්ෂ - සුක්ෂ්මතවීමෝක්ෂ යන නම් ලබයි. වීමෝක්ෂයට (ලෝකෝත්තර මාරුගයට) පත් වීම සඳහා මුල් වන්නේ අනිච්චානුපස්සනා-දුක්ඛානුපස්සනා-අනත්තානුපස්සනා යන ත්‍රිවිධානුපස්සනා බැවින් එම ත්‍රිවිධානුපස්සනා ‘වීමෝක්ෂ-මුඛ’ යන නමින් හැඳින්වේ.

මෙලෙස සඩ්බාරුපේක්ඛාක්ෂණය ලබා ගන්නා යෝගාවවරයා සේතාපත්ති මාරුගයේ දෙරටුව අඩුයසට පැමිණ සිටින්නෙකි.

[6:9] අනුලෝමක්ෂණය

සේතාපත්ති වීමට ඉතා ආසන්න වූ යෝගාවවරයා සඩ්බාරුපේක්ඛාක්ෂණය වඩාත් හොඳින් බහුල කරන විට ග්‍රෑද්‍යා - විරය - සති - සමාධි ආදි ධර්ම ඉතා බලවත් ව ඇති වේ. එයින් සඩ්බාරුපේක්ඛාක්ෂණය වඩාත් තියුණු වේ. සේතාපත්ති මාරුගයට පත් වීමට ඉතා සම්පූර්ණ අවස්ථාවේ දී එලෙස දියුණු වූ සඩ්බාරුපේක්ඛාක්ෂණයෙන් සංස්කාර ධර්ම අනිතා වශයෙන් හෝ දුක් වශයෙන් හෝ අනාත්ම වශයෙන් හෝ අරමුණු කෙරෙමින් සිත හවාඩිගයට බැස ගනියි. අනතුරු ව එම සඩ්බාරුපේක්ඛාක්ෂණයෙන් අරමුණු කළ පරිද්දෙන් ම සංස්කාර

අනිතය හෝ දුක්ඛ හෝ අනාත්ම වගයෙන් අරමුණු කෙරෙමින් මතොද්වාරාවත්තන විත්තය ඇති වේ. ඉන් අනතුරු ව මතොද්වාරාවත්තන විත්තයෙන් සංස්කාර අරමුණු කළ පරිදීදෙන් ම සංස්කාර අරමුණු කරමින් ජවන විත්තයක් ඇති වේ. එය 'පරිකරුම' ජවනය නමින් හැඳින්වේ. අනතුරු ව එලෙස ම සංස්කාර අරමුණු කෙරෙමින් තවත් ජවන විත්තයක් ඇති වේ. එය 'උපවාර' ජවනය නමින් හැඳින්වේ. අනතුරු ව පුරුව ජවනවලින් සංස්කාර අරමුණු කළ පරිදීදෙන් ම සංස්කාර අරමුණු කෙරෙමින් තවත් ජවන විත්තයක් ඇති වන අතර එම ජවන විත්තය 'අනුලෝම' නමින් හැඳින්වේ. මෙම තෙවන ජවන් සිත සමගින් ඇති වන විද්‍රුශනා තුවණ 'අනුලෝමකුණය' සි. එම විද්‍රුශනායුනය ඊට පුරුවයෙන් ඇති වූ උදයබිඟය ආදී යුතා අටට අනුලෝම ව - අනුකුල ව පහළ වන බැවින් ද මතු සම්පුර්ණ වන සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්ම සමගින් අනුලෝම වන බැවින් ද 'අනුලෝමකුණය' නම් වේ. ඒ පිළිබඳ උපමාවක් මෙසේ සි. දහැමි රජ කෙනෙක්, විනිශ්චයකාර අමාත්‍යයන් විසින් පෙරාණික රාජධර්මයට අනු ව දහැමින් දෙන ලද විනිශ්චයක් අසා අගතිගාමී තො වී එහින් සක්‍රීලු වෙයි. අනුලෝමකුණය ද එම රජු බඳු ය. පුරුව විද්‍රුශනායුන අට විනිශ්චයකාර ඇමතියන් බඳු ය. බෝධිපාක්ෂික ධර්ම වනාහි පෙරාණික රාජධර්මය බඳු ය. එම විනිශ්චයකාර ඇමතිවරුන් පෙරාණික රාජධර්මයන්ට අනු ව දුන් විනිශ්චය රජු විසින් පිළිගනු ලැබේම මෙන් පෙර විද්‍රුශනායුනයන්ට ද බෝධිපාක්ෂික ධර්මයන්ට ද අනුලෝම වෙමින් 'අනුලෝමකුණය' පහළ වේ.

මෙම අනුලෝමකුණය වනාහි සංස්කාර අරමුණු කෙරෙමින් පහළ වන 'වුටියානගාමීනි' (ලෝකෝත්තර මාර්ගයට යොමු කෙරෙන) විද්‍රුශනායුන පෙළෙහි අවසන් යුතුය සි. වුටියානගාමීනි විපස්සනාව සියලු ආකාරයෙන් ම අවසන් වන්නේ ඉන් අනතුරු ව පහළ වන ගෝතුහුකුණයෙනි.

මෙම අනුලෝමකුණය පහළ වූ කල්හි එම යෝගාවවරයා සයවැනි විශුද්ධිය වූ පරිපදකුණදස්සනවිසුද්ධිය ද සම්පුර්ණ කෙරෙමින් ලෝකෝත්තර භූමියෙහි දෙරවුව අහියසට ම පැමිණ සිටියි.

6. කුණදස්සනවිසුද්ධිය

[1] ප්‍රථම (සේතාපත්ති) - මාර්ගයෙනය

අනුලෝධකුණයට අනතුරු ව පහළ වන්නේ ගෝතුහුකුණය යි. එය සංස්කාර ධර්ම අරමුණු කරන ඇනයක් නොව ලෝකෝත්තර මාර්ග සිත පහළ වීමට උපකාරී වෙමින්, නිවන අරමුණු කෙරෙමින් පහළ වන ඇනයකි. එබැවින් ගෝතුහුකුණය, පටිපදකුණදස්සනවිසුද්ධියට අයත් නො වේ. එහෙත් ගෝතුහුකුණයෙන් කෙලෙස් ප්‍රහාණය වීමක් සිදු නො වන නිසා එය කුණදස්සනවිසුද්ධියට ද අයත් නො වේ. එනිසා ගෝතුහුකුණය වනාහි, පටිපදකුණදස්සනවිසුද්ධියටත් කුණදස්සනවිසුද්ධියටත් අතර පහළ වන විද්‍රුගනාඟන පරමිපරාවට ම අයත් විශේෂ ඇනයක් ලෙස සැලකේ. පෙර්ග්‍රන් ගෝතුය ඉක්මවා යමින් යෝගාවචරයාව ආරය-හුමියට යොමු කරවමින් මෙම ඇනය පහළ වන බැවින්, මෙය 'ගෝතුහුකුණය' නමින් හැඳින්වේ. ගෝතුහුකුණය ඇති වූ පසු නැවත පෙර්ග්‍රන් බවට පත්වීමක් නැති අතර ඒකාන්ත වශයෙන් ම අනතුරු ක්ෂණයෙහි සේතාපත්ති මාර්ග විත්තය පහළ වෙමින් ආරය-හුමියට පත් වීම නියත වශයෙන් සිදු වේ.

අනතුරු ව පූර්ව විද්‍රුගනාඟනයන්ගෙන් සංස්කාර ධර්මයන්ගේ යථාස්ථාවය අවබෝධ කර ගත් යෝගාවචරයන් වහන්සේ විසින් අනුලෝධකුණයෙන් විද්‍රුගනාඟන පෙළ මූදුන් පමුණුවා ගෙන තව දුරටත් සංස්කාර අරමුණු නො කෙරෙමින් ගෝතුහුකුණයෙන් අරමුණු වූ සංස්කාර නිරෝධය හෙවත් නිවන අරමුණු කෙරෙමින් දහසක් තයින් ප්‍රතිමණීය සේතාපත්ති මාර්ග විත්තය සාක්ෂාත් කරනු ලැබේ. මෙලෙස සේතාපත්ති මාර්ගයෙනය ප්‍රතිවේද කිරීම කුණදස්සනවිසුද්ධිය යි. (කුණදස්සනවිසුද්ධිය නමින් දැක්වෙන්නේ ලෝකෝත්තර මාර්ගයෙන සතර ය.)

සේතාපත්ති මාර්ගයෙනය ලැබීමෙන්, එම යෝගාවචරයන් වහන්සේ විසින් මෙම ආනිසංස ද ලබන ලද්දේ වෙයි.

සේතාපත්ති මාර්ගයෙනයෙන්,

1. අපායගාමී රාග - ද්වේෂ - මෝහ ප්‍රහාණය වේ.

2. අපාය දෙරටු සියල්ල ම එම ආර්යයන් වහන්සේට සඳහට ම වැසී යයි.
3. අතවරාගු සංසාර දුක්ඛ සමුද්‍රය වියලවා දමනු ලැබේ. (එනම් සසර දුක් උපරිම ආත්මභාව හතකට සීමා වේ.)
4. සජ්ත ආර්යධනයෙන් යුක්ත වුවෙක් වෙයි.
5. මිථ්‍යා මාරු සියල්ල බැහැරලන ලද්දෙක් වෙයි.
6. සියලු බිය හා වෙටර සන්සිදුවන ලද්දෙක් වෙයි.
7. සම්මාසම්බුද්ධියාණන් වහන්සේගේ යාර්ය ප්‍රත්‍යාචාරයට පත්වූවෙක් වෙයි.
8. තවත් බොහෝ ලෙඛක, ලෝකෝත්තර ආනිසංස රසක හිමිකරුවෙක් වේ.

සේතාපත්ති එලය

ලෝකෝත්තර මාරු සිතට අනතුරුව ම එලය ලැබීම ලෝකෝත්තර කුසල ධර්මයන්ගේ ධර්මතාව යි. අවියකථාවන්හි විවරණය කෙරෙන ආකාරයට ගුද්ධාව මුල් කර ගෙන (සද්ධාඩුර) සේතාපත්ති මාරුය සාක්ෂාත් කරන ආර්යයන් වහන්සේ 'සද්ධානුසාරී' නම් වන සේක. ප්‍රයුව මුල් කර ගෙන (පක්කුඩුර) සේතාපත්ති මාරුය සාක්ෂාත් කරන ආර්යයන් වහන්සේ 'ධම්මානුසාරී' වන සේක. මේ ප්‍රථම ආර්යයන් වහන්සේ ය. මාරු සිතට අනතුරුව ම එල සිත ලැබේ. එල සිත ලැබූ ක්ෂණයෙන් පසු සේතාපත්ති එලස්ථ හෙවත් දෙවැනි ආර්යයන් වහන්සේ බවට පත් වන සේක. සේතාපත්ති මාරු විත්ත විලිය ධර්ම ගුන්රයන්හි දක්වා ඇත්තේ මෙසේ ය. (ඡවන විත්ත විලියක විත්තක්ෂණ හතකි.)

0. මත්ත්වාරාවජ්ජන විත්තය 1. පරිකරුම 2. උපවාර 3. අනුලෝමකුණය	<div style="display: inline-block; text-align: center; margin-bottom: 10px;"> } (පටිපදකුණදස්සනවිසුද්ධියට)
අයත් වේ </div>
} (කුණදස්සනවිසුද්ධි)	
4. ගෝතුහුකුණය 5. සේතාපත්ති මාරු විත්තය	} (කුණදස්සනවිසුද්ධි)
} (කුණදස්සනවිසුද්ධි)	
6. සේතාපත්ති එල විත්තය 7. සේතාපත්ති එල විත්තය 8. හවාඩිග විත්තය	

අතතුරු ව ප්‍රත්‍යවේක්ෂණයෙන ඇති වේ. භවාඩිග විත්ත සන්තතිය සිදුගෙන මත්ද්වාරාව්‍යෙන විත්තය ද ලෝකෝත්තර මාරුගය ප්‍රත්‍යවේක්ෂණ කිරීම වශයෙන් ජවන විත්තයන් සතක් ද පිළිවෙළින් ඇති වේ. නැවත භවාඩිග පතනය වී එල ආදිය ප්‍රත්‍යවේක්ෂණ කිරීමේ ජවන් විත්තයන් (යෙන) ඇති වේ. මෙම ප්‍රත්‍යවේක්ෂණවෙළින් ප්‍රත්‍යවේක්ෂණ (නුවණින් කරුණු සැලකීම) කරනු ලබන්නේ කරුණු පහක් පිළිබඳ ව ය.

1. මාරුගය ප්‍රත්‍යවේක්ෂණ කිරීම.
2. එලය ප්‍රත්‍යවේක්ෂණ කිරීම.
3. ප්‍රහිණ වූ කෙලෙස් ප්‍රත්‍යවේක්ෂණ කිරීම.
4. අවශේෂ වූ කෙලෙස් ප්‍රත්‍යවේක්ෂණ කිරීම.
5. නිවන ප්‍රත්‍යවේක්ෂණ කිරීම.

'මා විසින් මෙම මාරුගයෙන් ආර්යභාවය ලබන ලදු'යි යනුවෙන් මාරුගය ද 'ඒ හේතුවෙන් මා විසින් මෙම ආනිසංස ධරුම ලබන ලදු'යි යනුවෙන් එලය පිළිබඳ ව ද 'දිටියි, විවිකිවිතා ආදි මෙනම් කෙලෙස් ප්‍රහිණ ය' යනුවෙන් ප්‍රහිණ කෙලෙස් ද 'කාමරාග, ව්‍යාපාද ආදි මෙනම් කෙලෙස් අප්‍රහිණ ය' යනුවෙන් ඉදිරි මාරුග තුනෙන් ප්‍රහාණය වන කෙලෙස් පිළිබඳ ව ද 'මෙම උතුම් නිරවාණ බාතුව මා විසින් අරමුණු කිරීම වශයෙන් සාක්ෂාත් කරන ලදු'යි යනුවෙන් නිවන පිළිබඳ ව ද සේතාපන්න ආර්යයන් වහන්සේ විසින් ප්‍රත්‍යවේක්ෂණ කරනු ලැබේ. ප්‍රහිණ කෙලෙස් හා අවශේෂ කෙලෙස් පිළිබඳ ප්‍රත්‍යවේක්ෂණයෙන ඇතැම් සේබ ග්‍රාවකයන්ට නො ලැබෙන්නට ද ඉඩ තිබේ. එහෙත් මාරුගය, එලය හා නිවන පිළිබඳ ප්‍රත්‍යවේක්ෂණයෙන ආර්යයන් වහන්සේලා සැම දෙනාට ම ලැබෙන්නේ ම ය.

මෙලෙස සේතාපන්ති එලයට පත් ආර්යයන් වහන්සේලා ප්‍රධාන වශයෙන් තිදෙනෙකි.

1. ඒකවීඩ්:

- යළි එක්වරක් මිනිස් ලොව උපත ලබා පිරිනිවෙන සේතාපන්න ආර්යයන් වහන්සේ.

- 2. කොළඹකෝල:** - ආත්මහාව 2 - 3 - 4 - 5 - 6 වගයෙන් දෙවි - මිනිස් දෙගතියෙහි උපත ලබා පිරිනිවෙන සෝතාපන්න ආර්යයන් වහන්සේ.
- 3. සත්තක්බත්තුපරම:**- දෙවි - මිනිස් දෙගතියෙහි උපරිම වගයෙන් සත්වරක් උපත ලබා සත්වැනි භවයෙහි දී පිරිනිවෙන සෝතාපන්න ආර්යයන් වහන්සේ.

[2] දෙවැනි (සකදාගම්) මාර්ගයුනය

සෝතාපන්ති එලයට පත් වූ ආර්යග්‍රාවකයන් වහන්සේ අනතුරු ව සකදාගම් මාර්ගයුනය ලැබීම සඳහා කාමරාග - පරිස සංයෝජනයන් තුනී වන පරිද්දෙන් ද ඉංගිය - බල - බෝධ්‍යාචිග ධර්මයන් වර්ධනය වන පරිද්දෙන් ද රුප - වේදනා - සක්කුදු - සඩ්බාර - වික්කුණ යන පක්ච්ච-උපාදනස්කන්ධ අනිතය - දුක්ඛ - අනාත්ම යන ත්‍රිලක්ෂණය අනු ව බලමින් විදුරශනාවට නැංවිය යුතු ය. එවිට දෙවැනි මාර්ග විත්තය ලැබෙන අවස්ථාවේ දී විදුරශනායුන පෙළ පෙර පරිද්දෙන් ම ඇති වෙමින් සඩ්බාරුපේක්බාකුණයට අනතුරු ව මත්‍යාද්වාරාවඡ්ජන විත්තය ද අනුලෝධ, ගෝතුහුකුණයන් ද පිළිවෙළින් පහළ වී සකදාගම් මාර්ග විත්තය ඇති වේ. එම සකදාගම් මාර්ග විත්තය සමගින් ඇති වන යුතුය, සකදාගම්මග්ගකුණය සි. එය කුණදස්සනවිශ්වද්ධියට අයත් වේ. එ පිළිබඳ විත්තවීමිය මෙසේ ය.

0. මත්‍යාද්වාරාවඡ්ජන විත්තය 1. පරිකරුම ජවනය 2. උපවාර ජවනය 3. අනුලෝධ ජවනය 4. වෝදුන විත්තය 5. සකදාගම් මග්ග විත්තය	{ (පරිපදකුණදස්සනවිශ්වද්ධියට)
අයත් වේ}
6. සකදාගම් එල විත්තය 7. සකදාගම් එල විත්තය 8. භවචිග විත්තය	{ (කුණදස්සනවිශ්වද්ධි)

අනතුරු ව ප්‍රත්‍යවේක්ෂණයෙන ආදිය ලැබේ.

දෙවැනි මාර්ගයෙනය හා සේසු ඉදිරි මාර්ගයෙන සම්බන්ධයෙන් ඇති වන ගෝතුහුකුණය හැඳින්වෙන්නේ ‘වෝදන’ නමිනි. සකදගාමී ග්‍රාවකයන් වහන්සේ තැවත මත්‍යාශය ලෝකයෙහි උපතක් කරා පැමිණෙනෙතාත් ඒ එක් වරක් පමණි. ‘සකදගාමී’ නමින් හැඳින්වෙන්නේ ද ඒ නිසා ම ය. යෝගාවච්චයන් වහන්සේ, සකදගාමී මාර්ග විත්තය ලැබෙන අවස්ථාවේ දී තෙවැනි ආර්යයන් වහන්සේ බවට ද එල සිත ලැබේමත් සමග ම සිවුවැනි ආර්යයන් වහන්සේ බවට ද පත් වන සේක.

[3] තෙවැනි (අනාගාමී) මාර්ගයෙනය

සකදගාමී එලයට පත් වූ ආර්යග්‍රාවකයන් වහන්සේ අනතුරු ව අනාගාමී මාර්ගයෙනය ලැබීම සඳහා කාමරාග-පටිස සංයෝජන මුළුමනින් ම ප්‍රහාණය වන පරිද්දෙන් ද ඉනුසිය - බල - බෝධ්‍යාච්ච ධර්මයන් තව දුරටත් වර්ධනය වන පරිද්දෙන් ද රුප - වේදනා - සක්කු - සඩ්බාර - වික්කුණුණ යන පක්ෂවල-උපාදනස්කන්ධ අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම යන ත්‍රිලක්ෂණය අනු ව බලමින් විද්‍රෝහනාවට නැංවිය යුතු ය. එවිට තෙවැනි මාර්ග විත්තය ලැබෙන අවස්ථාවේ දී විද්‍රෝහනායෙන පෙළ පෙර පරිද්දෙන් ම ඇතිවෙමින් සඩ්බාරුපේක්ංඛුණයට අනතුරු ව පිළිවෙළින් මත්‍යාචාරාවත්තන විත්තයත් අනුලෝධකුණ, ගෝතුහුකුණ (වෝදන) ආදියත් පිළිවෙළින් පහළ වී අනාගාමී මාර්ග විත්තය ඇති වේ. එම අනාගාමී මාර්ග විත්තය සමගින් ඇති වන යුතුය - ක්‍රියාදස්සනවිසුද්ධියට අයත් වේ. ඒ පිළිබඳ විත්තවීමිය සකදගාමී විත්තවීමියට සමාන වන අතර වෙනස වන්නේ සකදගාමී මාර්ග හා එල සිත් වෙනුවට අනාගාමී මාර්ග හා එල සිත් යෙදීම සි. අනතුරු ව ප්‍රත්‍යවේක්ෂණයෙන ආදිය ලැබේ. යෝගාවච්චයන් වහන්සේ, අනාගාමී මාර්ග විත්තය ලැබෙන අවස්ථාවේ දී පස්චාති ආර්යයන් වහන්සේ බවට ද එල සිත ලැබේමත් සමග ම සවැනි ආර්යයන් වහන්සේ බවට ද පත් වන සේක. අනාගාමී ආර්යයන් වහන්සේලා ඕරම්භාගිය (සක්කායදිවිධී, විවිකිවිණා, සිලබ්බතපරාමාස, කාමරාග, පටිස)

සංයෝජන ප්‍රහාණය කර ඇති බැවින් නැවත කාමධාතුවෙහි තුළ පදනම් වේ.

[4] සිවුවැනි (අරහත්ත) මාර්ගයෙනය

අනාගාමී එලයට පත් වූ ආරයුගාචකයන් වහන්සේ අනතුරු ව අරහත් මාර්ගයෙනය ලැබීම සඳහා රුපරාග - අරුපරාග - මාන - උද්ධිච්ච - අවිෂ්ඨා යන සෙසු සංයෝජන සියල්ල මුළුමතින් ම ප්‍රහාණය වන පරිදීදෙන් ද ඉන්දිය - බල - බෝධ්‍යාචිග ධර්මයන් තව දුරටත් වර්ධනය වන පරිදීදෙන් ද රුප - වේදනා - සක්ක්ද - සඩ්බාර - වික්ක්දණ යන පක්ද්ව - උපාදනස්කන්ද අනිතා - දුක්ඛ - අනාත්ම යන ත්‍රිලක්ෂණය අනු ව බලමින් විද්‍රුෂනාවට තැබුවිය යුතු ය. එවිට සිවුවැනි මාර්ග විත්තය ලැබෙන අවස්ථාවේ දී විද්‍රුෂනායෙන පෙළ පෙර පරිදීදෙන් ම ඇතිවෙමින් සඩ්බාරුපෙශක්ඩාණයට අනතුරු ව පිළිවෙළින් මත්ත්වාරාවත්තන විත්තයත් අනුලෝධක්දණ, ගෝතුහුක්දණ (වෝදන) පිළිවෙළින් පහළ වී අරහත් මාර්ග විත්තය ඇති වේ. එම අරහත් මාර්ග විත්තය සමගින් ඇති වන යුතුය - ක්ක්ණදස්සනවිසුද්ධියට අයත් වේ. ඒ පිළිබඳ විත්තවිටිය සකදාගාමී විත්තවිටියට සමාන වන අතර වෙනස වන්නේ සකදාගාමී මාර්ග හා එල සිත් වෙනුවට අරහත් මාර්ග හා එල සිත් යෙදීම සි. අනතුරු ව ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණයෙන ආදිය ලැබේ. ඉහත දක්වන ලද ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණවලින් රහතන් වහන්සේට ලැබෙන්නේ සතරක් පමණි. කෙලෙස් සියල්ල ප්‍රහීණ බැවින් ඉතිරි කෙලෙස් ගැන ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ කිරීමක් තැත. රහතන් වහන්සේට ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ ලැබෙන්නේ,

1. මාර්ගය
2. එලය
3. නිවන
4. ප්‍රහීණ කෙලෙස්

යන ධර්ම පිළිබඳ ව ය. යෝගාචාරයන් වහන්සේ අරහත් මාර්ග විත්තය ලබන අවස්ථාවේ දී සත්වැනි ආරයෙන් වහන්සේ බවට ද එල සිත ලැබීමත් සමගින් සියලු කෙලෙස් ප්‍රහාණය

කළ, සියලු ස්කන්ධ බර බහා තැබු, මහාක්මීණාගුව, අග ද්ක්මීණාරහ අටවැනි ආර්යයන් වහන්සේ බවට ද පත් වන සේක.

මේ අනු ව කූණදිස්සනවිසුද්ධී නමින් හැඳින්වෙන,

1. සෝතාපත්තිමග්ගකුණය
2. සකදාමීමග්ගකුණය
3. අනාගාමීමග්ගකුණය
4. අරහතතමග්ගකුණය

යන සතර මාරුගෙන සපුරා ගෙන සියලු හව බන්ධනයන්ගෙන් නිදහස් වී අනුපාදපරිඛිල්බාන නම් වූ උතුම් නිවනින් සැනසීම සඳහා තුවණැනි සත්පුරුෂයේ තො පමා ව වැයම් කරන්වා!

7. මාර්ග-ඩිල ලැබේම සඳහා සපුරා ගත යුතු බෝධීපාක්ෂික ධර්ම

දුක්ඛ - සමූද්‍ය - නිරෝධ - මාර්ග යන වතුරාර්යසත්‍යය පිළිබඳ අවබෝධය 'බෝධී' නම් වේ. එම අවබෝධය (බෝධීය) ලැබේම සඳහා සියලු බුදු - පසේබුදු - මහරහතන් වහන්සේලා සම්පූර්ණ කළා වූ තිස්හතක් වූ ධර්ම වනාහි බෝධීපාක්ෂික ධර්ම නම් වේ. යමෙක් වතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධ කර ගෙන අවදායාව නැති කොට විද්‍යාව ඇති කර ගනීමින් භව ගමන අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කරන් ද ඒ භැම දෙනා විසින් ම මෙම සත්තිස් බෝධීපාක්ෂික ධර්ම සම්පූර්ණ කළ යුතු ම ය. එම බෝධීපාක්ෂික ධර්ම (37) මෙසේ යි.

1) සතර සතිපටියාන [4]

1. කායානුපස්සනා සතිපටියානය (කය අනු ව නුවණින් දකිමින් සිහිය පිහිටුවා ගැනීම)
2. වේද්‍යනානුපස්සනා සතිපටියානය (විදීම් අනු ව නුවණින් දකිමින් සිහිය පිහිටුවා ගැනීම)
3. විත්තානුපස්සනා සතිපටියානය (සිත අනු ව නුවණින් දකිමින් සිහිය පිහිටුවා ගැනීම)
4. ධමමානුපස්සනා සතිපටියානය (ධර්මතා අනු ව නුවණින් දකිමින් සිහිය පිහිටුවා ගැනීම)

2) සතර සම්මෘශ්පදාන* [4]

(* 'පදාන' යනු තීර්යය යි.)

1. ඇති නො වූ අකුසල් ඇති නො වීම පිණිස කරන උත්සාහය.
2. ඇති වූ අකුසල් දුරු කිරීම පිණිස කරන උත්සාහය.
3. ඇති කර නො ගත් කුසල් ඇති කර ගැනීම පිණිස කරන උත්සාහය.
4. ඇති කර ගත් කුසල් රෙක ගනීමින් දියුණු කර ගැනීම පිණිස කරන උත්සාහය.

3) සතර ඉද්ධිපාද (සංද්ධිපාද) [4]

1. ජන්ද - ඉද්ධිපාදය (සමථ, විපස්සනා ධර්ම දියුණු කිරීමේ බලවත් කැමැත්ත)
2. විරිය - ඉද්ධිපාදය (සමථ, විපස්සනා ධර්ම දියුණු කිරීමේ බලවත් උත්සාහය)
3. විත්ත - ඉද්ධිපාදය (සමථ, විපස්සනා ධර්ම දියුණු කිරීම පිළිබඳ දැඩි අධිෂ්ටානය හෙවත් විත්තය)
4. වීමෙංසා - ඉද්ධිපාදය (සමථ, විපස්සනා ධර්ම දියුණු කිරීම පිළිබඳ වීමෙංසනය හෙවත් ප්‍රයෝග)

4) පක්ද්ච ඉන්දිය* [5]

(* 'ඉන්දිය' යනු සෙසු ධර්ම තමාට අනුකූල කර ගනීමින් අධිපති භාවය සිදු කරන ධර්මයේය.)

1. සද්ධා - ඉන්දිය
2. විරිය - ඉන්දිය
3. සති - ඉන්දිය
4. සමාධි - ඉන්දිය
5. පක්ද්චයු - ඉන්දිය

5) පක්ද්ච බල* [5]

(*කෙලෙසුන් මැඩලිම පිණිස ඉතා බලවත් භාවයට පත් ඉන්දිය ධර්මයන් 'බල' නම වේ.)

1. සද්ධා - බල
2. විරිය - බල
3. සති - බල
4. සමාධි - බල
5. පක්ද්චයු - බල

6) සජ්ත බෝධ්‍යාංග* (බොජ්ංකඩ්බිග) [7]

(*වතුරාර්යසනය අවබෝධ කර ගැනීමට සංඡ්‍ර ව ම උපකාරී වන ධර්ම 'බොජ්ංකඩ්බිග' නම වේ.)

1. සතිසමබොජ්ංකඩ්බිගය - සතර සතිපට්ඨානය මතා ව වැඩිම.

2. ඔම්මවිචයසමලොජ්කඩඩ්බිගය - ධර්මතා පිළිබඳ ව මනා ව තුවණීන් විමසීම.
3. විරියසමලොජ්කඩඩ්බිගය - සතරාකාර විරියය මනා ව ඇති කර ගැනීම.
4. පිතිසමලොජ්කඩඩ්බිගය - සමථ, විපස්සනා වැඩීමෙන් ඇති වන නිරාමිස පිතිය.
5. පස්සද්ධිසමලොජ්කඩඩ්බිගය - සමථ, විපස්සනා වැඩීම තුළින් ඇති වන සන්සිද්ධිම.
6. සමාධිසමලොජ්කඩඩ්බිගය - සමථ, විපස්සනා වැඩීම තුළින් ඇති වන සිතේ එකග බව.
7. උපේක්ඛාසමලොජ්කඩඩ්බිගය - සමථ, විපස්සනා වැඩීම තුළින් ඇති වන සිතේ මැදහන් බව.

7) ආර්ය අෂ්ට්‍රාංගික මාරුගය [8]

1. සම්මාදිවයි - නිවැරදි අවබෝධය (වතුරාර්යසත්‍යය පිළිබඳ අවබෝධයෙනය - මාරුග සිත්වල යෙදෙන ප්‍රයු වෙතසිකය)
2. සම්මාසවිකප්ප - නිවැරදි සංකල්පනා (තෙක්ඛම්ම සංකල්පනා ආදිය හා මාරුග සිත්වල යෙදෙන විතක්ක වෙතසිකය)
3. සම්මාවාවා - නිවැරදි වවන කජාකිරීම* (මුසාවාද ආදි වාග්දුෂ්වරිතවලින් වැළැකීම)
4. සම්මාකම්මන්ත - නිවැරදි කායික ක්‍රියා* (ප්‍රාණසාත ආදි කායදුෂ්වරිතවලින් වැළැකීම)
5. සම්මාජ්‍යව - නිවැරදි ජ්විකාව* (ජ්විකාව පිණිස සිදු කරන කායදුෂ්වරිත හා වාග්දුෂ්වරිතවලින් වැළැකීම) *මෙම අංග තුන ද මාරුග සිත්හි යෙදෙන විරති වෙතසිකයේ වෙති.
6. සම්මාවායාම - නිවැරදි උත්සාහය (සතරාකාර විරියය-මාරුග සිත්වල යෙදෙන විරිය වෙතසිකය)

- 7. සම්මාසති - නිවැරදි සිහිය (සතර සතිපටියානයෙහි සිත මතා කොට පිහිටුවා ගැනීම)
- 8. සම්මාසමාධි - නිවැරදි සමාධිය (උපවාර සහිත වූ අප්ට සමාපත්තීන් ඇති කර ගැනීම)

බෝධිපාක්ෂික ධරුම සියල්ල $4 + 4 + 4 + 5 + 5 + 7 + 8 = 37$ කි.

වතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධ වීම වනාහි භුදේක් ප්‍රාර්ථනා කළ පමණින් ම සිදු වන්නක් නො වේ. ඒ සඳහා කළ යුතු දේ නම්, නො පමා ව මෙම සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධරුම වැඩීම යි. පෙර වැඩ විසු බුදු, පසේබුදු, මහරහත් උතුමන් වහන්සේලා ද අනාගාමී, සකදගාමී, සෝතාපන්න මාරුග-ඩිලලාහී උතුමන් වහන්සේලා ද එම අධිගමයන්ට පත් වුයේ මෙම බෝධිපාක්ෂික ධරුම සම්පූර්ණ කර ගැනීමෙනි. මෙලස බෝධිපාක්ෂික ධරුම ඇති කර ගැනීමෙන් ශ්‍රී සද්ධර්මය අවබෝධ කර ගනීමින් ආර්ය භුමියට පත් වූ ආර්යග්‍රාවකයන් වහන්සේලා එකසිය ඇත (**108**) දෙනෙකු පිළිබඳ ව අවියකථාවන්හි සඳහන් වේ. එම ආර්යයන් වහන්සේලා ආර්ය භුමියට පත් ව සිටින්නේ සජ්ත විශ්දේන් ද ඇති කර ගනීමිනි.

8. සප්ත විශුද්ධීන් ඇති කර ගත් ආර්යග්‍රාවකයන් වහන්සේලා

සෝතාපන්න (ලලස්ථ) ආර්යයන් වහන්සේලා 12

සක්කායදිවයි (ආත්මදාෂ්ටීය), විවික්විතා (සැකය), සිලබිතපරාමාස (වැරදි ශිල-ව්‍ය අනුගමනය කිරීම) යන ත්‍රිවිධ හවස්‍යෙෂ්‍යන ප්‍රහාණය කරමින් ලෝකෝත්තර-ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට පත් ආර්යග්‍රාවකයන් වහන්සේ 'සෝතාපන්න' නම් වන සේක. සෝතාපන්න ග්‍රාවකයන් වහන්සේලා (උපදින හට ගණන අනු ව) තිදෙනෙක් වෙති.

1. එක්කීම්

- එක්වරක් යළි මෙලොව උපත ලබා අර්හත්වයට පත් වන සෝතාපන්න ආර්යයන් වහන්සේ.

2. කෝලඩ්‍රිකෝල

- ආත්මහාව **2 - 3 - 4 - 5 - 6** වශයෙන් යළි දෙවි - මිනිස් සුගතීන්හි උපත ලබා අර්හත්වයට පත් වන සෝතාපන්න ආර්යයන් වහන්සේ.

3. සත්තක්බත්තුපරම

- උපරිම වශයෙන් ආත්මහාව හතක් ම යළි දෙවි - මිනිස් සුගතීන්හි උපත ලබා හත්වැනි ජීවිතයෙහි දී අර්හත්වයට පත් වන සෝතාපන්න ආර්යයන් වහන්සේ.

මෙම ග්‍රාවකයන් වහන්සේලා තිදෙන සෝතාපන්න වීම සඳහා අනුගමනය කරන ප්‍රතිපද සතරකි. එනම්,

1. දුක්ඛාපටිපදින්ධාහික්කූ - දුක සේ පිළිවෙත් පුරා සෙමෙන් ධර්මය අවබෝධ කිරීම.

2. දුක්ඛාපටිපදිඩ්පාහික්කූ - දුක සේ පිළිවෙත් පුරා වහා ධර්මය අවබෝධ කිරීම.

3. සුඛාපටිපදින්ධාහික්කූ - සුව සේ පිළිවෙත් පුරා සෙමෙන් ධර්මය අවබෝධ කිරීම.

4. සුඩාපටිපද්ධිත්පාහික්කා - සුව සේ පිළිවෙත් පුරා වහා ධර්මය අවබෝධ කිරීම.

ඉහත ග්‍රාවකයන් වහන්සේලා තිදෙන මෙම ප්‍රතිපද සතරෙන් ගුණ වූ කළ (3x4) දෙලාස්දෙනෙකි.

සකදාම් (එලස්ථ) ආරයයන් වහන්සේලා 12

සක්කායදිවයී - විවිකිව්‍යා - සීලබිතපරාමාස යන ත්‍රිවිධ සංයෝගන ප්‍රහාණය කරමින් කාමරාග-පටිස සංයෝගන ද තුනී කර ගත් යළි එක්වරක් මෙලොට උපත ලබා අර්හත්වයට පත් වනසුළු ආරයයන් වහන්සේ 'සකදාම්' නම් වන සේක. කාම - රුප - අරුප යන හට තුනෙහි දී ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීම වශයෙන් සකදාම් ආරයයන් වහන්සේලා තිදෙනෙක් වෙති. එම තිදෙනා වහන්සේ ඉහත සඳහන් 'සුඩාපටිපද' ආදි ප්‍රතිපද සතරෙන් ගුණ වූ කළ (3x4) දෙලාස්දෙනෙක් වෙති.

අනාගාම් (එලස්ථ) ආරයයන් වහන්සේලා 24

සක්කායදිවයී - විචිකිව්‍යා - සීලබිතපරාමාස - කාමරාග - පටිස යන ඕරම්භාගීය (කාමධාතුවට බැඳු තබන) සංයෝගන මුළුමනින් ම ප්‍රහාණය කිරීමෙන් නැවත උපතක් පිණිස කාමධාතුවට තො පැමිණ, සුද්ධාවාස බුහ්ම ලෝකවල උපත ලබා එහි ම අර්හත්වයට පත් ව එහි ම පිරිනිවෙන ආරයයන් වහන්සේ 'අනාගාම්' නම් වන සේක. අනාගාම් ආරයයන් වහන්සේලා ප්‍රධාන වශයෙන් පස්දෙනෙක් වෙති.

1. අන්තරාපරිනිඛිලායී - මරණින් මතු පහළ වන්නා වූ සුද්ධාවාසයෙහි නියමිත ආයු ප්‍රමාණයෙන් අඩක් ගත වීමට පෙර අර්හත්වයට පත් ව පිරිනිවෙන අනාගාම් ආරයයන් වහන්සේ.

2. උපහව්‍යපරිනිඛිලායී - මරණින් මතු පහළ වන්නා වූ සුද්ධාවාසයෙහි නියමිත ආයු ප්‍රමාණයෙන් අඩක් ගත වූ පසු

අර්හත්වයට පත් ව පිරිනිවෙන අනාගාමී ආර්යයන් වහන්සේ.

3. අසඩ්බාරපරිනිබායි - මරණින් මතු සුද්ධාචාරයයෙහි පහළ වූ පසු ආයාසයකින් තොර ව ම අර්හත්වයට පත් ව එහි දී පිරිනිවෙන අනාගාමී ආර්යයන් වහන්සේ.

4. සසඩ්බාරපරිනිබායි - මරණින් මතු සුද්ධාචාරයයෙහි පහළ වූ පසු වීරය කොට අර්හත්වයට පත් ව එහි දී පිරිනිවෙන අනාගාමී ආර්යයන් වහන්සේ.

5. උද්ධිජෝතේ අකනිවියගාමී - ‘අවිහ’ ආදි යට සුද්ධාචාරවල පහළ ව අනුපිළිවෙළින් ඉහළ සුද්ධාචාරවල උපත ලබමින් ‘අකනිවිය’ සුද්ධාචාරය දක්වා ම ගොස් ‘අකනිවිය’ සුද්ධාචාරයයෙහි දී අර්හත්වයට පත් ව එහි දී පිරිනිවෙන අනාගාමී ආර්යයන් වහන්සේ.

අනාගාමී ආර්යයන් වහන්සේලා මරණින් මතු පහළ වන්නා වූ සුද්ධාචාර බුහ්මලෝක පහකි. රුපාවචර බුහ්මලෝක ගණයට අයත් මෙම බුහ්මලෝකවල වාසය කරන්නේ අනාගාමී හා අර්හත් එලයන්ට පත් වූ ආර්යයන් වහන්සේලා බැවින් ඒවා ‘සුද්ධාචාර’ (ගුද්ධ සත්ත්වයන්ගේ වාසහුම්) නම වේ. ඒවා නම,

1. ‘අවිහ’ බණළොව - මෙහි ඉහත සඳහන් අනාගාමී (අශ්‍රා-කාලය උපරිම මහාකල්ප 1000 ක්.) අර්යයන් වහන්සේලා පස්දෙන ම විද්‍යමාන වෙති. (5)

2. ‘අතජ්ප’ බණළොව - මෙහි ද ඉහත සඳහන් අනාගාමී (අශ්‍රා-කාලය උපරිම මහාකල්ප 2000 ක්.) අර්යයන් වහන්සේලා පස්දෙන ම විද්‍යමාන වෙති. (5)

3. ‘සුද්ධස්ස’ බණළොව - මෙහි ද ඉහත සඳහන් අනාගාමී (අශ්‍රා-කාලය උපරිම මහාකල්ප 4000 ක්.) අර්යයන් වහන්සේලා පස්දෙන ම

විද්‍යමාන වෙති. (5)

4. 'සුද්ධසේ' බණළොට - මෙහි ද ඉහත සඳහන් අනාගාමී (ආයු-කාලය උපරිම මහාකල්ප 8000 ක්.) ආර්යයන් වහන්සේලා පස්දෙන ම විද්‍යමාන වෙති. (5)

5. 'අකනිටිය' බණළොට - මෙහි 'ලද්ධිංසෝතේ' අකනිටියගාමී (ආයු-කාලය උපරිම මහාකල්ප 16000 ක්) ආර්යයන් වහන්සේ හැර ඉහත සඳහන් සෙසු අනාගාමී ආර්යයන් වහන්සේලා සිවුදෙන විද්‍යමාන වෙති. (4)

මේ අනු ව සුද්ධධාචාර පසෙහි ප්‍රභේද වශයෙන් අනාගාමී ආර්යයන් වහන්සේලා ($5 + 5 + 5 + 5 + 4 = 24$) විසිහතරදෙනෙක් විද්‍යමාන වෙති.

රහතන් වහන්සේලා (එලස්ථ) 2

සක්කායදිවිධී - විවිකිව්‍යා - සීලබ්බතපරාමාස - කාමරාග - පටිස - රුපරාග - අරුපරාග - මාන - උද්ධිවිච - අවිෂ්ජා යන දිස සංයෝජන ප්‍රහාණය කරමින් සියලු හවබැඳුම් ලිභා දම්මින් තැවත තුළපදින ලෙස සියලු කෙලෙස් දුරු කළ ආර්යයන් වහන්සේ රහතන් වහන්සේ ය. රහතන් වහන්සේලා ප්‍රධාන වශයෙන් දෙකාටසකි.

1. ශ්‍රූත්කවිද්‍රුශක - ධ්‍යාන පාදක කර නො ගනිමින් (සුක්බවිපස්සක) විද්‍රුශනාව ම පාදක කර ගනිමින් අරහත්වයට පත් වූ ආර්යයන් වහන්සේ 'ශ්‍රූත්කවිද්‍රුශක' රහතන් වහන්සේ ය. ධ්‍යාන සම්පූර්ණ නො කළ ද විද්‍රුශනාව වඩන යෝගාවචරයන් වහන්සේට විද්‍රුශනාවේ බලයෙන් පක්ද්ව-නීවරණ යටපත් වී සිත එකග වීමෙන් සමාධිය ඇති වේ. එය විද්‍රුශනා සමාධිය සි. එවිට සමාධි - ප්‍රයු ශික්ෂා දෙක ම එයින් සම්පූර්ණ වේ. ශ්‍රූත්කවිද්‍රුශනාව යනු සමඟ ධ්‍යාන රහිත බව

විනා විදුරශනා සමාධිය රහිත බව නො වේ. ගුෂ්කවිදුරශක රහතන් වහන්සේ පුරුවයෙන් ධ්‍යාන නො ලබා තිබුණත් විදුරශනාට ම පාදක කර ගෙන මග - එල ලබන මොහොතොහි දී එම මාරුග සිත ප්‍රථමධ්‍යානයට සමාන වූ සමාධි ගුණයකින් යුත්ත වන බව ධරුම ගුන්ථයන්හි සඳහන් වේ.

2. **සමථයානික-** පළමු ව රුපාවචර - අරුපාවචර ධ්‍යාන, සමාපත්ති ඇති කර ගෙන ධ්‍යාන පාදක කර ගෙන විදුරශනාට වඩා ආර්හත්වයට පත් වූ ආර්යයන් වහන්සේ සමථයානික වන සේක.

මාරුගස්ථ ග්‍රාවකයන් වහන්සේලා 4

ඉහත සඳහන් සියලු ම ආර්යයන් වහන්සේලා එලයට පත් වූ (එලස්ථ) උතුමෝ ය. එලයට පත් වන්නේ ලෝකෝත්තර ආර්ය අභ්‍යාංගික මාරුගය සපුරා ගෙන ය. ලෝකෝත්තර ආර්ය අභ්‍යාංගික මාරුගය වනාහි කෙලෙස් දුරු වීමේ අවධින් අනු ව විත්තසන්තානයේ පහළ වන්නේ වාර හතරක දී ය. එනිසා සම්මාදිවයි ආදි අංග අවෙන් යුතු ලෝකෝත්තර මාරුගය, මාරුග සිත් අනු ව වතුරුවිධ වේ. අහිඛරමයට අනු ව එක් ලෝකෝත්තර මාරුග සිතක් ලැබෙන්නේ එක විත්තක්ෂණයක දී ය. මෙම ලෝකෝත්තර මාරුග සිත් සතර තමා තුළ පහළ වන ක්ෂණයේ දී එම ආර්යයන් වහන්සේලා මාරුගස්ථයේ වෙති.

1. සෝතාපත්ති මාරුග සිත - මෙම මාරුග සිත ලබන ක්ෂණයෙහි සෝතාපත්ත්න මාරුගස්ථ ආර්යයන් වහන්සේ විද්‍යමාන වන සේක.
2. සකදාමී මාරුග සිත - මෙම මාරුග සිත ලබන ක්ෂණයෙහි සකදාමී මාරුගස්ථ ආර්යයන් වහන්සේ විද්‍යමාන වන සේක.

3. අනාගාමී මාර්ග සිත - මෙම මාර්ග සිත ලබන ක්ෂණයෙහි අනාගාමී මාර්ගස්ථා ආර්යයන් වහන්සේ විද්‍යමාන වන සේක.
4. අර්හත් මාර්ග සිත - මෙම මාර්ග සිත ලබන ක්ෂණයෙහි අර්හත් මාර්ගස්ථා ආර්යයන් වහන්සේ විද්‍යමාන වන සේක.

සෝතාපන්න (එලස්ථා) ආර්යයන් වහන්සේලා	12
සකදගාමී (එලස්ථා) ආර්යයන් වහන්සේලා	12
අනාගාමී (එලස්ථා) ආර්යයන් වහන්සේලා	24
අර්හත් (එලස්ථා) ආර්යයන් වහන්සේලා	2
මාර්ගස්ථා ආර්යයන් වහන්සේලා	4
	<u>54</u>

අැතැම් ග්‍රාවකයන් වහන්සේලා ගුද්ධාව මූල් කර ගෙන (සද්ධාඩුර) ධර්මය අවබෝධ කරන අතර අැතැම් ග්‍රාවකයන් වහන්සේලා ප්‍රයුව මූල් කර ගෙන (පක්කුඩුඩුර) ධර්මය අවබෝධ කරති. ඉහත ග්‍රාවකයන් වහන්සේලා පනස්හතරදෙනා වහන්සේ සද්ධාඩුර, පක්කුඩුඩුර දෙකෙන් ගුණ වූ කල්හි (54×2) සියලු ම ආර්යග්‍රාවකයන් වහන්සේලා එකසිය අටදෙනෙක් (**108**) වෙති.

මෙම උතුම් ආර්යයන් වහන්සේලා එකසිය අටදෙනා වහන්සේ විද්‍යමාන වන්නේ බුද්‍යසුනක ම පමණි. මෙම ආර්යහාවයට පත් වීම සඳහා හේතු වන සජ්ත විශුද්ධීන් විද්‍යමාන වන්නේ ද බුද්‍යසුනක ම පමණි. එනිසා දුර්ලභ මිනිසත් බවක් ලැබූ නුවණුති සත්පුරුෂ සැමදෙන බුද්‍යසුනක් සම්මුඛ ව පවතින මෙම දුර්ලභ ක්ෂණයෙහි සජ්ත විශුද්ධීන් සම්පූර්ණ කර ගෙන ආර්යහාවයට වහා පත් ව සියලු බුද්‍ය, පසේඩුඩු, මහරහතන් වහන්සේලා නිවී සැනසී පැමිණ වදළ ගාන්ත-සුඛ ලක්ෂණ අමත නිරවාණ ගාන්තිය අවබෝධ කර ගැනීමට වැයම් කරන්වා...!

සායු ! සායු !! සායු !!!

ආගිත ගන්ම නාමාවලිය:

- ✓ මත්ස්‍යීමනිකායේ 'රථවිනිත' සූත්‍රය.
- ✓ අඩුගුත්තරනිකාය (නිකනිපාතය)
- ✓ මත්ස්‍යීමනිකායටියකරා (පපණ්ඩ්වසුදුනී).
- ✓ බුද්ධකපායටියකරා (පාලි).
- ✓ විසුද්ධීමග (පාලි).
- ✓ සිංහල විශුද්ධී මාරුගය - පුරුෂ මාතර ශ්‍රී ධම්මවංස නාහිමි.
- ✓ විද්‍රෝහනා භාවනා ක්‍රමය -
අතිපූජනීය රේරුකානේ වන්ද්‍යාව්‍යාල මහානාහිමි.
- ✓ බෝධිපාක්ෂික ධර්ම විස්තරය -
අතිපූජනීය රේරුකානේ වන්ද්‍යාව්‍යාල මහානාහිමි.
- ✓ මහාවත්තාලිසාකාර විපස්සනා භාවනා ක්‍රමය -
අතිපූජනීය රේරුකානේ වන්ද්‍යාව්‍යාල මහානාහිමි.
- ✓ සූචික මහගුණය - අතිපූජනීය රේරුකානේ වන්ද්‍යාව්‍යාල මහානාහිමි.
- ✓ ප්‍රයුවේ ආලෝකය - පා අවුක් භාවනා ගුන්ථ.
- ✓ සමසත්‍යිස් කරමස්ථාන භාවනා -
අතිපූජනීය නා උයනේ අරියධම්ම ස්වාමීනුයන් වහන්සේ.
- ✓ විද්‍රෝහනා පරපුර -
අතිපූජනීය මාතර කුණාරාම ස්වාමීනුයන් වහන්සේ.

වෛද්‍යනාය විධිය රු.

උගිපුරුණිය හා උයෙන් ආරියධිම්ම ස්වාමීනුයෙන් වහන්සේගේ
චර්ම දේශනා අභ්‍යාලි පටිගෙත කරන ලද බැරුම දේශනා යහ
ශ සඳුධිරීම සංස්කෘත මගින් ප්‍රකාශිත දූෂණී පොත්

www.sadaham.net

යන වෙබ් අඩවිය මිස්සේ ලබාගෙත ගැනී ය.

ප්‍රධානාධාරී

ශ සඳුධිරීම සංස්කෘත

විෂ්වාසාම සංශෝධනය

වෙළඳ - 072-4102400

වෙබ් අඩවිය - www.sadaham.net

සු යෙක්සිම හා තියුණු

e-Artefacts Technologies

305/5, Hansagiri Road, Gampaha

Tel:- 077-3021777, 072-4102400

Web:- www.earteifacts.com